

Komunitný plán sociálnych služieb

(novela zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z.,
66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z.)

Obec Spišské Bystré

Programovacie obdobie 2024 - 2028

0. Komunitné plánovanie – ciele, princípy a zásady

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je jednou zo základných metód riadenia rozvojových procesov. Predstavuje metódu, pomocou ktorej obec Spišské Bystré plánuje sociálne služby tak, aby zodpovedali miestnym špecifikám a potrebám jednotlivých občanov. Ide o otvorený proces zisťovania potrieb a zdrojov a hľadanie najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb. Komunitné plánovanie obec Spišské Bystré využilo pre začatie spolupráce a tvorbu trvalejších partnerstiev. V porovnaní s inými metódami posilnilo princípy zastupiteľskej demokracie, pretože do procesu zapojilo všetky zainteresované subjekty.

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení č. 317/2009 Z. z., 332/2010 Z. z., 551/2010 Z. z., 551/2010 Z. z., 50/2012 Z. z., 185/2012 Z. z., 413/2012 Z. z., 413/2012 Z. z., 485/2013 Z. z., 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 376/2014 Z. z., 345/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 40/2017 Z. z., 331/2017 Z. z., 331/2017 Z. z., 351/2017 Z. z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z., 218/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z., 199/2022 Z. z., 345/2022 Z. z., 494/2022 Z. z.) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z. ukladá obciam a mestám povinnosť vypracovať Komunitný plán sociálnych služieb. Podľa Šiestej časti - Komunitný rozvoj a komunitný plán v oblasti poskytovania sociálnych služieb - § 82 Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia - obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

Obec a vyšší územný celok sú povinné predložiť návrh komunitného plánu sociálnych služieb a návrh koncepcie rozvoja sociálnych služieb na verejnú diskusiu.

Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb obsahuje:

- analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku vrátane vyhodnotenia materiálno-technického vybavenia sociálnych služieb a vzdelanostnej štruktúry zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby,
- analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín,
- analýzu sociologických údajov a demografických údajov v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku,
- určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku,
- časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb vrátane určenia personálnych podmienok, finančných podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok na ich realizáciu,
- spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb.

Obec a vyšší územný celok zverejňuje komunitný plán sociálnych služieb a koncepciu rozvoja sociálnych služieb vhodným a v mieste obvyklým spôsobom.

0.1. Princípy, zásady a ciele

Princípy

- **Partnerstvo medzi všetkými účastníkmi** – potreby a ciele všetkých účastníkov majú rovnakú váhu. Názorom všetkých strán bol venovaný rovnaký priestor.
- **Zapájanie miestneho spoločenstva** – pri zapájaní miestnej komunity, obyvateľov obce Spišské Bystré boli metódy a formy oslovenia a zapojenia aplikované tak, aby nikto nebol diskriminovaný a vylučovaný.
- **Hľadanie nových ľudských a finančných zdrojov** – pri spracovaní plánu bol braný ohľad na spoluprácu s podnikateľmi, dobrovoľníkmi v sociálnych službách, svojpomocné skupiny, rodinnú starostlivosť, organizácie pôsobiace v obci poskytujúce sociálne služby. Komunitný plán sociálnych služieb je jedným z nástrojov na celkové zlepšenie kvality života v obci Spišské Bystré.
- **Práca s informáciami** – pri spracovaní bol zabezpečený rovnaký prístup k informáciám pre všetkých, ktorí sa plánovania zúčastnili. Priebežne bolo zabezpečené odovzdávanie informácií verejnosti.
- **Priebeh spracovania komunitného plánu** – proces komunitného plánovania zahŕňal vyhľadávanie, zapájanie a diskusiu rôznych skupín. Tento proces umožnil, aby navrhnutý systém sociálnych služieb plne zodpovedal miestnym potrebám, podmienkam a zdrojom, ktorými disponuje obec Spišské Bystré.
- **Zohľadnenie už vytvorenej a osvedčenej spolupráce.**
- **Kompromis priania a možností** – výsledkom komunitného plánovania v obci Spišské Bystré je kompromisné riešenie medzi potrebami a možnosťami obecného rozpočtu. Možnosťami v tomto prípade nie sú iba materiálne, finančné a ľudské zdroje, ale tiež spoločná dohoda, ktorá vymedzila, kto a ako sa bude na dosiahnutí cieľov komunitného plánu podieľať (Woleková, Mežianová, s.10, 2004).

Zásady

- Potreby, priority a smery rozvoja sociálnych služieb v obci Spišské Bystré sú definované ľuďmi, ktorí žijú v obci a ktorých sa služby týkajú, ich volenými zástupcami, organizáciami a inými subjektami s priamym vplyvom na obec Spišské Bystré.
- Všetky činnosti na miestnej úrovni behom prípravy a pri uskutočňovaní plánu sú previazané.
- Skvalitňovanie sociálnych služieb je obcou Spišské Bystré považované za žiadúce a sociálne služby sú dôležitou súčasťou miestnej politiky.
- Priority a smery rozvoja sociálnych služieb vychádzajú z presvedčenia o jedinečnosti, hodnote, vrodenej dôstojnosti a práve na sebaurčenie každého užívateľa sociálnych služieb v obci.

Ciele komunitného plánovania sociálnych služieb

- Posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov obce Spišské Bystré.
- Predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín.
- Opäť vtiahnuť do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji (a v niektorých prípadoch predstavujú pre obyvateľov hrozbu, či vyvolávajú strach a neistotu).
- Zabezpečiť poskytovanie kvalitných sociálnych verejných služieb pre svojich obyvateľov.
- Zabezpečiť bezpečnosť a ochranu obyvateľov obce, prevenciu a osvetu.
- Zabezpečiť základnú ľudskú potrebu – bývanie pre všetky skupiny obyvateľov – sociálnu, nájomnú.

Uplatnenie princípu integrovaného prístupu

Rozmer - 1

Rôzne aspekty života obce v sociálnej oblasti – sociálny, vzdelávací, voľnočasový, zdravotný, kultúrny a bezpečnostný – sú vzájomne prepojené a sociálny úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce rozvoja sociálnych služieb v užšom aj

širšom poňatí sa v Komunitnom pláne sociálnych služieb skombinovali. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky klimatických zmien. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá pre dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2020.

Rozmer – 2

Komunitný plán sociálnych služieb obce Spišské Bystré integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS) obce Spišské Bystré 2024 - 2028, integruje a nadväzuje na **Národné priority rozvoja sociálnych služieb 2021 - 2030**, PHRSR obce, Územný plán obce, pôvodný Komunitný plán sociálnych služieb, Program rozvoja bývania, Viacročný rozpočet, a iné. KPSS obce vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda 2021 - 2027, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Agenda 2030, Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030, Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike (2014), Koncepcia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky (2008), Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (2019) a Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030 (2013). Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj, Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027, Horizont Európa (2021 – 2027), Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie), Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania a Európsky pilier sociálnych práv (2017).

Rozmer – 3

Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania KPSS, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy KPSS, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným **pracovným skupinám** na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

Rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

0.2. Definovanie skupín sociálnych služieb

Komunitné plánovanie je zamerané na **rozvoj komunitných sociálnych služieb**, ktoré sú poskytované obyvateľom danej komunity - obce a sú poskytované v obci.

A) Sociálne služby <i>Sociálne služby v zmysle zákona 448/2008 z.z. o sociálnych službách</i> - prevencia vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, - zachovanie, obnova alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti, - zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby, - riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny, - prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny, - dopravná služba, - opatrovateľská služba, - domov seniorov a domov sociálnych služieb, - stravovanie seniorov,	B) Služby vzdelávania - predškolská výchova - materské školy, - základné vzdelávanie - základné školy, - záujmová mimoškolská činnosť - centrá voľného času, - školská záujmová činnosť - školské kluby detí, - záujmová mimoškolská činnosť - umelecké školy a ďalšie zariadenia záujmového vzdelávania,	C) Zdravotnícke služby - základné lekárske služby - lekári prvého kontaktu, - špecializované lekárske služby - špecializované ambulancie, - iné zdravotnícke služby - zariadenia a liečebne, - rehabilitačné služby, - lekáreň, - dopravná zdravotná služba, - lekárska služba prvej pomoci,
D) Voľno-časové aktivity - športové ihriská, telocvične, - oddychové zóny, - športové kluby a jednoty, - kluby seniorov, - kino, divadlo, knižnice	E) Bezpečnosť a aktivity prevencie - aktivity obecnej a štátnej polície, - preventívne vzdelávacie aktivity, - monitorovacie bezpečnostné systémy, - prvky fyzickej ochrany obyvateľov a majetku,	F) Bývanie - sociálne bývanie, - nájomná bytová výstavba, - štartovacie byty pre mladé rodiny,

Služby musia byť poskytované takým spôsobom, aby obyvatelia obce zotrvali vo svojom prirodzenom sociálnom prostredí a pritom ich potreby budú uspokojené. Potrebné služby sú obyvateľom poskytované ambulantne (napr. poradenstvo, skupinová terapia, rehabilitácia, stravovanie, klubová činnosť – výroba darčkových predmetov pre turistov...) alebo v denných zariadeniach špecializovaných pre jednotlivé alebo vhodne kombinované skupiny (stacionár pre deti so zdravotným postihnutím, chránená dielňa pre dospelých s duševnou poruchou napr. výroba medovníkov, vyšívanie, stacionár pre starších ľudí ...). Podobným spôsobom sú poskytované aj odľahčovacie služby pre rodinu, ktorá sa stará o svojho rodinného príslušníka so zdravotným postihnutím alebo seniora.

Neoddeliteľnou súčasťou komunitných služieb sú aj služby poskytované v domácnosti toho obyvateľa, ktorý ich potrebuje. Niekedy sa používa presnejšie označenie „terénne a komunitné sociálne služby“. V domácom prostredí sa v podstate môžu poskytovať tie isté sociálne služby, ktoré sa poskytujú ambulantným spôsobom, vrátane opatrovateľských služieb, ktoré poskytujú denné centrá. Terénne a komunitné služby pre konkrétneho klienta sa môžu vhodne dopĺňať.

0.3. Legislatívne súvislosti

Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Obec sa v oblasti sociálnej pomoci do 31.12.2008 riadilo nasledovnými zákonmi: Zákon NR SR č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, Zákon NR SR č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, Zákon NR SR č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi, Zákon NR SR č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, Zákon NR SR č. 36/2005 Z.z. o rodine ((v znení č. 297/2005 Z. z., 615/2006 Z. z., 201/2008 Z. z., 217/2010 Z. z., 290/2011 Z. z., 125/2013 Z. z., 124/2015 Z. z., 160/2015 Z. z.(nepriamo), 175/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 2/2017 Z. z.) a Zákon NR SR č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Dňom 1.1.2009 vstúpil do platnosti nový Zákon NR SR č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ustavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 376/2014 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z.) a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (330/2007 Z. z. v znení zákona 643/2007 Z. z., zákona 215/2008 Z. z., zákona 448/2008 Z. z., zákona 466/2008 Z. z., zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z., zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z. a zákona 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z. 218/2021 Z. z., 218/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z., 199/2022 Z. z., 345/2022 Z. z., **494/2022 Z. z.**)). Tieto dva kľúčové zákony vymedzujú povinnosti obce pri svojej samosprávnej pôsobnosti v oblasti sociálnej starostlivosti o svojich občanov.

V zmysle zákona NR SR 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (v znení č. 96/1991 Zb., 130/1991 Zb., 421/1991 Zb., 500/1991 Zb., 564/1991 Zb., 11/1992 Zb., 295/1992 Zb., 43/1993 Z. z., 252/1994 Z. z., 287/1994 Z. z., 229/1997 Z. z., 225/1998 Z. z., 233/1998 Z. z., 185/1999 Z. z., 389/1999 Z. z., 6/2001 Z. z., 453/2001 Z. z., 205/2002 Z. z., 515/2003 Z. z., 369/2004 Z. z., 535/2004 Z. z., 583/2004 Z. z., 583/2004 Z. z., 615/2004 Z. z., 757/2004 Z. z., 171/2005 Z. z., 628/2005 Z. z., 267/2006 Z. z., 267/2006 Z. z., 616/2006 Z. z., 330/2007 Z. z., 334/2007 Z. z., 335/2007 Z. z., 205/2008 Z. z., 384/2008 Z. z., 445/2008 Z. z., 511/2009 Z. z., 102/2010 Z. z., 102/2010 Z. z., 204/2011 Z. z., 361/2012 Z. z., 160/2014 Z. z., 180/2014 Z. z., 239/2014 Z. z., 125/2015 Z. z., 447/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 131/2017 Z. z., 131/2017 Z. z., 70/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 5/2019 Z. z., 413/2019 Z. z., 73/2020 Z. z., 338/2020 Z. z., 345/2020 Z. z., 488/2021 Z. z., 512/2021 Z. z., 42/2022 Z. z., 137/2023 Z. z., 195/2023 Z. z., **285/2023 Z. z.**) podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, rodiny a majetku v obci, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má obec povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života.

0.4. Východiská

Pri komunitnom plánovaní sociálnych služieb boli zohľadnené stratégie a priority definované v národných, lokálnych a európskych strategických dokumentoch.

Miestnej úrovni

- **Územný plán obce**
- **Komunitný plán sociálnych služieb**
- **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce,**
- Viacročný rozpočet

Národnej úrovne prostredníctvom dokumentov

- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).
- Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
- Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
- Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
- Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
- Národná stratégia cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike (2015)
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 (2013)
- Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)
- Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja (2001)
- Konceptia ochrany prírody a krajiny do roku 2030 (2019)
- Konceptia implementácie Agendy 2030 v medzinárodnom prostredí (2017)
- Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike (2014)
- Konceptia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky (2008)
- Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (2019)
- Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030 (2013)
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030
- Dokumenty/stratégie/plány SR vzťahujúce sa k plneniu jednotlivých kritérií základných podmienok

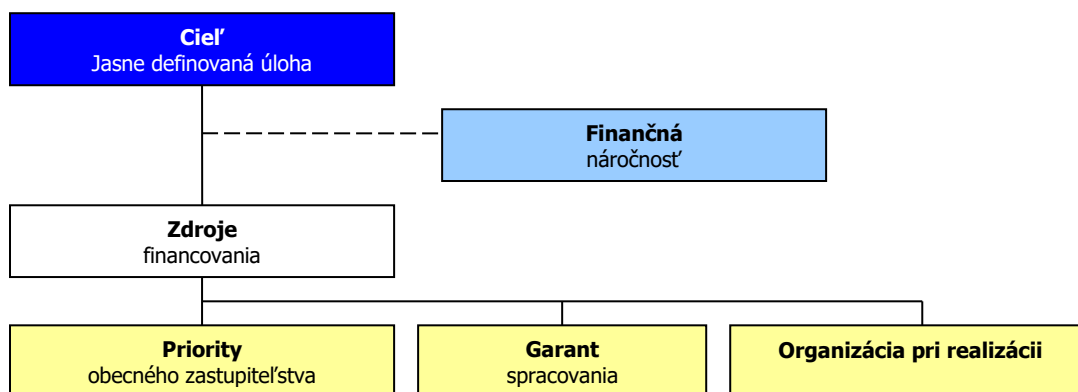
Nadnárodnej úrovne

- K programovým dokumentom Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov patria:
- Zmluva o fungovaní Európskej únie
- Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
- Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
- Rámcový dohovor o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (2003)
- BIELA KNIHA: Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému účinne využívajúceho zdroj, COM(2011) 144 v konečnom znení
- Európska zelená dohoda (European Green Deal) publikovaná v decembri 2019, ktorá stanovuje plán opatrení s cieľom prechodu na plne klimaticky neutrálne hospodárstvo EÚ
- Európa 2020 Stratégia pre inteligentný a udržateľný rast podporujúci začlenenie, COM(2010) 2020 v konečnom znení
- Európska stratégia pre nízkoemisnú mobilitu (COM(2016) 501 z 20. 7. 2016)
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo do roku 2050, COM(2011) 112 v konečnom znení
- Energetický plán do roku 2050 COM(2011) 885 v konečnom znení
- Nástroj na prepájanie Európy v oblasti dekarbonizácie hospodárstva a podpory využívania čistej energie
- Horizont Európa (2021 – 2027)
- LIFE (oblasť ochrany biodiverzity, prechodu na obehové hospodárstvo, adaptácie na zmenu klímy a podpory obnoviteľných zdrojov energie)
- Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie)
- Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania
- Európsky pilier sociálnych práv (2017)

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia KPSS obce Spišské Bystré je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Spišské Bystré. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

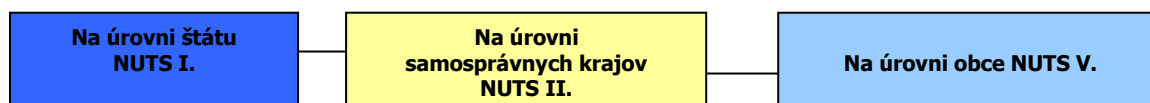
Finančné zabezpečenie

Financovanie KPSS by sa malo realizovať na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné sociálne aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorit celého kraja zohráva významnú úlohu Prešovský samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaisťovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obec okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2021 - 2027.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave KPSS Spišské Bystré nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní KPSS obce Spišské Bystré boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť

vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Spišské Bystré má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a cieľov politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“) - Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).

Európska komisia zverejnila v máji 2018 návrh viacročného finančného rámca EÚ na roky 2021 – 2027 a návrh legislatívneho balíka pre politiku súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027.

Politika súdržnosti EÚ má aj naďalej podporovať svoje dva hlavné ciele, ktorými sú:

Investovanie do rastu a zamestnanosti

Európska územná spolupráca

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

- 1. Inteligentnejšia Európa**
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
3. Prepojenejšia Európa
- 4. Sociálnejšia Európa**
- 5. Európa bližšie k občanom.**

Jednotlivé členské štáty majú podľa návrhu všeobecného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl a migráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj pre riadenie hraníc a víza (ďalej len „návrh všeobecného nariadenia EÚ“) povinnosť predložiť svoje partnerské dohody v súlade s princípom partnerstva.

Na úrovni SR sa uskutočnil proces identifikácie investičných priorít SR na roky 2021 – 2027 v rámci piatich cieľov politiky súdržnosti, ktoré sú súčasťou návrhu PD SR. Tento proces pozostával z niekoľkých etáp, do ktorých bolo zapojené široké spektrum odborníkov z radov ústredných orgánov štátnej správy, územnej samosprávy, akademickej obce, profesijných a záujmových združení, mimovládnych neziskových organizácií a pod. Aby sa zabezpečila čo najširšia reprezentatívnosť odborných pohľadov z celého Slovenska, bol v apríli 2019 uskutočnený online dotazníkový prieskum.

Výstupy dotazníkového prieskumu boli následne konzultované s príslušnými rezortmi – ministerstvami zodpovednými za tematické oblasti podpory v rámci jednotlivých cieľov politiky súdržnosti na programové obdobie 2021 – 2027. Súčasťou tohto procesu boli aj predbežné úvahy o tvorbe tzv. strategických projektov (projekty strategického významu). Pre príslušné ciele boli v spolupráci so sociálno-ekonomickými partnermi vypracované tzv. návrhové listy, v ktorých sa zadefinovali podrobnejšie návrhy opatrení aj s odôvodnením, prečo je potrebná ich realizácia, ďalej cieľová skupina, ktorej sa budú dotýkať, ale aj súlad s prílohou D Správy o Slovensku 2019 – počiatočným dokumentom EK.

Ďalším krokom bol analytický hierarchický proces, cieľom ktorého bolo prostredníctvom nezávislých hodnotiteľov (odborníci z analytických útvarov), prideliť identifikovaným prioritám v rámci jednotlivých cieľov váhy, tzn. zoradiť ich na základe troch hlavných kritérií – závažnosti, naliehavosti a realizovateľnosti. Výsledky tohto procesu boli predstavené v materiáli „Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027“, ktorý schválila Rada vlády SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027 dňa 3. októbra 2019. Na základe tohto procesu bola zahájená aj príprava návrhu PD SR, ako hlavného strategického dokumentu SR pre využívanie fondov politiky súdržnosti EÚ po roku 2020.

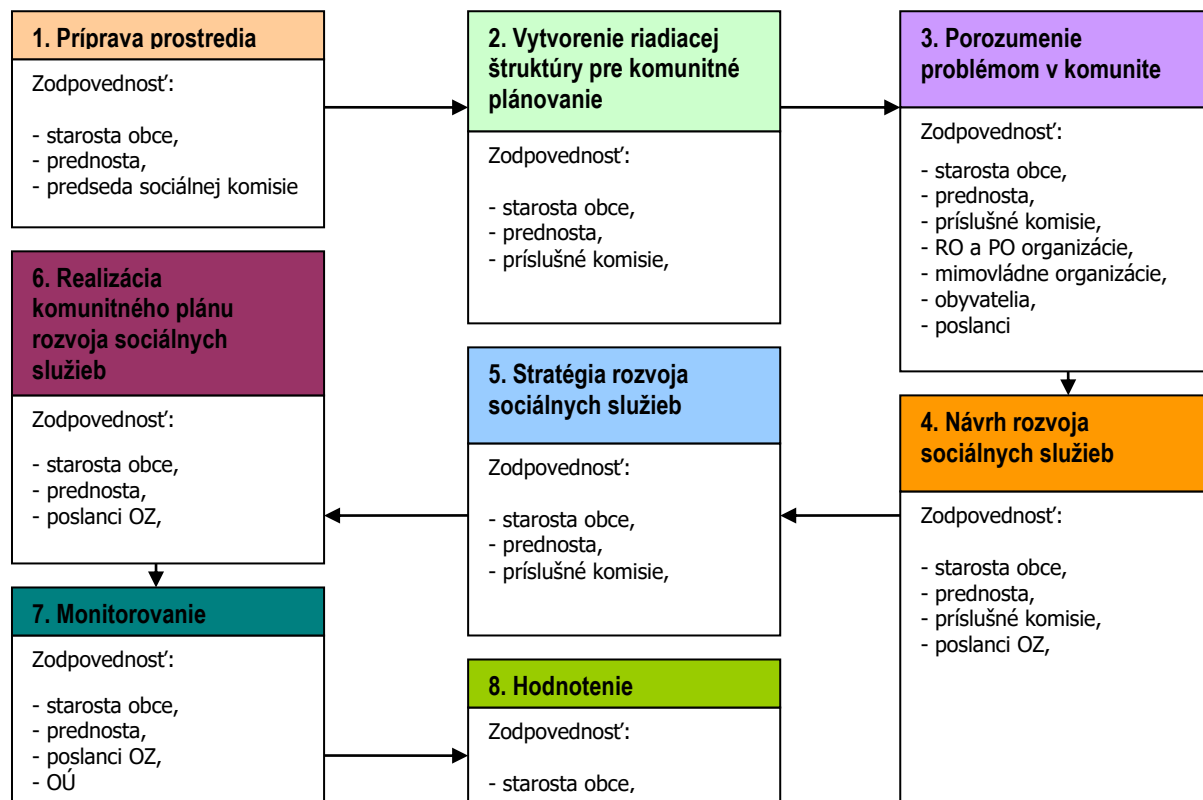
Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií
	Podpora budovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji
	Podpora budovania a modernizácie centrálnej infraštruktúry prevýskum a vývoj
	Podpora účasti slovenských subjektov v Európskom výskumnom a inovačnom priestore
	Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády

	Podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum a vývoj a aplikovanie moderných technológií s cieľom zvyšovať inovatívnu výkonnosť Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Cestná doprava Dobudovanie diaľničných spojení TEN-T Výstavba rýchlostných ciest Modernizácia a výstavba ciest I. triedy vrátane modernizácie mostov Zlepšenie regionálnej dopravnej obslužnosti Železničná doprava Modernizácia železničnej infraštruktúry zaradenej do siete TEN-T a železničných uzlov Podpora regionálnej železničnej dopravy Vodná doprava Modernizácia infraštruktúry vodnej dopravy zaradenej do TEN-T Pomoc prevádzkovateľom plavidiel vnútrozemskej plavby pri zavádzaní technológií ekologizácie plavidiel
3. Prepojenejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravinová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty
4. Sociálnejšia Európa	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
5. Európa bližšie k občanom	
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

0.5. Fázy komunitného plánovania a definovanie zodpovednosti

1	- Vyvolanie dopytu v obci Spišské Bystré. - Sformovanie prvotnej pracovnej skupiny. - Určenie, koho je treba do prípravy KP zapojiť. - Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. - Príprava informačnej stratégie.
2	- Zapojenie všetkých účastníkov procesu. - Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie komunitného plánu. - Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry.
3	- Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov. - Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti. - Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. - Zhodnotenie silných a slabých stránok existujúceho systému sociálnych služieb. - Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj sociálnych služieb.
4	- hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré budú pri spracovaní komunitného plánu udávať smer, ktorým sa budú sociálne služby v budúcnosti uberať, - cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja sociálnych služieb, - prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji sociálnych služieb, - regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj sociálnych služieb.
5	- Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít. - Systém sledovania realizácie komunitného plánu. - Spracovanie konečnej verzie komunitného plánu. - Predloženie textu komunitného plánu na pripomienkovanie verejnosti. - Schválenie komunitného plánu zastupiteľstvom.
6	- Uskutočňovanie plánu. - Ročné vyhodnocovanie plánu. - Informovanie verejnosti o uskutočňovaní komunitného plánu. - Pribežné vyhľadávajúce a zapájanie nových partnerov. - Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom komunitnom pláne.

Zdroj: Woleková, Mežianová, 2004, s.14 – 17.

1. Sociálno – ekonomická analýza

1.1. Základná charakteristika obce

Z hľadiska administratívneho členenia je obec sídlom okresu Poprad súčasťou Vyššieho územného celku Prešov.

Základná charakteristika obce Spišské Bystré (k 31.12.2022)

Kód obce	523852
Názov okresu	Poprad
Názov kraja	Prešov
Štatút obce	obec
PSČ	059 18
Telefónne smerové číslo	+421-52
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1294
Nadmorská výška obce - mesta v m	673
Celková výmera územia obce [km ²]	37,95
Hustota obyvateľstva na km ²	65,09
Zdroj: ŠÚ SR	

Spišské Bystré alebo zriedkavo Kubachy (iné názvy pozri kapitolu Názov) je spišská obec na východnom Slovensku v Prešovskom kraji, v okrese Poprad. V blízkosti obce sa nachádzajú obce Hranovnica, Kravany, Vernár a Poprad. Obec sa rozkladá na hraniciach neďalekých národných parkov Nízke Tatry a Slovenský raj. Dominantou obce je neogotický Kostol svätého Michala. 2. augusta 1948 sa aj Kubachy premenovali podľa miestneho potoka na Spišské Bystré.

Hornádska kotlina preniká do oblasti medzi Kozími chrbtami a severovýchodnými svahmi Nízkych Tatier v nadmorskej výške 620 – 800 m, dlhým úzkym výbežkom Vikartovskou priekopou. V nej, na úpätí výbežkov Prednej hole v nadmorskej výške 673 m, v údolí Hornádu v západnej časti chráneného územia Slovenský raj, leží Spišské Bystré. Približne 10 km severne leží mesto Poprad, s ktorým je spojené cestou III. triedy 3075, cez Hranovnicu vedie pripojenie na cestu I/66 z Pustého Poľa na Poprad. Západným smerom cesta 3074 pokračuje cez Vikartovce do Čiernovážskej doliny a Liptovskej Tepličky. Južne od obce sa nachádza lyžiarske stredisko. (https://sk.wikipedia.org/wiki/Spi%C5%A1sk%C3%A9_Bystr%C3%A9, 20.12.2023).

Obec Spišské Bystré plní v záujmovom území funkciu poľnohospodárskej obce vidieckeho charakteru s potenciálom obytných plôch aj pre obyvateľstvo zo spádových miest Poprad a Svit (dobrá dopravná dostupnosť), ako aj s funkciou športovo-rekreačnou regionálneho až nadregionálneho významu (lyžiarsky areál). Katastrálne územie obce má veľkú časť územia spadajúcu pod zákon o ochrane prírody a krajiny – rozmanité krajinné prostredie, niekoľko vyhlásených špecifických krajinných území, naproti tomu ide o kľudové časti prírodného územia len veľmi málo využiteľné pre cestovný ruch, prípr. rekreáciu (lesohospodárska funkcia – lesy Slovenského Raja, poľovné revíry, biokoridory a biocentrá – Kozie chrbty, hydrický koridor – sústava NATURA – Hornád). Obec poskytuje príjemné prostredie na vidiecke bývanie s dobrou a rýchlou dopravnou dostupnosťou k mestu a pracovným príležitostiam (Poprad, Svit). Pracovné príležitosti v obci sú zastúpené areálom PD (v ktorom je rastlinná a živočíšna výroba), ktorý vzhľadom na svoju polohu voči obci má aj potenciál rozvoja. Súčasne má potenciál transformácie na menšie celky – areály s výrobnými a skladovacími funkciami (poskytujúci ďalšie možnosti pracovných miest). Napriek tomu je predpoklad, že väčšina obyvateľov obce bude naďalej za prácou dochádzať do spádových miest Poprad a Svit. Katastrom obce prechádzajú všetky nadradené siete technického vybavenia územia a umožňujú tak obslužiť verejným technickým vybavením aj navrhované rozvojové plochy (20.12.2023, <https://www.uzemneplany.sk/upn/spisske-bystre/uzemny-plan-obce/navrh/text/sprievodna-sprava>).

1.1.0. História

Región stredného Spiša bol osídlený od praveku, čoho dôkazom sú archeologické nálezy v širšom okolí obce. Koncom 12. storočia existovali mnohé z obcí v Hornádskej kotline, no husto zalesnená oblasť Vikartovskej brázdy bola neobývaná. Založenie osady „villa Cubach“ je späté so založením kláštora v

Spišskom Štiavniku. Jeho vznik povolil v roku 1223 na žiadosť spišského župana Dionýza kráľ Ondrej II., s čím súviselo aj darovanie rozsiahlych území, ich využívanie a osídľovanie. Následne bol založený hospodársky dvor opátstva v lokalite Ugovské, neďaleko dnešnej obce. Po stagnácii, zapríčinennej vpádom mongolských nájazdníkov v roku 1241 - 42, nastal postupný prílev nemeckých kolonistov a rozvoj regiónu. Cisterciiti prideliťvali časti územia ľuďom (šoltýsom), ktorí na danom území založili osady a priľahlú pôdu obhospodarovali. Odmenou osadníkom bolo priznanie privilégií a odpustenie povinnosti platiť poddanské dávky a poplatky na určitý čas. Dvor v Ugovskom spravoval Helebrand z obce Stojany, ktorá v stredoveku zanikla. Na územie pritiahol okolo roku 1270 ľudí slovenského i nemeckého pôvodu a popri kúrii vybudovali mlyn, pivovar a rybník. V tomto období tu bol postavený aj murovaný románsky kostol s gotickým charakterom. Prvá písomná zmienka o osade „villa Cubach“ pochádza z 20. marca 1294. Listina potvrdzuje dohodu Helebranda so spišským županom Baldom, stanovujúca rozdelenie moci a príjmov zo založených osád. Vtedajší názov Cubach objasňuje pôvod od nemeckých slov Kuh - krava a Bach - potok, čo potvrdzuje význam poľnohospodárstva a chovu dobytka pre kolonistov. Zmiešané obyvateľstvo dokladajú zachovalé miestne názvy, ako napr. slovenské - Bystrá, Harb, Breziny, Breh, Krivé, Pecúch, Brod, ako aj nemecké - Kachenberg, Hobštat, Habland, Gleisafi, Glaz alebo Gerwald. V roku 1332 a opakovane v roku 1398 sa spomína kostol sv. Michala. Keď štiavnický kláštor v roku 1433 spustošili husiti, vypálili susednú Liptovskú Tepličku a je pravdepodobné, že rovnaký osud postihol aj Kubachy. Po bitke pri Moháči, v ktorej padol uhorský kráľ Ľudovít II., začal boj o trón, do ktorého sa zapojil spišský rodák Ján Zápoľský. Ten dal v roku 1530 miestne opátstvo do zálohu Hieronymovi Laskému z Poľska, čím sa Kubachy dostali do majetku svetských zemepánov spoza hraníc. Zo súpisu majetku z roku 1553 sa dozvedáme, že v obci, ktorú vlastnil Albert Laski, bolo v tom čase 9 sedliackych usadlostí, z toho štyri boli opustené a 6 želiarskych obydľí nemalo vlastné polia. Predpokladá sa, že v cca 15. domoch bývalo približne 80 obyvateľov. Od roku 1571 bolo opátstvo v majetku Jána Ruebera, ktorý ho v roku 1579 postúpil trnavskému kupcovi Šebastiánovi Tökölymu. V roku 1603 stálo v Kubachoch 18 domov, v roku 1635 už 24 sedliackych a 16 želiarskych domov, z toho však až 17 opustených. V čase rekatolizácie na Spiši bol v roku 1673 kostol odovzdaný katolíkom, no už o tri roky neskôr bola obec obsadená a vypálená kuruckými oddielmi. Na konci 17. storočia už opátstvo s okolitými majetkami patrilo Jezuitom z Jágra, ktorí ho vlastnili až do roku 1773. Počas ich pôsobenia sa v roku 1700 spomína v Kubachoch fara, ktorá mala svoje filiálky v Kravanoch a Vikartovciach. V tom čase bol murovaný kostol dobre udržiavaný a obec obývalo okolo 400 obyvateľov. Keď bol v roku 1705 kostol vrátený evanjelikom, bol pomer katolíkov a evanjelikov približne rovnaký. Už o rok neskôr obec i kostol vyhorela a podľa zachovaných listín tu bolo 66 gazdovských a želiarskych hospodárstiev a richtárom bol Michal Martalus. Ťažké obdobie pokračovalo hladomorom v roku 1710, ktorý vyhladil približne polovicu obyvateľstva Spiša. V tom čase v obci žilo 497 obyvateľov. Jezuiti pôsobili v miestnej škole, kde systematicky vyučovali deti i dospelých a v roku 1746 prešlo na katolícku vieru posledných 33 Kubašanov. Pri požiari v roku 1768 zhorela fara a o tri roky neskôr bol zostavený druhý urbár, kde sa povoľuje obyvateľom páliť alkohol. Pôda bola málo úrodná, sialo sa žito, jačmeň a ovos, využívali sa lúky, pasienky a lesy. V tom období v obci žilo 130 gazdov, ktorí z lúk za rok zviezli 90 fúr sena. V roku 1774 v obci pôsobila škola s 50 žiakmi, pričom o desaťrocie neskôr v Kubachoch žilo v 147 domoch 198 rodín a 1138 obyvateľov. Ďalšou ranou pre obec bol požiar, ktorý 15. marca 1819 okrem troch domov zničil všetky obydľia, vrátane uskladnených zásob a dobytka. Zhorel aj kostol, preto už o rok neskôr vysvätili základný kameň nového chrámu a už v septembri 1821 bol nový kostol vysvätený. Bola postavená nová fara a škola bola premiestnená do obecného domu, ktorý ako jeden z mála nezahorel. V tom období populácia dosahovala 1288 obyvateľov, no tú už v roku 1831 zdecimovala epidémia cholery. Ďalšia vlna cholery si v roku 1855 vyžiadala 200 obetí a tretia epidémia v roku 1873 stála život 97 ľudí. Komasačia, ktorá bola vyvolaná zánikom feudalizmu v polovici 19. storočia, upravila vlastníctvo pôdy, ktorá dovtedy patrila Spišskému biskupstvu. V roku 1869 stálo v obci 174 domov s 370 domácnosťami, kostol a 3 chatrče, osada Ugovské mala 4 domy. Súpis majetku spomína obecný dom, biskupský a obecný mlyn, starobinec, dve krčmy, kováčsku vyhňu, školu i dve horárne Zotty a na Visovej. Z remeselníkov sa spomínajú 9 kováči, 2 krčmári, 3 obuvníci, 2 debnári, kolár a kožušník. Zlepšenie podmienok na život viedlo k nárastu populácie, čo si vyžadovalo viac zdrojov. Preto sa v 70. rokoch 19. storočia spustila vlna vysťahovalectva do Ameriky, no aj napriek tomu mali Kubachy v roku 1880 už 1580 obyvateľov, z toho 1415 Slovákov, 12 Nemcov, 5 Maďarov a 36 Rómov. Predaj kvalitného a cenovo dostupného tovaru a vlastných výrobkov podporil vznik Kubašského spotrebného a odbytového družstva v roku 1905. Pri vzniku malo 85 členov, v roku 1918 ich bolo už 204. Družstvo, pôsobiace v Kubachoch i susedných Kravanoch, sa v roku 1921 premenovalo na „Potravné družstvo v Kubachoch“ a napokon zaniklo po II. svetovej vojne spojením s Jednotou. Začiatkom 20. storočia sa časť gazdov spojila do

spolku Ivan a spol. s cieľom efektívnejšie obrábať pôdu, vzájomne si pomáhať a tiež zarobiť si sezónnou prácou v okolí. Z takto získaných zdrojov si v lučivnianskom chotári zakúpili 450 ha pôdy, ktorú využívali na získavanie sena a pasenie dobytka. Po vyvlastnení okolo roku 1930 bolo práve na časti týchto pozemkov vybudované firmou Baťa mestečko Svit. Do I. svetovej vojny odišlo mnoho mužov z obce, čo zhoršilo hospodársku situáciu obyvateľstva, no veľkou ranou bol ďalší požiar, ktorý v roku 1916 zasiahol celú dedinu. Za jeho obeť padlo 140 domov s hospodárskymi objektami, kostol i časť úrody. Po skončení vojny bola v obci bieda, ktorú sa snažili znížiť najmä navrátní muži. Ťažkú situáciu potvrdzuje aj veľmi pozvoľný nárast populácie, ktorá predvojnový stav dosiahla až v roku 1948. V roku 1921 bola prebudovaná škola, o 4 roky neskôr sa začal prestavovať kostol a v roku 1927 bolo založené Úverové družstvo. Druhá svetová vojna sa v obci skončila príchodom Červenej armády 28. januára 1945. Povojnová averzia voči Nemcom priniesla zmenu všetkých pôvodných názvov nemeckého pôvodu a tak 2. augusta 1948 sa aj Kubachy premenovali podľa miestneho potoka na Spišské Bystré. V tom istom roku bola obec elektrifikovaná a do Popradu začal premávať autobus, v roku 1950 bolo založené menšinové a v roku 1957 riadne JRD. Kultúrny dom s kinom a obecný rozhlas boli odovzdané do užívania v roku 1957, v roku 1960 bola dokončená nová škola, o tri roky neskôr obchodný dom s reštauráciou, cukrárňou a dom služieb. Od roku 1969 prebiehala oprava fary a kostola, ktorý bol v roku 1978 pokrytý medenou krytinou. Od roku 1982 bola budovaná kanalizácia a na konci bývalého režimu bola dokončená telocvičňa (10.6.2016, https://sk.wikipedia.org/wiki/Spi%C5%A1sk%C3%A9_Bystr%C3%A9).

1.1.1. Územie, vodstvo, fauna a flóra

Územie

Hornádska kotlina preniká do oblasti medzi Kozími chrbtami a severovýchodnými svahmi Nízkyh Tatier v nadmorskej výške 620 – 800 m, dlhým úzkym výbežkom – Vikartovskou priekopou. V nej, na úpätí výbežkov Prednej hole v nadmorskej výške 674 m, v údolí Hornádu v západnej časti chráneného územia Slovenský raj, leží Spišské Bystré. Približne 8 km severne leží mesto Poprad, s ktorým je spojené cestou III. triedy 3075, cez Hranovnicu vedie pripojenie na cestu I/66 z Pustého Poľa na Poprad. Západným smerom cesta 3074 pokračuje cez Vikartovce do Čiernovážskej doliny a Liptovskej Tepličky. Južne od obce sa nachádza lyžiarske stredisko. Severným okrajom vedie tok Hornádu, priamo obcou preteká potok Bystrá (10.6.2016, https://sk.wikipedia.org/wiki/Spi%C5%A1sk%C3%A9_Bystr%C3%A9).

Hornádska kotlina má menej úrodné pôdy. Sú to prevažne kambizeme. Sú vyvinuté zo zvetralín vyvretých hornín. Je obrábaná. Na ornej pôde sa pestujú menej náročné plodiny hlavne zemiaky, jačmeň, ovos a krmovina. Z technických plodín sa pestuje ľan.

Pôdne druhy

Podľa percentuálneho obsahu jednotlivých zrnitostných frakcií sa pôdy triedia na tzv. pôdne druhy. Pre tento účel je zostavených viacero národných i medzinárodných klasifikácií. Pre vyjadrenie zrnitosti pôd sa u nás najviac používa Nováková klasifikácia. Táto triedi pôdy na 7 druhov podľa obsahu hrubého ílu (frakcie pod 0,01 mm). Pozitívom takejto klasifikácie je dobrá zrozumiteľnosť pre užívateľov v praxi. Dovoľuje pomerne presne klasifikovať pôdne druhy už v teréne. Kategorizácia pôdných druhov podľa obsahu častíc <0,01 mm a zastúpenie pôdných druhov na poľnohospodárskych pôdach Slovenska je nasledovné:

Kategorizácia pôdných druhov		
Kategória zrnitosti	Obsah častíc < 0,01 mm	Zastúpenie v %
pôdy ľahké	- piesočnaté (0 - 10%)	6,4
	- hlinitopiesočnaté (10 - 20%)	
pôdy stredne ťažké	- piesočnatohlinité (20 - 30%)	73,2
	- hlinité (30 - 45%)	
pôdy ťažké	- íloviťohlinité (45 - 60%)	17,1
	- ílovité (60 - 75%)	
pôdy veľmi ťažké	- íly (> 75%)	3,3

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Zastúpenie pôdných druhov v okrese v %

	Kategória eróznej ohrozenosti				
	ľahké	stredne ťažké		ťažké	veľmi ťažké
	piesočnaté, hlinitopiesočnaté	piesočnatohlinité	hlinité	ílovitohlinité	ílovité, íly
Poprad	6,95	47,40	29,74	15,90	-
Prešovský kraj	2,74	52,87	25,00	18,96	0,44

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Pôdne typy

Pôdny typ je základnou identifikačnou jednotkou morfogenetikkej i agronomickej kategorizácie pôd. Zahŕňa v sebe skupinu pôd charakterizovanú rovnakou stratigrafiou pôdneho profilu, t.j. určitou kombináciou diagnostických horizontov, ako výsledok kvalitatívne špecifického typu pôdotvorného procesu, ktorý sa vyvíjal a vyvíja v rovnakých hydrotermických podmienkach pod približne rovnakou vegetáciou. Pôdne typy sú definované súborom diagnostických horizontov a ich najdôležitejších vlastností získaných dlhodobým vývojom v prírodných podmienkach i kultiváciou. Nižšími kategóriami klasifikačného systému pôd sú subtyp, varieta, forma. Na Slovensku je nasledujúca štruktúra pôdných typov poľnohospodárskych pôd: (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx, 10.2.2015):

Zastúpenie pôdných typov v okresoch a krajoch SR (% z poľnohospodárskej pôdy)

Okres	FM	ČA	ČM	RM	HM	LM	KM	PZ	PG	RA	OM	SK,SC	LI,RN	GL	KT	zrúzy
Poprad	4,46	2,74	-	-	-	-	79,19	0,55	1,52	8,02	0,57	-	0,11	1,49	-	1,33
PO kraj	9,62	1,23	0,04	0,80	0,60	0,90	72,55	0,04	8,58	3,61	0,05	-	0,10	0,10	-	1,51

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pt/pt.aspx

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd

Pre účely praktickej realizácie poznatkov o produkčnej schopnosti pôd bolo potrebné vykonať integrované hodnotenia vzťahov medzi vlastnosťami pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ), faktormi prostredia a dostupnými údajmi o úrodách plodín a tak vytvoriť relevantnú sústavu hodnotenia produkčného potenciálu poľnohospodárskych pôd, ktorá je vyjadrená v 100-bodovej stupnici, (od 100 do 1 BH BPEJ), resp. v príslušných kategóriách. Vyššie bodové hodnoty vyjadrujú vyšší produkčný potenciál pôdy a nižšie naopak nižší produkčný potenciál pôdy (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/bh/bh.aspx, 5.2.2015).

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd (% z poľnohospodárskej pôdy)

Okres	Zastúpenie kategórií bodových hodnôt (%)										Bodová hodnota (body)
	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	
Poprad	1,28	18,75	24,90	44,48	7,15	3,03	0,41	-	-	-	29,90
PO kraj	1,55	14,51	26,88	17,78	21,77	9,73	5,54	2,13	0,12	-	36,29

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v obci Spišské Bystré od roku 2012.

Výmera územia v ha.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Celk. výmera úz. obce	3 794,8	3 794,8	3 794,8	3 794,8	3 794,8	3 794,8	3 794,8	3 794,8	3 795,2	3 795,2	3 795,2
Poľnohosp. pôda - spolu	1 226,0	1 225,6	1 225,4	1 224,6	1 167,3	1 167,1	1 166,7	1 166,4	1 165,6	1 165,1	1 164,4
- orná pôda	637,9	637,9	637,9	637,7	637,3	637,2	637,1	637,1	636,4	636,2	635,9
- záhrada	22,6	22,6	22,6	22,4	22,4	22,3	22,2	22,2	22,2	22,1	21,9
- trvalý trávny porast	565,4	565,2	565,0	564,5	507,6	507,6	507,3	507,1	507,0	506,9	506,6
Nepoľnoh. pôda - spolu	2 568,9	2 569,2	2 569,4	2 570,2	2 627,5	2 627,8	2 628,1	2 628,4	2 629,6	2 630,1	2 630,8
- lesný pozemok	2 444,4	2 444,4	2 444,4	2 444,4	2 499,4	2 499,4	2 498,9	2 498,9	2 498,9	2 498,9	2 498,9
- vodná plocha	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9	22,9
- zast. plocha a nádv.	87,5	88,0	88,5	89,1	91,1	91,6	92,1	92,4	93,6	94,1	94,5
- ostatná plocha	14,1	13,9	13,6	13,9	14,2	13,9	14,2	14,2	14,3	14,3	14,6

Zdroj: 20.12.2023, ŠÚ SR, DataCubes,

Štruktúra výmer územia sa v priebehu sledovaného obdobia zmenila relatívne významne. V roku 2022 boli poľnohospodárske pôdy zastúpené v rozlohe 1164,4 ha. Nepoľnohospodárska pôda bola zastúpená 2630,8 ha. Lesné pozemky boli v rozlohe 2498,9 ha. K najväčším zmenám došlo v prípade

zastavaných plôch, ktoré stúpili na 94,5 ha. K nárastu došlo aj v prípade lesných pozemkov - 2498,9 ha.

Vodstvo

Z hydrologického hľadiska spadá obec Spišské Bystré do povodia rieky Hornád. Okrem tohto toku pretekajú cez kataster potoky Bystrá a Kubašok.

Hornád (maď. Hernád) je rieka na Slovensku a v Maďarsku. Je to významný ľavostranný prítok Slanej. Podľa dĺžky je 5. najdlhšia slovenská rieka. Pramení asi 4 km západne od obce Vikartovce, na východnom úpätí vrchu Krahulec v nadmorskej výške cca 1 050 m n. m.. Od prameňa postupne tečie ako potok s výrazne vyvinutým korytom, postupne zvyšuje svoju vodnatosť pribratím menších i väčších prítokov. Preteká cez Slovenský raj, kde sa prerezáva kaňonovitým údolím, nazývaným Prielom Hornádu, zaradeným kvôli svojej výnimočnosti medzi národné prírodné rezervácie Slovenska. Koryto rieky je zarezané do vápencového podložia. Po opustení Slovenského raja tečie cez Spišskú Novú Ves a ďalej cez Krompachy. Na sútoku Hornádu s Hnilcom je vybudovaná vodná nádrž Ružín. Je to typická údolná nádrž a využíva sa na výrobu elektrickej energie a priemyselný odber vody pre železiarne v Košiciach. Pod priehradným múrom pokračuje tok rieky ďalej na východ, no pri Kysaku sa stáča prudko na juh, preteká cez Košice a napokon za obcou Trstené pri Hornáde opúšťa slovenské územie. Pokračuje do Maďarska a neďaleko mesta Ónod ústi do Slanej. Z hľadiska vodnatosti má rieka najviac vody na jar, pri topení snehu a najmenej na jeseň. V úseku od Ružínskej priehrady sú prietoky ovplyvňované množstvom vypúšťanej vody (6.6.2016, <https://sk.wikipedia.org/wiki/Horn%C3%A1d>).

Bystrá je potok na území okresu Poprad, je to pravostranný prítok Hornádu a má dĺžku 17 km. Pramení v Nízkych Tatrách, v podcelku Kráľovohoľské Tatry, v časti Predná hoľa, na severných svahoch Úplazu (1 554,9 m n. m.), pod Smrečinským sedlom v nadmorskej výške cca 1 380 m n. m. Preteká Bystrou dolinou najprv na sever, potom sa veľkým oblúkom stáča na severovýchod. Následne vstupuje do Hornádskej kotliny, do podcelku Vikartovská priekopa, kde tečie obcou Spišské Bystré na sever. Do Hornádu ústi severne od obce v nadmorskej výške okolo 638 m n. m. Najvýznamnejšími prítokmi sú pravostranné Mojžiška a Kubašok a ľavostranný prítok z Mokrej doliny (6.6.2016, [https://sk.wikipedia.org/wiki/Bystr%C3%A1_\(pr%C3%ADtok_Horn%C3%A1du,_Spi%C5%A1sk%C3%A9_Bystr%C3%A9\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Bystr%C3%A1_(pr%C3%ADtok_Horn%C3%A1du,_Spi%C5%A1sk%C3%A9_Bystr%C3%A9))).

Fauna a flóra

Živočíšstvo

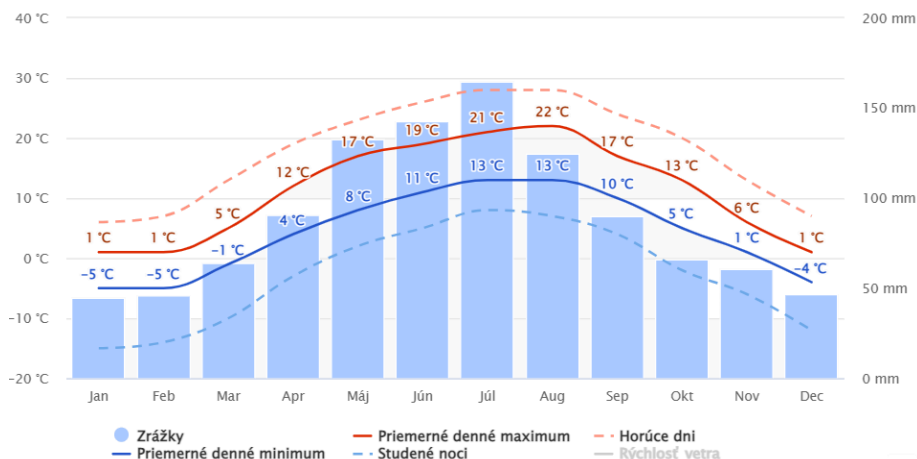
Zloženie fauny širšieho riešeného územia je výsledkom pôsobenia zložitého komplexu prírodných činiteľov a zásahov človeka. Vzhľadom na konfiguráciu terénu, v kontexte s lokálnymi podmienkami, výraznou prevahou urbanizovanej zastavanej krajiny, je súčasná fauna čo sa týka diverzity chudobná. V širšom riešenom území sa uplatňujú druhy intenzívne poľnohospodársky využívannej krajiny, druhy viažúce sa k záhradkárskej osade a v širšom kontexte aj druhy viažúce sa k vodnému biotopu (riečka Hornád). Živočíšstvo má výraznú prevahu synantropných druhov s nízkou druhovou diverzitou a abundanciou. Výskyt živočíšnych druhov je viazaný na záhradnú zeleň, sídliskovú zeleň, rieku Hornád, plevelné plochy, areály okolitých podnikov a budov. Okrajovo do riešenej lokality zasahujú druhy viazané na dopravné koridory (železnica, cesty). K najbežnejším druhom patria zástupcovia spevancov - lastovičky, sýkorky, drozdy, trasochvost biely, vrabec domový a žltouchvost domový, z cicavcov najmä drobné zemné cicavce (Základné informácie o súčasnom stave ŽP, 2016, s.14).

Rastlinstvo

Na základe fytogeografického členenia Slovenska (Atlas SSR, 1980) územie patrí do: oblasti Panónskej flóry (Pannonicum), obvodu europánonskej xerothermnej flóry (Eupannonicum), okresu Hornádska kotlina. Súčasný stav vegetácie oproti potenciálnej vegetácii dotknutého územia je výrazne pozmenený. Pôvodná vegetácia bola z rôznych dôvodov odstránená napr. výstavbou budov a komunikácií a nahradená sekundárnymi spoločenstvami – poľnohospodársky využívané pôdy, urbánna zeleň, resp. rudernými a antropogénne degradovanými rastlinnými spoločenstvami. Pôvodné rastlinné spoločenstvá sa zachovali len veľmi ostrovčekovite a v refúgiách, mimo riešeného územia a v súčasnosti plnia významné krajinné-ekologické a stabilizačné funkcie v krajine. Z hľadiska potenciálnej prirodzenej vegetácie sa jedná o vegetačné jednotky: jaseňovo-brestovo dubové lesy nížinné hydrofilné dubovo-hrabové lesy, ktoré sa vyskytovali v území ešte pred urbanizáciou. Prevažná časť lokality je tvorená ornou pôdou bez vzrastlej vegetácie. Drevina sa nachádzajú v líniiach, resp. ostrovčekovite pri vodnom toku Hornád. Z druhov drevín prevažujú topol, javor, vrbá, hrab, ihličnany sú zastúpené smrekom a borovicou (Základné informácie o súčasnom stave ŽP, 2016, s.13).

1.1.2. Klimatické pomery

Obec leží v severozápadnej časti Hornádskej kotliny. Táto oblasť patrí do mierne teplej oblasti. Počet letných dní dosahuje menej ako 50 s priemernou teplotou v júli 16°C. Bližšie zaradenie tohto územia je do mierne teplej a zároveň vlhkej oblasti, so studenou zimou s priemernou januárovou teplotou - 5°C. Klíma je ovplyvnená európskou kontinentálnou klímou s vplyvom oceánskeho vzduchu. Kotlina je chudobnejšia na zrážky. Ročný úhrn zrážok je 600 - 700 mm. Charakteristickou črtou je zrážkový tieň. Maximálny úhrn zrážok pripadá na mesiac júl, kedy sú charakteristické búrkové lejaky. Sú to krátke, avšak intenzívne dažde, ktoré majú malý plošný rozsah a zároveň značnú intenzitu, čo má vplyv najmä na menšie odtoky a na vznik podružných maxím. Najmenej zrážok je v zimných mesiacoch a to vo forme snehu. Snehová prikrývka sa udrží 48 až 80 dní. Najteplejšími mesiacmi sú jún, júl a august.

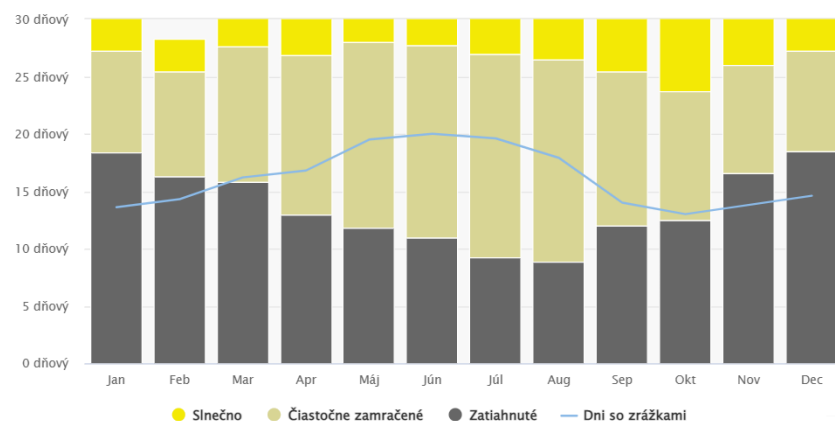

Obrázok: Priemerný úhr zrážok

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Priemerné denné maximum (plná červená čiara) zobrazuje maximálnu teplotu priemerného dňa v každom mesiaci pre obec Spišské Bystré. A naopak, "priemerné denné minimum" (plná modrá čiara) zobrazuje priemernú minimálnu teplotu. Horúce dni a studené noci (prerušovaná červená a modrá čiara) ukazujú priemer najhorúcejších dní a najstudenejších nocí v každom mesiaci za posledných 30 rokov.

Z globálneho hľadiska medzi najchladnejšie mesiac v roku patrí január, február a december. Najviac zrážok sa v obci vyskytuje v mesiacoch máj až júl.

Obrázok: Slnéčné, oblačné a daždivé dni v Spišskom Bystrom

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Diagram najvyššej teploty pre Spišské Bystré zobrazuje, koľko dní v mesiaci dosiahne určitú teplotu.

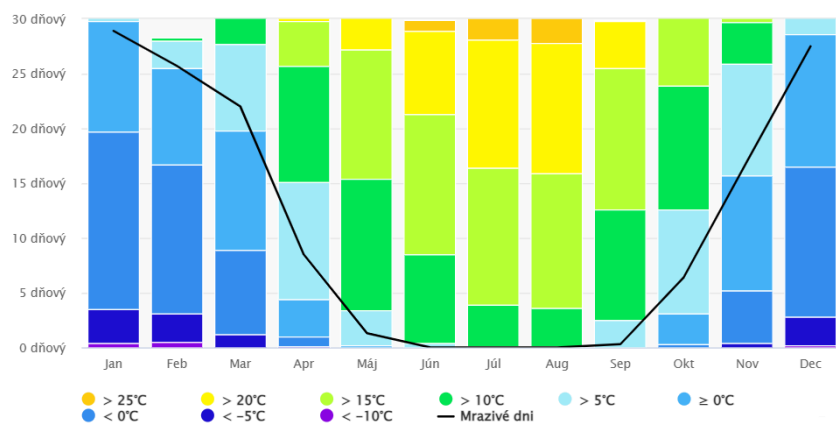

Diagram zrážok pre Spišské Bystré zobrazuje počet dní v mesiaci, v ktorých spadne isté množstvo zrážok.

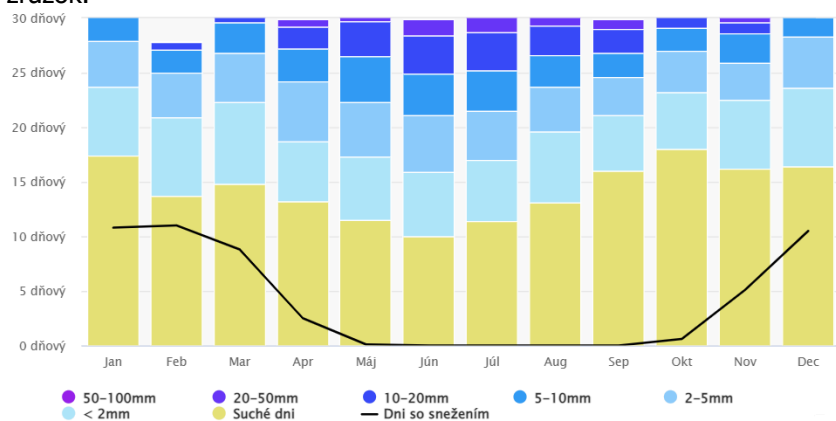
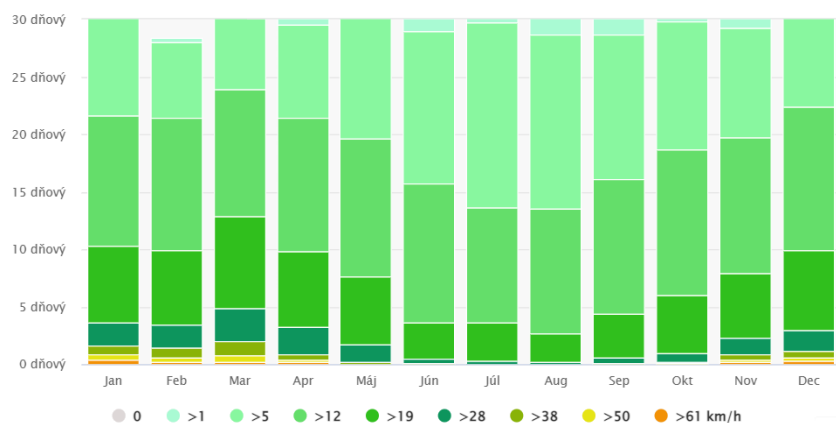

Diagram pre obec Spišské Bystré prezentuje nasledujúci graf dni v mesiaci, počas ktorých vietor dosahuje určitú rýchlosť.

Najviac veterných dní je v mesiacoch december, január a február.

1.1.3. Technická infraštruktúra

Obec je plne elektrifikovaná. Rozvodná sieť plynu je v obci vybudovaná. Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod. Obec má komplexne vybudovanú splaškovú kanalizáciu s ČOV. Dažďová kanalizačná sieť je riešená prostredníctvom rigolov popri ceste. Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné T - mobile 70 %, Orange 80 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom DSL, a mobilných operátorov, WIFI (v knižnici), prípadne prostredníctvom mobilných operátorov a mobilného internetu a firmy Slovanet.

Infraštruktúra	jednotka	súčasný stav	budúci stav
Pošta	ano/nie	áno/1	áno/1
Káblková televízia	ano/nie	nie	nie
Verejný vodovod	pokrytie v %	41,55	100
Vlastný zdroj pitnej vody	názov/výdatnosť	nie	nie
Verejná kanalizácia dažďová	pokrytie v %	nie/0%	áno/100%
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	pokrytie v %	84,26	áno/100%
Rozvodná sieť plynu	pokrytie v %	82,71	áno/90%
	DSL	áno/100%	áno/100%
pripojenie na sieť internet	EDGE/UMTS/	áno	áno/100%
	Wi-Fi	áno/1	áno/1
verejný internet	ano/nie	áno	áno
verejný prístupový bod	ano/nie	áno	áno
internetová kaviareň	ano/nie	nie	nie
počet počítačov pre prístup do Internetu	počet	1	1
pokrytie signálom Orange	%	80	100
pokrytie signálom T-mobile	%	70	100
verejné studne	počet	0	0
pramene pitnej vody	počet/výdatnosť	0	0
vodojemy	počet/objem	1	1
priemyselná zóna - výrobná	počet firiem	nie	áno
priemyselná zóna - skladové hospodárstvo	skladová plocha v m3	nie	áno
skládka TKO	ano/nie	nie	nie
separovaný zber	ano/nie	áno	áno
zberný dvor pre separovaný zber	ano/nie	áno	áno
kompostovisko	ano/nie	áno	áno
cintorín	počet	1	1
dom smútku	počet	1	1
Zdroj: OcÚ Spišské Bystré			

Rozvodnú sieť v obci tvoria vodovodné potrubia DN 150 resp. DN 100 mm. Pokrytie je na 90 %. Pripojenosť obyvateľstva je cca. 92,3 %. Sieť je čiastočne zokruhovaná. Rozvojové zámery uvažujú so zásobovaním pitnou vodou z existujúcich rozvodov pitnej vody DN 100. Spôsob zásobovania jednotlivých rozvojových zámerov pitnou vodou bude upresnený v podrobnejších stupňoch projektovej dokumentácie. V rozvojových zámeroch sa navrhuje rozvod vody z rúr PVC DN 100. Na vodovodnej sieti budú osadené požiarne hydranty, ktoré budú slúžiť aj ako odkalovače, alebo odvzdušňovače. Trasy vodovodných potrubí sú navrhnuté vo verejných komunikáciách a ich výstavba by mala prebiehať súčasne so stavbami a v predstihu pred výstavbou jednotlivých objektov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Z hľadiska zásobovania pitnou vodou bolo 322 a 358 bytov zásobovaných z verejnej vodovodnej siete. Vlastný zdroj pitnej vody mali 4 domy. Bez napojenia na verejný vodovod bolo 78 bytov.

Domový fond - vodovod			
typ vodovodu	počet	podiel (%)	
v dome - z verejnej siete	322	41,55	
v dome - vlastná	4	0,52	
mimo domu - z verejnej siete	358	46,19	
mimo domu - vlastná	4	0,52	
bez prípojky	78	10,60	
nezistený	9	1,16	
Domy spolu	775		
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021			

Až 84,26 domov bolo napojených na verejnú kanalizačnú sieť (24,18 %). Vybudovaný septik, prípadne žumpu malo 57,42 % domov.

Domový fond - kanalizácia		
typ kanalizácie	počet	podiel (%)
septik, žumpa	34	4,39
prípojka na kanalizačnú sieť	653	84,26
domáca čistička odpadových vôd	0	0,00
bez kanalizácie	82	10,58
nezistený	6	0,77
Domy spolu	775	
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021		

Obec je elektrifikovaná, zásobovaná elektrickou energiou z primárneho 22 kV vzdušného vedenia vychádzajúceho zo 110/22 kV (400 kW) transformovne v Poprade. Napojenie vlastného sídla je 22 kV vzdušnou prípojkou, napájajúcou stĺpové trafostanice 22/0,4 kV. Trafostanica zásobuje bytovú a komunálnu zástavbu, v súčasnosti kapacitne postačuje, ale v budúcnosti by ju potenciálne bolo potrebné rozšíriť z dôvodu ďalšieho hospodárskeho rozvoja obce, prípadne rozvoja individuálnej bytovej výstavby. Miestna sekundárna elektrická sieť 0,4 kV je vybudovaná podľa ulíc vonkajším vedením AIFe 6 na betónových stĺpoch. Jednotliví odberatelia sú pripojení na sekundárnu sieť vzdušnými domovými prípojkami. Vonkajšie osvetlenie je zabezpečené výbojkovými svietidlami, upevnenými na stĺpoch sekundárneho vedenia. Ovládanie zapínania a vypínania je automatické, časovými spínačmi. Hosodársky dvor má vybudovanú samostatnú trafostanicu.

NN sekundárne rozvody 400/230 V po obci sú prevedené väčšinou na betónových stĺpoch. Rozvody sekundárnej NN siete sú prevedené holými vodičmi AIFe do prierezu 70 mm² a zfázované pre paralelné prepojenie jednotlivých transformátorov. NN prípojky k rodinným domom sú väčšinou prevedené vzdušnými závesnými káblami. Vonkajšie osvetlenie je riešené výbojkovými svietidlami osadenými na stĺpoch sekundárnej NN siete. Rozvod pre napájanie verejného osvetlenia je prevedený vodičmi AIFe6 16(25) mm², ktoré sú napojené zo skríň RVO pre ovládanie osvetlenia.

Obec je plynifikovaná prostredníctvom distribučného VTL plynovodu DN 100 40 bar, ktorý vedie pozdĺž juhovýchodného okraja obce, krátkou odbočkou cez regulačnú stanicu umiestnenú na okraji obce. Miestne plynovody sú vedené v telesách chodníkov a v zelených pruhoch v súbehu s miestnymi komunikáciami. V niekoľkých prípadoch došlo ku križovaniu plynovodu s miestnou komunikáciou. Z regulačnej stanice vychádza STL plynovod z ocelových rúr DN 100, ktorý slúži pre zásobovanie obce zemným plynom. Jednotlivé odbory sú pre použitie v domácnostiach a pre technickú a občiansku vybavenosť doregulované v domových regulačných zostavách. Rozvod potrubia v obci je z rúr z lineárneho polyetylénu. Pre rodinné domy a nízkopodlažné objekty bez centrálnej dodávky tepla a teplej vody je komplexné používanie plynu pre potreby vykurovania, ohrevu teplej vody a varenia. Plynové vykurovanie má obvykle formu ústredného vykurovania, len výnimočne sa realizuje samostatnými plynovými pecami. V objektoch občianskej vybavenosti a drobného priemyslu sa zemný plyn používa na vykurovanie, ohrev teplej vody a technologické potreby.

Celkovo 82,71 % domácností bolo napojených na rozvodnú sieť plynu.

Domový fond - zásobovanie plynom		
plynifikácia	počet	podiel (%)
áno	641	82,71
nie	124	16,00
nezistené	10	1,29
Domy spolu	775	
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021		

1.2. Popis lokality

1.2.1. Alokácia

Hornádska kotlina preniká do oblasti medzi Kozími chrbtami a severovýchodnými svahmi Nízkych Tatier v nadmorskej výške 620 – 800 m, dlhým úzkym výbežkom – Vikartovskou priekopou. V nej, na úpätí výbežkov Prednej hole v nadmorskej výške 674 m, v údolí Hornádu v západnej časti chráneného územia Slovenský raj, leží Spišské Bystré. Približne 8 km severne leží mesto Poprad, s ktorým je spojené cestou III. triedy 3075, cez Hranovnicu vedie pripojenie na cestu I/66 z Pustého Poľa na Poprad. Západným smerom cesta 3074 pokračuje cez Vikartovce do Čiernovážskej doliny a Liptovskej Tepličky. Južne od obce sa nachádza lyžiarske stredisko. Severným okrajom vedie tok Hornádu, priamo obcou preteká potok Bystrá (10.6.2016, https://sk.wikipedia.org/wiki/Spi%C5%A1sk%C3%A9_Bystr%C3%A9).

1.2.2. Reliéf a geomorfológia

Obec leží v geomorfologicko celku Hornádska kotlina a Kozie chrbty. Hornádska kotlina je geomorfologický celok Fatransko-Tatranskej oblasti v centrálnej časti východného Slovenska. Z juhu ju obklopujú Volovské vrchy, Spiško-gemerský kras, zo západu Nízke Tatry a Kozie chrbty, zo severozápadu Podtatranská kotlina, zo severu Levočské vrchy a napokon z východu Branisko a Čierna hora. Hoci leží na dosah Vysokých Tatier, predsa len je bližšie k Slovenskému raju a Nízkym Tatrám. Hornádska kotlina sa ďalej delí na štyri podcelky: 1. Vikartovská priekopa, 2. Hornádske podolie, 3. Medvedie chrbty a 4. Podhradská kotlina. Obec leží v západnej časti Hornádskej kotliny - ohraničujú ju zo severu Kozie chrbty, na juhu a východe Nízke Tatry so skupinou Prednej hole. Na východe nadväzuje na Hornádske podolie. Priekopa predstavuje typ poľnohospodárskej krajiny s obcami Vikartovce, Kravany, **Spišské Bystré**, Hranovnica. Kotlinu priekopy budujú súvrstvia centrálneho karpatského flyšu - vápenité ílovce a pieskovce. Vody odvádza tok rieky Hornád. Hornádska kotlina preniká do oblasti medzi Kozími chrbtami a severovýchodnými svahmi Nízkych Tatier v nadmorskej výške 620-800 m. Jej tvar je pretiahnutý v smere západ - východ. Poriečna roveň je zvyšok starého dna kotliny, ktoré sa zachovalo z obdobia treťohôr. Jej dnešný tvar daný sústavou plochých chrbtov, vytvoril Hornád, ktorý ju v štvrtohorách rozčlenil. Na dne Hornádskej kotliny sa zachovali len zvyšky lesov, je prevažne odlesnená. Iba na menších plochách sú zvyšky lesov vysádzané borovicou, smrekom, dubom a jedľou. Buduje ju vnútrokarpatský paleogénny flyš hrubý do 800 m, najmä pieskovce, bridlice a zlepenec. Hladko modelovaný reliéf v západnej časti kotliny je spôsobený mäkkými ílovitými súvrstviami. Členitosť povrchu je viazaná na tvrdšie pieskovce. Členitosť povrchu vo východnej časti je viazaná na tvrdšie pieskovce.

Kozie chrbty - pohorie sa tiahne východozápadným smerom, od Jánoviec pri Poprade až po Kráľovu Lehotu pri sútoku Bieleho a Čierneho Váhu. Jeho severné svahy spadajú do Podtatranskej kotliny, južnú hranicu tvorí údolie Čierneho Váhu, východnejšie hlboká a výrazná Vikartovská brázda, ktorou preteká horný tok rieky Hornád. Hlavný hrebeň pohoria len málokde klesne pod hranicu 1 000 metrov nad morom. Svoj vrchol dosahuje na Kozom kameni (1 255 m n. m.), ktorý má dva vrcholy spojené úzkym skalnatým hrebeňom, potom mierne klesá cez Krížový vrch (1 102 m n. m.) a Krížovú (941 m n. m.) do hlbokého zárezu pri Kvetnici. Reliéf pohoria má prevažne charakter vrchoviny. Pohorie je sčasti tvorené Važeckým krasom, rozprestierajúcim sa južne od Važca na ploche približne 30 kilometrov štvorcových. Vyskytujú sa tu najmä podzemné krasové javy, najznámejším z nich je sprístupnená Važecká jaskyňa (10.6.2016, https://sk.wikipedia.org/wiki/Kozie_chrbty).

1.3. Demografický vývoj

V obci žije viac ako 95,76 % obyvateľov so slovenskou národnosťou. Celkovo viac ako 82,86 % obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckemu vierovyznaniu. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v obci Spišské Bystré v roku 2021.

Bývajúcce obyvateľstvo v obci Spišské Bystré (rok 2021)

	spolu	ženy	0-14	65+	15-65
obec Spišské Bystré	2470	1212	452	360	1658

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

V roku 2021 žilo v obci celkovo 2470 obyvateľov. V tomto roku žilo v obci 1212 žien. Najväčšiu skupinu tvorili obyvatelia od 15 do 65 rokov - 1658. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru obyvateľstva obce Spišské Bystré podľa vierovyznania v roku 2021. Obec je podľa kritéria vierovyznania s jedným dominantným vierovyznaním (82,86 % rímskokatolícka cirkev). Pri 2,58 % nebolo zistené vierovyznanie. Bez vyznania bolo 11,66 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania			
Ukazovateľ	SODB 2021	%	
Rímskokatolícka cirkev	2054	82,86	
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	14	0,56	
Gréckokatolícka cirkev	20	0,81	
Reformovaná kresťanská cirkev	2	0,08	
Pravoslávna cirkev	12	0,48	
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	0	0,00	
iné	24	0,97	
bez vyznania	289	11,66	
nezistené	64	2,58	
Spolu	2479		

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obec/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 95,76 %.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania			
Ukazovateľ	SODB 2021	%	
Slovenská	2374	95,76	
Maďarská	2	0,08	
Rómská	42	1,69	
Rusínska	2	0,08	
Česká	9	0,36	
Poľská	1	0,04	
Ostatné	2	0,08	
Nezistené	47	1,90	
Spolu	2479		

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obec/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

V okrese Poprad je národnostná štruktúra podobná. Žije tu cca. 102289 obyvateľov slovenskej národnosti. Postupne klesá počet obyvateľov českej (592) a moravskej národnosti (16). Ostatné národnosti sú v sledovanom období relatívne stabilné. Výrazne narástol počet obyvateľov ukrajinskej národnosti (109).

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
ok. Poprad	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Spolu	104297	104411	104494	104468	104596	104711	104837	104990	105015	102469	102289
Slovenská	88373	89172	89430	89553	89871	90116	90306	90571	90725	95136	95128
Maďarská	142	188	193	196	196	199	199	200	205	158	160
Rómska	2145	2130	2132	2130	2135	2136	2135	2134	2127	1103	1076
Rusínska	212	212	209	209	209	206	207	207	206	162	154
Ukrajinská	85	99	102	104	102	114	123	128	127	102	109
Česká	629	695	696	707	710	721	734	750	767	584	592
Nemecká	115	159	161	161	160	165	166	167	172	65	70
Poľská	105	170	174	173	175	179	189	195	198	126	124
Chorvátska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	8
Srbská	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	7
Ruská	40	50	50	49	53	52	53	54	55	55	53
Židovská	11	11	11	11	11	11	11	11	11	16	15
Moravská	49	49	48	48	47	46	46	45	45	16	16
Bulharská	18	44	43	43	42	42	44	44	43	11	10

Sliezka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3
Grécka	0	2	2	2	2	2	2	2	2	0	0
Rumunská	4	37	42	42	43	45	46	48	50	9	11
Rakúska	9	14	15	17	18	20	21	21	21	7	7
Vietnamská	8	34	35	33	33	38	44	46	47	62	66
Albánska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	11
Iná a nezistená	12352	11345	11151	10990	10789	10619	10511	10367	10214	4749	4587

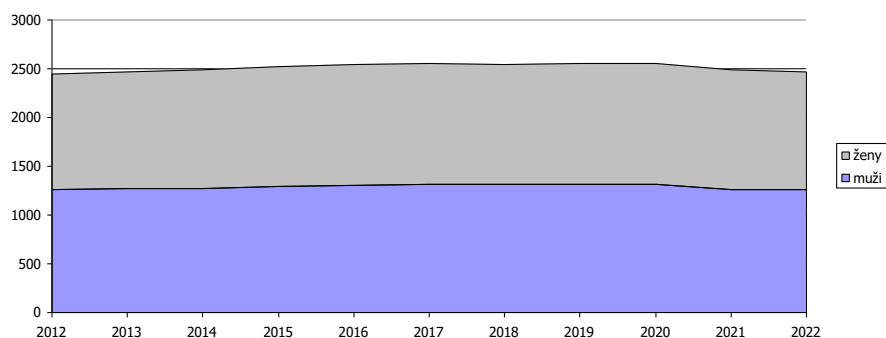
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

1.3.1. Demografia

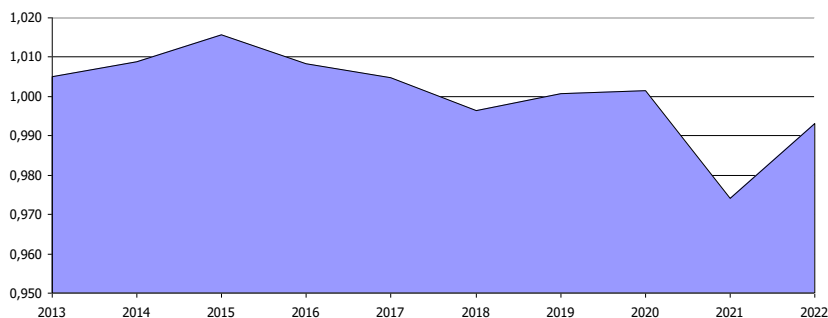
Problémom a zároveň bariérou rozvoja prevažnej časti obcí je postupné znižovanie počtu obyvateľov. V prípade obce Spišské Bystré bol zaznamenaný naopak výrazný nárast počtu obyvateľov (z dôvodu bezprostrednej alokácie pri okresnom meste Poprad, dobrej dostupnosti krajského mesta Prešov a vysokej pôrodnosti vybraných skupín obyvateľstva).

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
o. Spišské Bystré	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
k 1.1.	2430	2450	2462	2484	2523	2544	2556	2547	2549	2479	2487
k 30.6.	2440	2456	2473	2504	2534	2550	2552	2548	2551	2483	2479
k 31.12	2450	2462	2484	2523	2544	2556	2547	2549	2553	2487	2470
muži	1265	1269	1277	1291	1308	1312	1314	1313	1313	1266	1258
ženy	1185	1193	1207	1232	1236	1244	1233	1236	1240	1221	1212
Index	-	1,005	1,009	1,016	1,008	1,005	0,996	1,001	1,002	0,974	0,993
Priemer Ix											1,001

Zdroj: ŠÚSR, 2012-2022, DataCubes

Obrázok: Vývoj počtu mužov a žien
Zdroj: ŠÚSR, 2012-2022, DataCubes

Obrázok: Vývoj rastového indexu v obci
Zdroj: ŠÚSR, 2012-2022, DataCubes

Počas sledovaného obdobia počet obyvateľov vzrástol o 20 (0,82 %). Priemerný index dosiahol hodnotu 1,001, čo predstavuje priemerný ročný nárast o 0,07 %. K najvyššiemu nárastu došlo v roku 2015, kedy vzrástol počet obyvateľov o 39 osôb. K roku s najnižším nárastom obyvateľstva patrila rok 2019 a 2020, kedy vzrástol počet obyvateľov o 2 a 4. V roku 2021 bol zaznamenaný pokles o 66 obyvateľov. K úbytku došlo aj v roku 2018 a 2022 a to - 9 a -17 obyvateľov. V obci žije väčší počet mužov ako žien.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v obci je hlboko pod úrovňou Slovenska. Z dlhodobého hľadiska dochádza v obci k nárastu hustoty obyvateľstva. V roku 2012 dosiahla hustota hodnotu 64,3 a do roku 2022 stúpla na hodnotu 65,31. Nachádza sa na úrovni hustoty vidieka (61,57).

Hustota obyvateľov na km ² k 31.12. podľa územie a rok											
O. Spišské Bystré	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Mestá	407,33	406,74	405,9	405,13	400,79	399,84	399,06	398,27	394,81	392,06	389,2
vidiek	59,1	59,34	59,61	59,87	60,03	60,34	60,66	60,98	61,23	61,31	61,57
SR	110,28	110,4	110,51	110,61	110,75	110,93	111,08	111,23	111,33	110,98	110,78
okr. Poprad	94,25	94,43	94,53	94,56	94,62	94,73	94,85	94,97	95,05	92,89	92,68
O. Spišské Bystré	64,3	64,72	65,17	65,97	66,76	67,2	67,24	67,14	67,22	65,42	65,31

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

1.3.2. Prirodzený prírastok a úbytok

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v okrese Poprad, ako aj prirodzený prírastok v obci Spišské Bystré.

Prirodzený prírastok											
O. Spišské Bystré	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okr. Prešov HMPP	0,01	-1,25	0,24	2,2	1,58	2,18	2,97	1,73	2,05	2,68	2,62
prirodzený prírastok	2	5	8	7	9	13	0	11	12	-6	-7
hrubá miera pr. príro.	0,82	2,04	3,23	2,8	3,55	5,1	0	4,32	4,7	-2,42	-2,82

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Vývoj ukazovateľa hrubej miery prirodzeného prírastku obyvateľstva v okrese v sledovanom období vykazuje pozitívny trend. Počet živonarodených prekračuje v obci počet zomrelých obyvateľov v takmer každom roku, okrem rokov 2021 a 2022 sledovaného obdobia. Najvyšší prirodzený úbytok bol zaznamenaný v roku 2022 a to - 7 osôb. Najvyšší prírastok bol v roku 2017 a 2020 - 13 a 12 obyvateľov.

1.3.3. Pôrodnosť

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených (hrubá miera) v okrese a vývoj počtu narodených za obec Spišské Bystré. Rastový trend v okrese bol evidovaný do roku 2018, kedy hrubá miera dosiahla 10,71. V roku 2022 tento počet bol takmer identický a to 10,70. V súčasnosti je v obci nerovnomerný trend. Najvyšší počet živonarodených bol evidovaný v roku 2015, 2018 a 2020 a to 38, a 31 osôb.

Počet živonarodených											
O. Spišské Bystré	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okr. Poprad HM	9,5	10,55	10,08	10,31	10,32	10,63	10,71	10,23	10,02	10,64	10,7
narodení	20	26	24	38	30	35	31	27	31	27	22
živonarodení	20	26	24	38	30	35	31	27	31	26	22
hrubá miera živorod.	8,2	10,59	9,7	15,18	11,84	13,73	12,15	10,6	12,15	10,47	8,88

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Štatistika počtu potratov v okrese vykazuje podobné tendencie, ako v prípade obecnej štatistiky. Potratovosť v obci je na vyššej priemernej úrovni ako je priemer okresu. V obci sa počas sledovaného obdobia vyskytol najväčší počet potratov v roku 2016 (20).

Počet potratov											
O. Spišské Bystré	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022

okr. Poprad HM	2,82	2,86	2,68	2,49	3,24	2,63	3,24	3,09	3,38	3,58	3,25
potratovosť	8	3	9	3	20	6	6	9	4	13	3
hrubá miera potratovosti	3,28	1,22	3,64	1,2	7,89	2,35	2,35	3,53	1,57	5,24	1,21
index potratovosti	40	11,54	37,5	7,89	66,67	17,14	19,35	33,33	12,9	48,15	13,64
ukončené tehotenstvá	28	29	33	41	50	41	37	36	35	40	25
hrubá miera uk. tehot.	11,48	11,81	13,34	16,38	19,74	16,08	14,5	14,13	13,72	16,11	10,09

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

1.3.4. Úmrtnosť

Počet zomretých v okrese vykazuje stabilný trend s trendom nárastu v posledných rokoch sledovaného obdobia. Počet kolíše okolo 8,78 osôb na 1000 obyvateľov. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2013.

V obci Spišské Bystré možno sledovať rastúci aj klesajúci trend. V roku 2012 bolo evidovaných 7,38 zomretých na 1000 obyvateľov, v roku 2022 to bolo 11,7. V roku 2020 to bolo 7,45 zomretých na 1000 obyvateľov.

Počet zomretých											
O. Spišské Bystré	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okr. Poprad HM	9,49	11,79	9,84	8,11	8,73	8,45	7,75	8,5	7,97	7,95	8,07
zomretí	18	21	16	31	21	22	31	16	19	32	29
hrubá miera úmrtnosti	7,38	8,55	6,47	12,38	8,29	8,63	12,15	6,28	7,45	12,89	11,7

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

1.3.5. Migrácia

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje pozitívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok pozitívny trend. Pozitívny vývoj súvisí s blízkou alokáciou obce Spišské Bystré bezprostredne blízko okresného mesta Poprad a krajského mesta Prešov. V roku 2012 až 2016 a 2021 presahoval počet prisťahovaných počet vystáňovaných. Najvyššia pozitívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2015 (32 osôb).

Saldo sťahovania											
O. Spišské Bystré	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okr. Poprad HM	-1,77	-1,43	0	-0,74	-0,38	-1,08	-1,74	-1,98	-1,25	-1,59	0,21
migračné saldo	18	7	14	32	12	-1	-9	-9	-8	14	-10
hr. miera migr. salda	7,38	2,85	5,66	12,78	4,74	-0,39	-3,53	-3,53	-3,14	5,64	-4,03

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za obec Spišské Bystré. Najvyšší počet obyvateľov migruje mimo územia SR.

Migrácia obyvateľstva											
O. Spišské Bystré	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
prisťahovaní	39	28	42	58	43	30	19	26	31	34	19
vystáňovaní	21	21	28	26	31	31	28	35	39	20	29

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

V sledovanom období počet vystáňovaných kolíše. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne v roku 2017 - celkovo až 31 vystáňovaných a do roku 2020 - 39 vystáňovaných. V roku 2022 počet vystáňovaných dosiahol hodnotu 29. Najväčší počet prisťahovaných bol zaznamenaný v roku 2015, kedy sa do obce prisťahovalo celkovo 58 obyvateľov. V roku 2022 sa do obce prisťahovalo 19 osôb.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku na 1000 obyvateľov v okrese, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za obec. Celkový prírastok vykázal v okrese v sledovanom období len v troch rokoch zápornú hodnotu (2012, 2013 a 2019).

Celkový prírastok (- úbytok)											
O. Spišské Bystré	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okr. Poprad HM	-1,76	-2,68	0,24	1,46	1,2	1,1	1,22	-0,25	0,79	1,09	2,83
celkový prírastok	20	12	22	39	21	12	-9	2	4	8	-17
hrubá miera celk. pr.	8,2	4,89	8,9	15,58	8,29	4,71	-3,53	0,78	1,57	3,22	-6,86

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Celkový prírastok v obci vykazuje nerovnomerný trend. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2015, kedy počet obyvateľov dosiahol hodnotu 39. K celkovému úbytku v obci počas sledovaného obdobia došlo len v roku 2018 a 2022.

1.3.6. Sobášnosť a rozvodovosť

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v okrese a sobášnosť a rozvodovosť v obci Spišské Bystré. Na 1000 obyvateľov v okrese roku 2012 pripadalo 5,75. Do roku 2022 bol ich počet na hodnote 5,31.

Počet sobášov											
O. Spišské Bystré	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okr. Poprad HM	5,75	4,8	4,29	5,49	5,46	5,82	5,83	5,34	5,07	5,05	5,31
sobášnosť	15	12	14	9	21	11	12	12	13	14	11
hrubá miera sobášnosti	6,15	4,89	5,66	3,59	8,29	4,31	4,7	4,71	5,1	5,64	4,44

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v obci porovnateľná, ako v prípade okresu. Najvyšší počet sobášov sa uskutočnil v rokoch 2016. V prípade rozvodovosti boli hodnoty nad úrovňou okresu. K najväčšiemu počtu rozvodov došlo v roku 2013 a to 7.

Počet rozvodov											
O. Spišské Bystré	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okr. Poprad HM	1,4	1,03	1,09	1,26	0,87	0,66	1,17	0,89	1,74	1,78	1,81
rozvodovosť	2	7	1	0	1	2	2	4	4	1	2
hrubá miera roz.	0,82	2,85	0,4	0	0,39	0,78	0,78	1,57	1,57	0,4	0,81

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

1.3.7. Veková štruktúra

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Spolu	2450	2462	2484	2523	2544	2556	2547	2549	2553	2487	2470
0	20	25	24	38	30	34	32	29	31	27	24
1-4	121	117	113	104	114	126	133	138	126	132	121
5-9	140	131	128	145	146	146	146	136	143	147	162
10-14	151	151	162	159	147	144	130	130	144	141	145
15-19	186	173	167	160	159	154	156	162	152	133	127
20-24	205	209	208	207	210	189	172	163	152	149	145
25-29	236	230	208	216	213	209	212	205	201	188	164
30-34	168	192	214	222	235	242	234	207	205	193	191
35-39	188	180	182	184	168	168	185	215	226	233	224
40-44	137	152	158	164	173	186	182	176	168	151	164
45-49	181	168	156	152	151	143	152	157	160	163	178

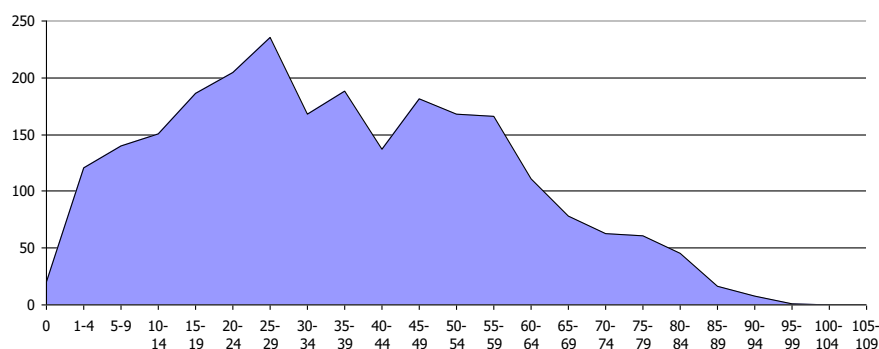
50-54	168	171	174	177	184	185	172	162	159	147	135
55-59	166	162	169	173	173	167	170	172	173	172	175
60-64	111	128	137	132	143	159	157	161	170	165	155
65-69	78	77	83	89	98	105	122	135	131	138	148
70-74	63	61	63	62	62	65	70	74	78	81	84
75-79	61	60	60	62	57	52	44	51	52	53	58
80-84	45	52	49	42	44	46	45	44	47	40	35
85-89	16	16	20	27	30	29	27	27	25	24	25
90-94	8	6	7	7	5	4	4	3	9	10	10
95-99	1	0	1	0	1	2	1	1	0	0	0
100-104	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
105-109	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

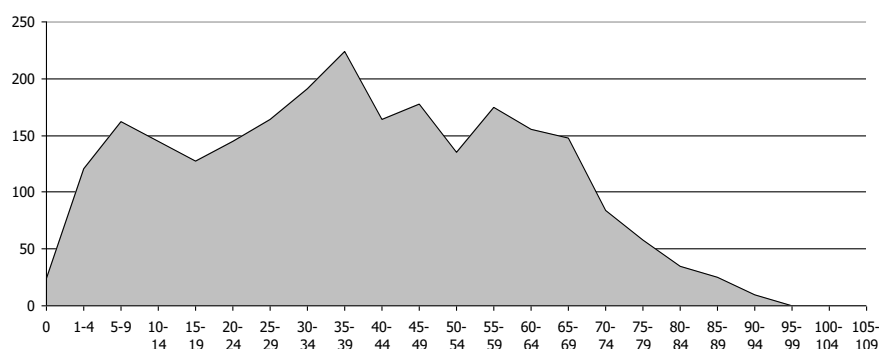
K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 65 - 69. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v obci Spišské Bystré.

Veková štruktúra obyvateľstva

2012

2022

Prognózy

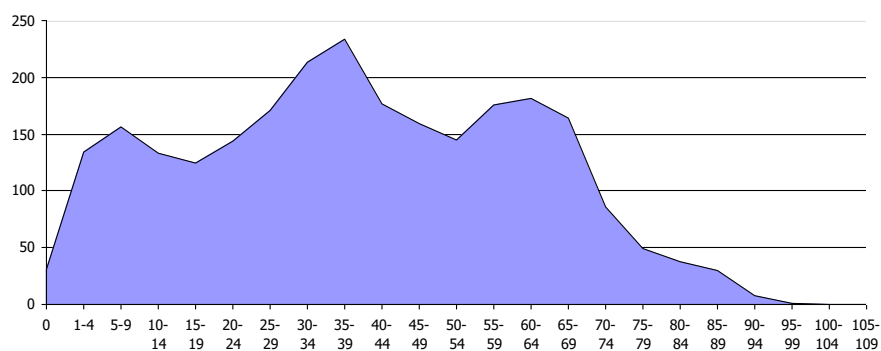
V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k ďalšiemu nárastu počtu obyvateľov hlavne v predproduktívnom, produktívnom a poproduktívnom veku. Do roku 2034 by mal celkový počet obyvateľov stúpnuť na 2675 obyvateľov. Vekové skupiny by mali mať rovnomerný vývoj. Intenzívnejší vývoj by mal pokračovať vo vekových skupinách od 55 do 74.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

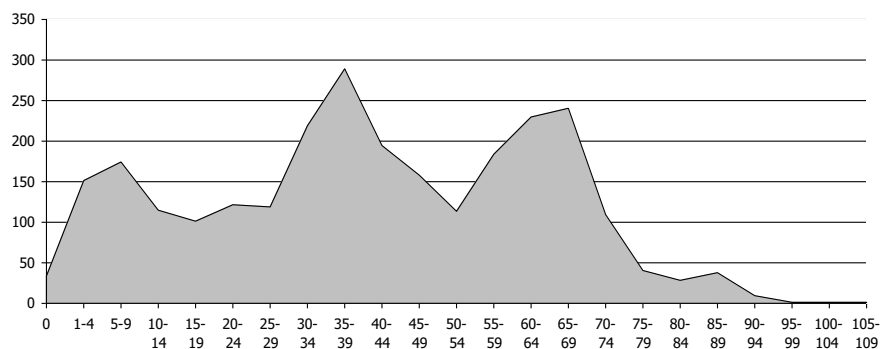
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Spolu	2555	2566	2577	2591	2603	2615	2626	2638	2650	2663	2675
0	31	31	31	32	32	32	32	33	33	33	34

1-4	134	136	137	139	141	143	144	146	148	149	151
5-9	156	157	159	161	163	165	166	168	170	172	174
10-14	133	131	130	128	126	124	122	120	119	117	115
15-19	125	123	120	118	116	113	111	109	106	104	101
20-24	144	141	139	137	135	132	130	128	125	123	121
25-29	171	166	161	155	150	145	140	135	129	124	119
30-34	213	214	214	215	215	216	217	217	218	218	219
35-39	234	240	245	251	256	262	267	272	278	283	289
40-44	177	179	181	182	184	186	188	189	191	193	195
45-49	159	159	159	159	159	159	159	159	158	158	158
50-54	145	141	138	135	132	129	126	122	119	116	113
55-59	176	177	178	179	179	180	181	182	183	184	184
60-64	181	186	191	196	201	206	211	216	221	225	230
65-69	164	172	179	187	195	203	210	218	226	234	241
70-74	86	88	91	93	96	98	100	103	105	107	110
75-79	49	48	47	46	45	44	43	42	42	41	40
80-84	38	37	36	35	35	34	33	32	31	30	29
85-89	30	31	31	32	33	34	35	36	36	37	38
90-94	8	8	9	9	9	9	9	10	10	10	10
95-99	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
100-104	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1
105-109	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1

Prognózovaná veková štruktúra obyvateľstva 2024

2034

Ďalšie demografické charakteristiky

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu obyvateľov a predpokladaný vývoj podľa hlavných vekových skupín. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v poproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný výrazný

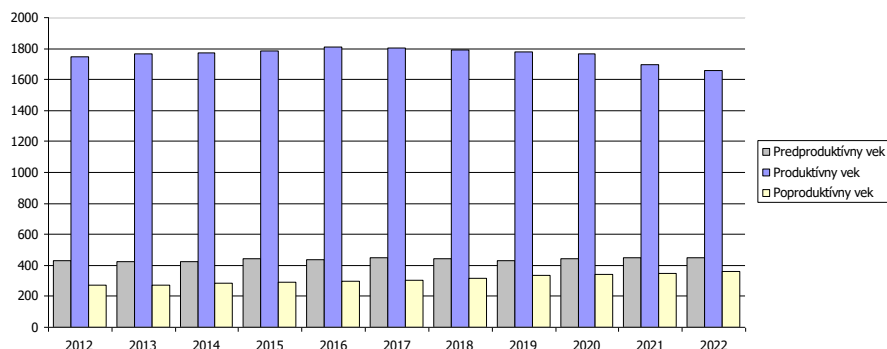
nárast. Za 11 ročné obdobie vzrástol počet obyvateľov o 88. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast o 20 obyvateľov. Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal pokles o 88.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Predproduktívny vek	432	424	427	446	437	450	441	433	444	447	452
Produktívny vek	1746	1765	1773	1787	1809	1802	1792	1780	1766	1694	1658
Poproduktívny vek	272	273	284	290	298	304	314	336	343	346	360

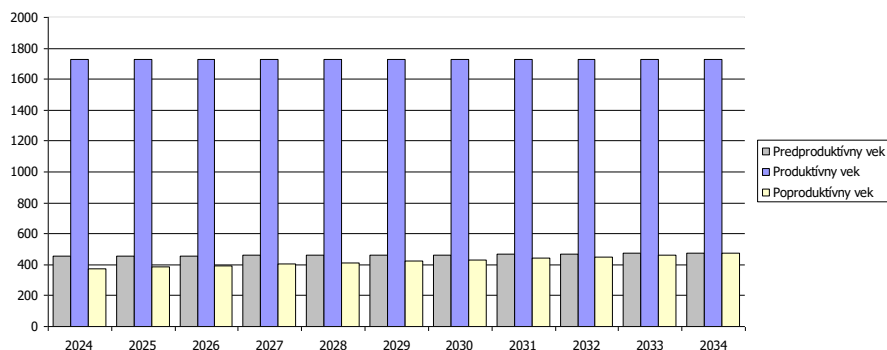
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu vo vekových skupinách pred a poproduktívneho veku. Nasledujúca tabuľka prezentuje predpokladaný vývoj v hlavných vekových skupinách do roku 2034.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2034

Do roku 2034 sa predpokladá nárast obyvateľov vo vekovej skupine poproduktívneho, produktívneho a predproduktívneho veku. Vo vekovej skupine poproduktívneho veku sa predpokladá nárast o 96 obyvateľov.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2034

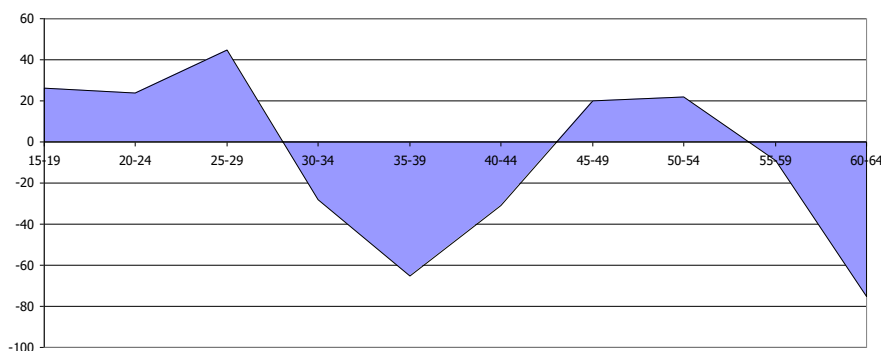
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Predproduktívny vek	453	455	457	459	461	463	465	467	470	472	474
Produktívny vek	1726	1726	1726	1727	1727	1728	1728	1728	1729	1729	1729
Poproduktívny vek	376	385	394	405	414	424	433	442	452	462	472

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 35 do 39 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 15 do 19 rokov. Pokles v medziročnom porovnaní 2012 až 2022 bol zaznamenaný v skupine 30 až 44 rokov a od 55 do 64 rokov.

Ekonomicke aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2012 a 2022

Vek	2012	2022	rozdiel 2022 -2012
15-19	101	127	26
20-24	121	145	24
25-29	119	164	45
30-34	219	191	-28
35-39	289	224	-65
40-44	195	164	-31
45-49	158	178	20
50-54	113	135	22
55-59	184	175	-9
60-64	230	155	-75

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Z ekonomického hľadiska daná štruktúra je vyhovujúca.

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 95,76 %.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SODB 2021	%
Slovenská	2374	95,76
Maďarská	2	0,08
Rómská	42	1,69
Rusínská	2	0,08
Česká	9	0,36
Poľská	1	0,04
Ostatné	2	0,08
Nezistené	47	1,90
Spolu	2479	

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

V obci žijú 9 obyvateľia českej národnosti a 2 rusínskej. Pri 47 obyvateľoch nebola zistená národnosť. Obyvatelia maďarskej národnosti boli zastúpení v počte 2. Obyvatelia rómskej národnosti boli oficiálne zastúpení v počte 42.

1.3.8. Príjmy a výdavky domácností

Príjmy domácností

Priemerný čistý príjem domácnosti mal v sledovanom období rastúcu tendenciu. V priemere stúpol od roku 2012 do roku 2022 o 40,85 %. Spomedzi ostatných regiónov SR je na podpriemernej úrovni.

Čisté peňažné príjmy v Eur

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Slovenská republika	410	391	406	397	402	409	423	459	483	472	484
Bratisl. kraj (NUTS 2)	516	488	546	487	533	536	514	563	579	556	579
Bratislavský kraj	516	488	546	487	533	536	514	563	579	556	579

Západné Slovensko	419	391	412	405	400	418	437	478	509	499	510
Trnavský kraj	421	391	414	409	399	420	442	479	515	499	533
Trenčiansky kraj	441	412	431	416	408	417	439	476	507	493	498
Nitriansky kraj	399	374	394	392	394	418	432	479	506	504	500
Stredné Slovensko	403	391	386	383	385	392	404	441	474	465	471
Žilinský kraj	411	397	385	378	383	386	400	441	473	459	479
Banskobystrický kraj	396	386	388	389	387	398	407	441	476	472	463
Východné Slovensko	367	351	360	363	366	361	388	409	421	414	423
Prešovský kraj	349	331	349	351	346	351	371	389	393	388	409
Košický kraj	385	372	372	377	387	372	405	429	450	440	437

Zdroj: 20.10.2023, DataCubes, ŠÚ SR,

Výdavky domácností

Štruktúru výdavkov domácností prezentuje nasledujúca tabuľka. Najvyššie výdavky domácností dlhodobo plynú na stravovanie (76,75 €) a bývanie (cca. 58,65 € na osobu). Vysoký podiel (hlavne v prípade pracujúceho obyvateľstva obce) pripadá na dopravu do zamestnania, keďže, hlavné pracovné trhy sa nachádzajú mimo obce – v krajskom meste Prešov, Poprade, Čechách, Nemecku, Anglicku, ale aj v meste Bratislava.

Čisté peňažné výdavky (od r. 2012) v eurách	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Spolu	285,31	279,51	274,56	301,94	304,56	312,21	318,51	327,98	352,57	365,62	403,44
Potraviny a nealk. nápoje	64,21	65,49	64,64	56,66	57,61	60,21	62,63	65,59	69,27	72,91	76,75
Alkoholické nápoje a tabak	7,74	7,69	7,89	8,09	8,08	8,13	8,41	8,73	9,3	9,69	11,23
Odievanie a obuv	15,17	14,58	13,72	17,55	17,56	18,6	18,57	18,12	14,12	14,71	17,05
Bývanie, voda, elektrina, ...	55,2	53,05	51,32	55,52	54,74	53,65	54,63	58,92	60,96	61,58	58,65
Nábytok, bytové vybavenie ..	11,81	11,5	11,13	14,07	14,19	14,18	14,56	14,61	19,43	19,93	23,87
Zdravotníctvo	9,68	9,57	9,18	10,35	10,67	11,15	11,37	11,94	11,27	12,62	20,18
Doprava	21,51	20,26	20,52	36,04	37,21	40,06	40,98	40,53	30,08	30,09	31,86
Pošty a telekomunikácie	16,51	16,18	16,49	15,32	15,37	15,42	15,37	15,35	15,34	15,82	18,01
Rekreácia a kultúra	17,65	17,17	16,28	14,38	14,52	14,71	14,97	14,77	14,99	15,33	20,2
Vzdelávanie	0,86	0,89	0,69	1,66	1,68	1,69	1,7	1,63	2,14	1,94	2,04
Hotely, kaviarne a reštau...	20,77	19,86	19,14	15,33	16,08	17,14	17,76	18,65	21,17	21,93	26,96
Rozličné tovary a služby	19,03	18,44	18,02	20,12	20,11	20,19	20,47	21,91	32,36	34,17	41,19
Ostatné čisté výdavky	25,16	24,83	25,53	36,86	36,74	37,08	37,08	37,23	52,15	54,9	55,45

Zdroj: 20.5.2023, DataCubes, ŠÚ SR,

Naopak najnižší podiel výdavkov pripadá na vzdelávanie, alkohol a zdravotníctvo. Pomerne vysoké % výdavkov pripadá na rozličné tovary a ostatné výdavky.

1.3.9. Štruktúra ekonomicky aktívneho obyvateľstva

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 35 do 39 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 15 do 19 rokov. Pokles v medzioročnom porovnaní 2012 až 2022 bol zaznamenaný v skupine 30 až 44 rokov a od 55 do 64 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2012 a 2022				
Vek	2012	2022	rozdiel 2022 -2012	
15-19		101	127	26
20-24		121	145	24
25-29		119	164	45
30-34		219	191	-28
35-39		289	224	-65

40-44	195	164	-31
45-49	158	178	20
50-54	113	135	22
55-59	184	175	-9
60-64	230	155	-75

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Z ekonomického hľadiska daná štruktúra je vyhovujúca.

1.3.10. Náboženská charakteristika

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru obyvateľstva obce Spišské Bystré podľa vierovyznania v roku 2021. Obec je podľa kritéria vierovyznania s jedným dominantným vierovyznaním (82,86 % rímskokatolícka cirkev). Pri 2,58 % nebolo zistené vierovyznanie. Bez vyznania bolo 11,66 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SODB 2021	%
Rímskokatolícka cirkev	2054	82,86
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	14	0,56
Gréckokatolícka cirkev	20	0,81
Reformovaná kresťanská cirkev	2	0,08
Pravoslávna cirkev	12	0,48
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	0	0,00
iné	24	0,97
bez vyznania	289	11,66
nezistené	64	2,58
Spolu	2479	

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obec/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

1.4. Vzdelanie a zamestnanosť

1.4.1. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

V obci majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania so stredným odborným vzdelaním - s maturitou - 25,49 %, stredným učňovským (20,9 %) a so základným vzdelaním - 19,89 %. Obyvatelia bez vzdelania boli zastúpení 0,36 %.

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce v roku 2012

dosiahnuté vzdelanie	počet	%
bez vzdelania (osoby 0-14 rokov)	319	12,87
základné	493	19,89
stredné odborné učňovské (bez maturity)	518	20,9
úplné stredné (s maturitou)	632	25,49
vyššie odborné vzdelanie	106	4,28
vysokoškolské	358	14,44
bez školského vzdelania (15+ rokov)	9	0,36
nezistené	44	1,77

Zdroj: statistics.sk, 10.2.2021

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra vyhovujúci pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci ďalej zvyšovať počet obyvateľov so stredným odborným vzdelaním a úplným stredným vzdelaním.

1.4.2. Vzdelanostná štruktúra rómskeho etnika

Vzdelanostná štruktúra rómskeho obyvateľstva kopíruje celoslovenské štatistiky. Vzdelanosť je hlavným problémom nielen z hľadiska prístupu na trh práce, ale aj z hľadiska spôsobu života, stravovania, hygieny a páchania trestnej činnosti.

Dominantná časť obyvateľov rómskeho etnika má ukončené len základné vzdelanie. Druhou najpočetnejšou skupinou sú obyvatelia bez vzdelania. Uvedené skupiny sa vyznačujú nulovou kvalifikáciou častokrát bez schopnosti čítať a písať. Z hľadiska pracovného zaradenia sú schopní vykonávať len hrubú manuálnu prácu, väčšinou sezónnu. Mnohí obyvatelia v tejto skupine nedisponujú ani pracovnými návykmi a s tým súvisiacou pravidelnosťou, zodpovednosťou. Z hľadiska času sa situácia ešte zhoršuje a je potrebné prijať prísnejšie opatrenia hlavne z úrovne štátu.

V obci Spišské Bystré táto skupina je výrazne zastúpená.

1.4.3. Štruktúra zamestnanosti v obci

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. Najväčšie zastúpenie majú v regióne priemysel, obchod a verejná správa. Silne zastúpené je vzdelávanie (8,50 %) a zdravotníctvo (9,60 %). Od roku 2012 sa podiel priemyslu na zamestnaní znížil (29,05 %). Najvýraznejší pokles nastal v prípade vzdelvania a dopravy.

Štruktúra zamestnanosti podľa NACE v %											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Pol'nohospodárstvo, les....	2,32	2,14	2,09	2,02	1,80	2,26	1,79	2,57	2,62	1,87	1,87
Priemysel spolu	30,97	31,34	32,20	32,12	30,81	33,67	28,68	26,55	27,11	28,03	29,05
Priemyselná výroba	27,12	27,42	28,22	28,08	27,31	30,64	25,51	23,85	24,70	25,39	25,48
Dodávka elektriny, plyn....	1,03	1,15	1,10	1,11	1,03	1,03	0,96	0,91	0,98	0,99	0,96
Dodávka vody; čistenie a....	2,57	2,52	2,56	2,74	2,27	2,22	2,48	2,03	1,64	2,01	2,73
Stavebníctvo	4,54	4,83	5,21	5,51	11,99	8,17	9,55	8,08	4,70	2,87	2,77
Veľkoobchod a maloobch...	11,87	12,89	14,15	12,47	12,07	13,67	13,90	15,60	14,79	14,47	12,71
Doprava a skladovanie	7,09	5,95	5,89	5,64	5,42	5,53	4,68	4,94	5,95	5,78	5,49
Ubytovacie a stravovacie sl..	4,26	3,98	3,38	3,60	2,74	2,59	3,70	3,99	4,40	4,19	5,05
Informácie a komunikácia	1,56	0,78	0,62	0,65	0,41	0,68	0,55	0,84	1,84	0,63	0,64
Finančné a poisťovacie čin..	2,26	2,24	2,02	2,01	0,69	0,73	0,65	1,47	1,57	1,44	1,47
Činnosti v oblasti nehnut...	0,93	1,48	1,49	1,63	1,26	1,71	2,71	2,56	3,89	3,16	4,10
Odborné, vedecké a tech....	2,32	2,17	2,47	3,21	2,89	2,12	3,39	3,45	2,89	3,35	3,16
Administratívne a podpo...	2,15	1,58	1,63	1,84	2,31	2,41	1,00	1,44	2,24	3,47	3,77
Verejná správa a obrana....	7,51	7,80	6,50	6,81	5,96	5,85	7,98	7,07	7,59	8,97	8,11
Vzdelávanie	10,92	9,23	8,94	8,85	8,70	8,09	8,11	9,24	8,32	9,26	8,50
Zdravotníctvo a sociálna po.	9,31	10,38	10,77	10,64	9,62	9,16	8,69	8,51	8,77	8,88	9,60
Umenie, zábava a rekreácia	1,88	2,98	2,54	2,64	3,09	2,69	4,00	2,96	2,49	2,56	3,04
Ostatné činnosti	0,37	0,47	0,42	0,54	0,44	0,45	0,36	0,48	0,63	0,70	0,56

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Obyvatelia sú prevažne zamestnaní v okresnom meste Poprad a krajskom meste Prešov. Pracovné príležitosti sa priamo v obci nachádzajú v obmedzenej miere.

1.5. Nezamestnanosť, príčiny, dôsledky, prognózy

1.5.1. Vývoj nezamestnanosti

Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenával až do roku 2019 klesajúci trend. V roku 2020 a 2021 ovplyvnila nezamestnanosť pandemická situácia a opatrenia vlády SR.

Miera evidovanej nezamestnanosti v obci											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Nezamestnaná spolu	212	201	200	196	180	144	102	99	119	117	91
Nezamestnaní ženy	85	74	77	69	65	57	48	41	47	47	30
% miera nezamest.	12,14	11,39	11,28	10,97	9,95	7,99	5,69	5,56	6,74	6,91	5,49

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

Nezamestnanosť aj v obci mala za posledných 5 rokov (do roku 2019) klesajúcu tendenciu. V roku 2022 bolo v obci Spišské Bystré 91 nezamestnaných.

Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v obci a regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územie, pohlavie a rok v %											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Slovenská republika	14,44	13,50	12,29	10,63	8,76	5,94	5,04	4,92	7,57	6,76	5,90
Kraj Prešovský	20,66	19,35	17,45	15,50	13,91	9,68	8,61	8,19	11,39	10,75	9,98
Okres Poprad	12,62	13,90	11,01	10,07	8,34	5,89	4,92	4,74	7,08	6,39	5,35
Muži	12,64	13,74	10,76	10,02	8,26	5,44	4,15	4,09	6,65	5,87	4,76
Ženy	12,59	14,10	11,31	10,13	8,45	6,42	5,84	5,50	7,56	7,03	6,04

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti bola takmer počas celého obdobia v prípade ženskej populácie. V roku 2022 dosiahla úroveň 6,04 %. Najvyššia úroveň v prípade mužskej populácie sa dosiahla v roku 2013 (13,74 %).

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti znevýhodnených skupín. V prípade absolventov dochádza k výraznému poklesu počtu - 129. Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov klesol počet z 4713 na 1410 osôb.

Uchádzači o zamestnanie znevýhodnení											
Okr. Poprad	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
A	286	265	243	208	143	102	71	67	110	101	77
B	554	508	434	356	264	166	146	150	226	159	129
C	125	119	107	131	113	88	71	72	64	54	52
D	4 713	4 706	4 320	3 755	2 988	1 805	1 394	1 126	1 520	1 749	1 410

A - Počet uchádzačov o zamestnanie so ZP

B - Počet uchádzačov o zamestnanie – absolventi

C - Počet uchádzačov o zamestnanie – mladiství

D - Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov o zamestnanie

Zdroj: DataCubes ŠÚ, 2012-2022

1.5.2. Veková štruktúra nezamestnaných

Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 35 od 49 rokov a skupinu od 50 rokov. V tejto skupine podiel výrazne klesá. K zníženiu podielu dochádza v prípade skupiny od 15 do 24 rokov, kedy do roku 2022 klesol podiel na 456 za celý okres.

Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku v osobách

Okr. Poprad	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
15-24	1705	1522	1296	1169	950	639	508	484	684	516	456
25-34	2230	2168	1943	1705	1461	960	862	792	1053	818	722
35-49	2806	2757	2536	2377	2034	1496	1210	1163	1541	1400	1 262
50 a viac	1758	1805	1691	1570	1341	1056	926	895	1108	1107	926
Spolu	8499	8252	7466	6821	5786	4151	3506	3334	4386	3841	3 366

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru nezamestnaných podľa veku priamo v obci Spišské Bystré. Najviac obyvateľov spadalo do vekovej skupiny od 35 do 39 rokov a od 30 do 34 rokov.

Nezamestnaní podľa veku v októbri 2023

Spišské Bystré	UoZ spolu	v tom										n/a
		do 20r.	20-24r.	25-29r.	30-34r.	35-39r.	40-44r.	45-49r.	50-54r.	55-59r.	60r. a viac	
Spolu	71	4	8	5	9	13	7	9	6	8	2	0
Ženy	23	2	2	2	4	3	2	4	2	2	0	0

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2023

1.5.3. Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru nezamestnaných podľa vzdelania v obci Spišské Bystré. Najviac nezamestnaných bolo vo vzdelanostnej skupine - vyššie sekundárne vzdelanie a nižšie sekundárne vzdelanie.

Štruktúra UoZ podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania (ISCED) október 2023

Spišské Bystré	UoZ spolu	v tom										n/a
		0	1	2	3	4	5	6	7	8		
Spolu	71	0	3	23	42	0	0	0	3	0	0	
Ženy	23	0	2	5	15	0	0	0	1	0	0	

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2023

ISCED (The International Standard Classification of Education) - Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania

- 0 predprimárne vzdelanie
- 1 primárne vzdelanie
- 2 nižšie sekundárne vzdelanie
- 3 vyššie sekundárne vzdelanie
- 4 post sekundárne neterciárne vzdelanie
- 5 terciárne vzdelanie (nie VŠ)
- 6 terciárne vzdelanie (VŠ 1.stupeň)
- 7 terciárne vzdelanie (VŠ 2.stupeň)
- 8 terciárne vzdelanie (VŠ 3.stupeň)

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2022

Za rizikovou skupinu (uchádzačov o zamestnanie) UoZ najťažšie umiestniteľnú na trhu práce regiónu možno označiť dlhodobo evidovaných (uchádzačov o zamestnanie) UoZ s nízkym stupňom vzdelania, pričom v rámci tejto skupiny sú zvlášť ohrozené ženy so základným resp. neukončeným základným vzdelaním.

1.5.4. Dĺžka evidencie

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Tri najväčšie skupiny tvorili nezamestnaní s dĺžkou evidencie od 0 do 3 mesiacov, 4 až 6 mesiacov. Tretou najpočetnejšou skupinou je skupina od 13 - 18 mesiacov.

Nezamestnaní podľa dĺžky evidencie v októbri 2023

Spišské Bystré	UoZ spolu	v tom										
		do 3 m.	4 - 6 m.	7 - 9 m.	10 - 12 m.	13 - 18 m.	19 - 24 m.	25 - 30 m.	31 - 36 m.	37 - 42 m.	43 - 48 m.	nad 48 m.
Spolu	71	18	11	5	3	12	1	5	2	2	3	9
Ženy	23	7	3	4	0	4	0	2	2	0	1	0

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2023

1.5.5. Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) ako orgán špecializovanej štátnej správy, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov vykonáva politiku zamestnanosti. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôbovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce. Obec spolupracuje pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP). Obec spolupracuje s UPSVR Poprad.

1.5.6. Aktivačná činnosť

Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev. Nasledujúca tabuľka prezentuje počty aktivačných príspevkov na aktivačných pracovníkov v okrese k mesiacu november roka 2023. Do aktivačných prác bolo zapojených v celom okrese 20 obyvateľov.

Aktivačné príspevky podľa regiónov november 2023

	A1d	A2a	A2b	A2c1	A2c2	A2c3	A2c4	A2d	A4	A5
POSK	5	0	0	0	0	0	0	15	0	0
Poprad	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2023

AP	aktivačný príspevok
A1d	AP pre občana, ktorý je zamestnaný a má príjem aspoň vo výške minimalnej mzdy (§3 písm. a) zákona č. 417/2013 Z.z.)
A2a	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a zvyšuje si kvalifikáciu formou štúdia popri zamestnaní (§12 ods.3 písm. b) bod 1 zákona č. 417/2013 Z.z.)
A2b	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a zúčastňuje sa rekvalifikácie (§12 ods. 3 písm. b) bod 2 zákona č. 417/2013 Z.z.)
A2c1	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a zúčastňuje sa MOS na základe dohody s obcou (§12 ods. 3 písm. b) bod 4 zákona č. 417/2013 Z.z. (a podľa zákona č. 369/1990 o obecnom zriadení)
A2c2	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a zúčastňuje sa MOS na základe dohody s úradom (§12 ods. 3 písm. b) bod 3 zákona č. 417/2013 Z.z. (§52 zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
A2c3	AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a zúčastňuje sa MS pre samosprávný kraj (§12 ods. 3 písm. b) bod 3 zákona č. 417/2013 Z.z. (§ 52 zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
A2c4	AP pre občana, ktorý vykonáva dobrovoľnícku činnosť (§12 ods. 3 písm. b) bod 5 zákona č. 417/2013 Z.z.)
A2d	AP - iné projekty
A4	AP pre občana v HN, ak študuje na strednej alebo vysokej škole a vypláca sa mu rodičovský príspevok
A5	AP pre občana, ktorý vykonáva dobrovoľnú vojenskú prípravu

1.6. Sociálna charakteristika obyvateľstva

1.6.1. ŤZP občania

Za občana s ťažkým zdravotným postihnutím sa považuje občan, ktorého miera funkčnej poruchy je najmenej 40 %. Telesne a zdravotne postihnutý jedinec je jedinec s chybou pohybového a oporného ústrojenstva alebo poškodením nervového ústrojenstva, ak sa prejavuje porušenou hybnosťou a jedinec v stave choroby alebo zdravotného oslabenia. Mentálna retardácia je multidimenzionálny fenomén, ktorý postihuje prekrývajúco medicínske, psychologické, pedagogické a sociálne kvality, funkcie správanie sa postihnutého človeka od narodenia po smrť. Nasledujúce grafy prezentujú štruktúru počtu a výšky príspevkov v okrese Poprad v roku 2023 v mesiaci november.

Počet poberateľov opakovaných peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP podľa regiónov

	na osobnú asistenciu	na prepravu	na diétne stravovanie	na hygienu alebo ošatenie	na prevádzku OMV	na psa so špeciálnym výcvikom	na opatrovanie	na opatrovanie - počet opatrovaných
POSK	1988	313	7904	13484	12281	4	11653	12055
Poprad	71	23	1226	1283	1012	0	1887	1968

Zdroj: ÚPSVaR SR, 2023,

Čerpanie finančných prostriedkov opakovaných peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP podľa regiónov (v eurách)

	na osobnú asistenciu	na prepravu	na diétne stravovanie	na hygienu alebo ošatenie	na prevádzku OMV	na psa so špeciálnym výcvikom	na opatrovanie
POSK	1495676	34857,26	255095	336557,4	551522,4	239,52	6244237
Poprad	44458,08	2597,31	38654,82	32023,68	45443,16	0	1009484

Zdroj: ÚPSVaR SR, 2023,

Každé zdravotné postihnutie s trvalými následkami vyžaduje komplexný prístup zameraný nielen na úpravu postihnutých fyziologických funkcií, ale aj na úpravu psychosociálnych funkcií s cieľom integrácie postihnutej osoby do bežných spoločenských štruktúr. Model komplexnej rehabilitačnej starostlivosti vyžaduje skúsených odborníkov v rehabilitačnej medicíne - lekárov, fyzioterapeutov, rehabilitačných pracovníkov, psychológov, logopédov, ale aj sociálnych pracovníkov, orientovaných v problematike dlhodobej sociálno - rehabilitačnej starostlivosti (<http://www.nrozp.sk/index.php/soc-rehabilitacia>, 10.7.2011).

Úloha Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny

V tejto súvislosti Oddelenia posudkových činností úradov práce, sociálnych vecí a rodiny a v druhom stupni Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny posudzujú občana na účely: peňažných príspevkov na kompenzáciu, preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a parkovacieho preukazu. Posudková činnosť zahŕňa lekársku posudkovú činnosť a sociálnu posudkovú činnosť (http://www.upsvar.sk/socialne-veci-a-rodina/tazko-zdravotne-postihnuty/posudkova-cinnost/oblasti-posudkovej-cinnosti.html?page_id=1216, 10.1.2012).

1.6.2. Opatrovaní

Opatrovaní sú občania odkázaní na opatrovateľskú službu. Opatrovateľská služba je určená občanom, ktorí sú podľa posudku príslušného orgánu odkázaní na pomoc druhej osoby pri zabezpečení životných úkonov, ak týmto občanom nemôže pomoc zabezpečiť rodina. Obec Spišské Bystré poskytuje občanom opatrovateľskú službu podľa zákona NR SR č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov, opatrovateľskú službu občanom obce. Je to terénna forma sociálnej služby v prirodzenom domácom prostredí občana, ktorý je odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby. Opatrovateľská služba sa poskytuje občanovi s trvalým pobytom v Spišskom Bystrom, v jeho domácnosti.

Sociálna služba sa poskytuje formou úkonov, ktoré opatrovateľky vykonávajú v domácnosti občana. Sú to úkony ako napr.

- sebaobslužné úkony – bežné úkony osobnej hygieny, kúpeľ,
- starostlivosť o domácnosť – nákup, jednoduché úkony spojené so starostlivosťou o domácnosť,
- príprava jedla, donáška obeda do domu,
- bežné upratovanie v domácnosti,
- starostlivosť o bielizeň,
- donáška uhlia, dreva,
- sprievod na lekárske vyšetrenie, vybavenie úradných záležitostí,
- dohľad.

Prijímateľ sociálnej služby (občan) platí úhradu za poskytnutú sociálnu službu podľa príjmu a majetku. Výška úhrady za opatrovateľskú službu, poskytnutú občanovi v jednotlivých mesiacoch sa počíta na základe skutočne poskytnutých úkonov.

Súčasťou opatrovateľskej služby nie je zdravotnícka starostlivosť v zmysle z. č. 355 / 2007 Z. z. Zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č. 140/2008 Z. z., 461/2008 Z. z., 540/2008 Z. z., 170/2009 Z. z., 67/2010 Z. z., 131/2010 Z. z.(nepriamo), 132/2010 Z. z., 132/2010 Z. z., 136/2010 Z. z., 172/2011 Z. z., 470/2011 Z. z., 306/2012 Z. z., 74/2013 Z. z., 153/2013 Z. z., 204/2014 Z. z., 77/2015 Z. z., 403/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 355/2016 Z. z., 40/2017 Z. z., 150/2017 Z. z., 289/2017 Z. z., 289/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 87/2018 Z. z., 475/2019 Z. z., 69/2020 Z. z., 119/2020 Z. z., 125/2020 Z. z., 198/2020 Z. z., 242/2020 Z. z., 286/2020 Z. z., 318/2020 Z. z., 319/2020 Z. z., 220/2021 Z. z., 252/2021 Z. z., 304/2021 Z. z.). Zdravotnícke úkony môžu poskytovať len štátne a neštátne zdravotnícke zariadenia.

1.6.3. Osoby v kríze

V súčasnosti obec nemá azylové ubytovanie. Osoby vyžadujúce azylové ubytovanie predstavujú špecifickú skupinu, ktorá je postihnutá rôznymi životnými situáciami v súvislosti s trestnou činnosťou, domácim násilím, alkoholizmom, prípadne drogovou závislosťou. Týka sa teda prepustencov z výkonu trestu, ľudí bez domova, osoby závislé na drogách a alkohole, týrané osoby, osamelí rodičia s deťmi bez prístrešia, atď..

V obci môžu vyžadovať azylové ubytovanie hlavne osoby, ktoré sú vystavené domácemu násiliu v súvislosti s alkoholizmom, prípadne drogovou závislosťou.

1.6.4. Poberatelia dávok v hmotnej núdzi (DHN)

Hmotná núdza je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s ním spoločne posudzujú, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením. Nasledujúce tabuľky prezentujú štruktúru poberateľov dávok v okrese Poprad (k novembru roka 2023).

Počet poberateľov vybraných dávok pomoci v hmotnej núdzi a náhradného výživného podľa regiónov										
	DvHN a PkD	DvHN - UoZ	DvHN - ZŽP	DvHN cudzinci	Osobitný prísp.	Resocializačný prísp.	NV - neplatené výživné	NV - sirotský dôchodok	NV - neplatené výživné - počet detí	NV - sirotský dôchodok - počet detí
POSK	14113	10167	4626	764	713	41	995	358	1395	573
Poprad	1236	961	414	127	68	6	61	19	92	38

Zdroj: ÚPSVaR SR, 2023,

Celková výška vyplatených dávok je prezentovaná v nasledujúcej tabuľke.

Čerpanie finančných prostriedkov vybraných dávok pomoci v hmotnej núdzi a náhradného výživného podľa regiónov (v eurách)								
	DvHN a PkD	DvHN - UoZ	DvHN - ZŽP	DvHN cudzinci	Osobitný prísp.	Resocializačný prísp.	NV - neplatené výživné	NV - sirotský dôchodok
POSK	3189845	2489645	622428	116849	74463,93	4390,9	108497,5	41801,06
Poprad	264023	220245	50504	20819	6616,32	645,3	7002,87	3136,52

Zdroj: ÚPSVaR SR, 2023,

V obci Spišské Bystré významná skupina poberateľov dávok v hmotnej núdzi spadá do sociálne ohrozenej skupiny. V dôsledku slabých pracovných návykov si táto skupina vyžaduje osobitný prístup založený na väčšom motivovaní.

1.6.5. Rodinné prídavky – osobitný príjemca

Obec Spišské Bystré je osobitným príjemcom rodinných prídavkov na deti, ktoré zanedbávajú povinnú školskú dochádzku v zmysle § 12, ods.2 zákona č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa (v znení č. 485/2004 Z. z., 532/2007 Z. z., 554/2008 Z. z., 516/2009 Z. z., 336/2010 Z. z., 180/2011 Z. z., 388/2011 Z. z., 411/2011 Z. z., 468/2011 Z. z., 384/2012 Z. z., 433/2013 Z. z., 450/2013 Z. z.,

125/2016 Z. z., 234/2017 Z. z., 232/2018 Z. z., 226/2019 Z. z., 383/2020 Z. z., 497/2021 Z. z., , 232/2022 Z. z., 232/2022 Z. z., 232/2022 Z. z., 338/2022 Z. z., 397/2022 Z. z., 397/2022 Z. z.) a doplnení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (v znení č. 258/2020 Z. z.). Na základe zoznamu poberateľov prídavku na dieťa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) zasiela obci mesačne zoznam poberateľov prídavku na dieťa, ktorým deti zanedbávajú povinnú školskú dochádzku a obec vypláca prídavku na jedno dieťa v sume 60 € (rok 2024).

Sumu prídavku na dieťa vyhlási Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky opatrením, ktorého úplné znenie sa uverejní v Zbierke zákonov Slovenskej republiky najneskôr do 31. decembra kalendárneho roka. Obec Spišské Bystré pravidelne mesačne zasiela úradu správu o spôsobe použitia prídavkov. Zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a príspevku k prídavku na dieťa v § 18 ods. 1, ustanovuje, aby v prípade, ak rodič dieťaťa, resp. osoba, ktorej je dieťa zverené do náhradnej rodinnej starostlivosti nevyužíva prídavok na dieťa a príspevok k prídavku na dieťa na výchovu a výživu dieťaťa, okresný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny zastavil výplatu a poukazoval tieto dávky ďalšej oprávnenej osobe alebo obci. Zákonom č. 658/2002 Z. z. sa doplnil dôvod na zastavenie výplaty prídavku na dieťa oprávnenej osobe aj v prípade, ak dieťa zanedbáva plnenie povinnej školskej dochádzky a presunula sa účinnosť tohto paragrafu už od 1. januára 2003. Neprítomnosť žiaka v škole ospravedlňuje jeho zákonný zástupca, ale najviac 5 dní po sebe nasledujúcich dní. Ak neprítomnosť žiaka v škole trvá viac ako 5 dní po sebe nasledujúcich dní, vyžaduje si vždy lekárske potvrdenie o chorobe žiaka alebo iný úradný doklad potvrdzujúci odôvodnenosť žiakovej neprítomnosti. Pod zanedbávaním povinnej školskej dochádzky na účely zastavenia prídavku na dieťa rodičovi sa rozumie stav, keď dieťa má neospravedlnenú neúčast' na vyučovaní v kalendárnom mesiaci viac ako 15 vyučovacích hodín. Škola oznámi zanedbávanie povinnej školskej dochádzky dieťaťa obci, v ktorej má rodič dieťaťa trvalý pobyt. Toto oznámenie škola zašle do troch pracovných dní po skončení kalendárneho mesiaca. Kópiu tohto oznámenia zašle škola aj Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR), odboru sociálnych vecí podľa miesta trvalého pobytu rodiča. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) vydá rozhodnutie o zastavení.

1.7. Analýza verejných sociálnych služieb

1.7.1. Sociálne služby

Zákon o sociálnych službách vymedzuje **sociálnu službu** ako „odbornú činnosť, obslužnú činnosť alebo ďalšiu činnosť alebo súbor týchto činností, zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny“.

Pod **nepriaznivou sociálnou situáciou** sa rozumie ohrozenie osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z nasledujúcich dôvodov:

- a) nemá zabezpečené podmienky na uspokojenie základných životných potrieb,
- b) pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok,
- c) pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia,
- d) pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- e) z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,
- f) pre výkon opatrovania osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- g) pre ohrozenie správaním iných osôb, alebo ak sa stala obeťou správania iných osôb,

h) pre zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite.

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, VÚC, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (... 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z., 218/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z.) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 276/2017 Z. z., 276/2017 Z. z., 289/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 56/2018 Z. z., 87/2018 Z. z., 106/2018 Z. z., 112/2018 Z. z., 157/2018 Z. z., 170/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 216/2018 Z. z., 9/2019 Z. z., 30/2019 Z. z., 139/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 371/2019 Z. z., 390/2019 Z. z., 476/2019 Z. z., 6/2020 Z. z., 73/2020 Z. z., 198/2020 Z. z., 279/2020 Z. z., 75/2021 Z. z., 261/2021 Z. z., 500/2021 Z. z.) vymedzuje paletu poskytovaných sociálnych služieb obyvateľom obce Spišské Bystré. Nasledujúca tabuľka prezentuje ponuku zariadení sociálnych služieb v okrese a obci Spišské Bystré.

Sociálne služby zabezpečuje aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad. Úrad práce poskytuje finančné prostriedky na kompenzáciu a na preklenutie zdravotných ťažkostí.

Občania Spišského Bystrého žiadajú hlavne o tieto sociálne služby, pretože sú finančne kompenzované štátom (rôzne príspevky na kompenzáciu miery funkčných porúch - opatrovanie, asistenčné služby, príspevky na hygienu, na prepravu a pod.). V rámci týchto sociálnych služieb vydáva obec Spišské Bystré potvrdenie, že občanovi nie je poskytovaná žiadna sociálna služba prostredníctvom obce. Nasledujúca tabuľka prezentuje ponuku sociálnych služieb v okrese a následne v obci Spišské Bystré.

Sociálne zariadenia podľa typ ukazovateľa, rok a územie											
Okres Poprad	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet zariadení	20	20	23	23	23	21	24	18	18	19	19
P.m. k 31.12 spolu	676	699	821	898	911	835	887	751	713	730	730
P.m. v zar. pre seniorov	196	202	274	383	395	375	369	312	284	312	312
P.m. v d. soc. služ. pre PDO	271	310	348	300	299	284	317	243	233	235	235
P.m. v detských domovoch	51	63	63	67	57	-	-	-	-	-	-

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Špecializované zariadenie úprava v zákone o sociálnych službách: § 39

pre koho je sociálna služba určená:

osoba odkázaná na pomoc inej osoby (na základe posúdenia vyššieho územného celku), ktorej stupeň odkázanosti je najmenej V a má zdravotné postihnutie, ktorým je najmä Parkinsonova choroba, Alzheimerova choroba, pervazívna vývinová porucha, skleróza multiplex, schizofrénia, demencia rôzneho typu etiológie, hluchoslepota, AIDS alebo organický psychosyndróm ťažkého stupňa

možné formy sociálnej služby: ambulantná, pobytová - týždenná, celoročná; najviac pre 40 prijímateľov, ak nejde o zariadenie zriadené pred rokom 2015

činnosti poskytované v rámci sociálnej služby: pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby, ošetrovateľská starostlivosť, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, osobné vybavenie, rozvoj pracovných zručností, pomoc pri pracovnom uplatnení, záujmová činnosť, utváranie podmienok na vzdelávanie a výchova (ak sa poskytuje sociálna služba deťom),

ako získať sociálnu službu: rozhodnutie o odkázanosti na túto sociálnu službu - vydáva vyšší územný celok na základe žiadosti o posúdenie odkázanosti a vykonanej sociálnej a zdravotnej posudkovej činnosti a požiadanie na vyššom územnom celku o zabezpečenie tejto sociálnej služby u konkrétneho poskytovateľa sociálnej služby alebo oslovenie konkrétneho poskytovateľa sociálnej služby (bez garancie finančnej podpory poskytovania služby z rozpočtu vyššieho územného celku)

financovanie sociálnej služby: rozpočet poskytovateľa, finančný príspevok na prevádzku poskytovaný neverejnemu poskytovateľovi - vyšší územný celok, finančný príspevok z rozpočtu MPSVR SR (pre zariadenia zriadené obcou alebo neverejným poskytovateľom), úhrada od prijímateľa sociálnej služby, úhrada prijímateľa za sociálnu službu: úhrada stanovená poskytovateľom sociálnej služby, s garanciou zostatku príjmu po zaplatení úhrady (ak je služba podporovaná z verejných zdrojov) vo výške, 25% sumy životného minima pri celoročnej pobytovej forme (75% sumy ŽM ak sa neposkytuje stravovanie), 60% sumy životného minima pri týždennej pobytovej forme (85% sumy ŽM ak sa neposkytuje stravovanie), sumy životného minima pri ambulantnej forme (1,65 násobok sumy ŽM ak sa neposkytuje stravovanie)

Názov	SENIORPARK n. o.
Adresa sídla	Kvetnica 424/24, 05801 Poprad
IČO	42092230
Právna forma	Nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby
Typ poskytovateľa	neverejný poskytovateľ
Sociálna služba	
ID sociálnej služby	6807600
Druh sociálnej služby	špecializované zariadenie
Forma poskytovania	pobytová - ročná
Cieľová skupina	FO s nepriaznivým zdravotným stavom - duševné poruchy - Alzheimerova choroba FO s nepriaznivým zdravotným stavom - duševné poruchy - Demencie rôzneho typu etiológie FO s nepriaznivým zdravotným stavom - telesné postihnutie - Parkinsonova choroba
Veková kategória	Deti a mladí dospelí Dospelí

Bližšie informácie k cieľovej skupine a sociálnej službe

§39 ods. 1 zákona č. 448/2008 Z. z. - so zdravotným postihnutím, ktorým je Alzheimerova choroba, Parkinsonova choroba a demencie rôzneho typu etiológie

Miesto poskytovania	Michalská 396/6, 05918 Spišské Bystré
Kapacita	20
Poskytovaná od	02.12.2014
Poskytovaná do	-
Dátum zápisu do registra	25.08.2014

Zariadenie pre seniorov

úprava v zákone o sociálnych službách: § 35

pre koho je sociálna služba určená: osoba v dôchodkovom veku odkázaná na pomoc inej osoby najmenej v stupni IV (na základe posúdenia obce), osoba v dôchodkovom veku, ktorá poskytovanie tejto sociálnej služby potrebuje z iných vážnych dôvodov (ich závažnosť individuálne posudzuje sociálny pracovník; ide napríklad o ohrozenie stratou bývania, alebo ohrozenie správaním iných fyzických osôb)

možné formy sociálnej služby: ambulantná, pobytová - ročná alebo týždenná (najviac pre 40 prijímateľov, ak nejde o zariadenie zriadené pred rokom 2015),

činnosti poskytované v rámci sociálnej služby: pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, osobné vybavenie, záujmová činnosť, ošetrovateľská starostlivosť

ako získať sociálnu službu: rozhodnutie o odkázanosti na túto sociálnu službu - vydáva obec na základe žiadosti o posúdenie odkázanosti a vykonanej sociálnej a zdravotnej posudkovej činnosti a požiadanie obce o zabezpečenie tejto sociálnej služby u konkrétného poskytovateľa sociálnej služby alebo oslovenie konkrétného poskytovateľa sociálnej služby (bez garancie finančnej podpory poskytovania služby z rozpočtu obce)

financovanie sociálnej služby: rozpočet poskytovateľa, finančný príspevok na prevádzku poskytovaný neverejnemu poskytovateľovi - obec, finančný príspevok z rozpočtu MPSVR SR (pre zariadenia zriadené obcou alebo neverejným poskytovateľom), úhrada od prijímateľa sociálnej služby, úhrada prijímateľa za sociálnu službu: úhrada stanovená poskytovateľom sociálnej služby, s garanciou zostatku príjmu po zaplatení úhrady (ak je služba podporovaná z verejných zdrojov) vo výške, 25% sumy životného minima pri celoročnej pobytovej forme (75% sumy ŽM ak sa neposkytuje stravovanie), 60% sumy životného minima pri týždennej pobytovej forme (85% sumy ŽM ak sa neposkytuje stravovanie), suma životného minima pri ambulantnej forme (1,65 násobok sumy ŽM ak sa neposkytuje stravovanie)

Názov	SENIORPARK n. o.
Adresa sídla	Kvetnica 424/24, 05801 Poprad
IČO	42092230
Právna forma	Nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby
Typ poskytovateľa	neverejný poskytovateľ
Sociálna služba	
ID sociálnej služby	5086490
Druh sociálnej služby	zariadenie pre seniorov
Forma poskytovania	pobytová - ročná
Cieľová skupina	FO s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom FO v dôchodkovom veku
Veková kategória	-

Bližšie informácie k cieľovej skupine a sociálnej službe

§35 ods. 1 zákona č. 448/2008 Z. z.

Miesto poskytovania	Michalská 396/6, 05918 Spišské Bystré
---------------------	---------------------------------------

Kapacita	30
Poskytovaná od	01.09.2014
Poskytovaná do	-
Dátum zápisu do registra	25.08.2014

Seniorpark n. o. poskytuje sociálne služby klientom v súlade so zákonom NR SR č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

V zariadení sa poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ošetrovateľská starostlivosť, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva osobné vybavenie a osobné vybavenie.

Stravovanie je zabezpečené cateringovou spoločnosťou v jedálni. V jedálni sa poskytuje celodenné stravovanie: raňajky, desiata, obed, olovrant, večera, pri diabetickom dieťu aj druhá večera. Stravníci majú možnosť výberu stravy normálnej, šetriacej a diabetickej diéty.

Zdravotná služba pre klientov je poskytovaná všeobecným lekárom, ktorý navštevuje domov spravidla 3 krát týždenne. V zariadení je nepretržitá zdravotnícka služba, na ktorú sa občan môže kedykoľvek obrátiť aj prostredníctvom signalizačného zariadenia (<http://www.senior-park.sk/zariadenie/>, 20.12.2023).

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebujú, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobé udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovaní podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitného plánu a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných

sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopností a možností aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálno technickej vybavenosti, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
60-64	181	186	191	196	201	206	211	216	221	225	230
65-69	164	172	179	187	195	203	210	218	226	234	241
70-74	86	88	91	93	96	98	100	103	105	107	110
75-79	49	48	47	46	45	44	43	42	42	41	40
80-84	38	37	36	35	35	34	33	32	31	30	29
85-89	30	31	31	32	33	34	35	36	36	37	38
90-94	8	8	9	9	9	9	9	10	10	10	10
95-99	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
100-104	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1
105-109	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1

1.7.2. Posudková činnosť

Posudková činnosť na účely poskytovania sociálnej služby je zdravotná posudková činnosť a sociálna posudková činnosť. Posudkovou činnosťou sa zisťuje odkázanosť fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím) alebo fyzickej osoby s nepriaznivým zdravotným stavom na sociálnu službu v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a na opatrovateľskú službu.

Zdravotná posudková činnosť

Zdravotná posudková činnosť na účely posúdenia odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby je hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a zmien zdravotného stavu fyzickej osoby, ktoré vykonáva zdravotnícky pracovník na základe zmluvy s obcou alebo vyšším územným celkom (ďalej len „posudzujúci zdravotnícky pracovník“). Posudzujúci zdravotnícky pracovník pri vykonávaní zdravotnej posudkovej činnosti spolupracuje so sociálnym pracovníkom obce.

Sociálna posudková činnosť

Sociálna posudková činnosť na účely posúdenia odkázanosti fyzickej osoby na sociálnu službu je posudzovanie individuálnych predpokladov fyzickej osoby, rodinného prostredia fyzickej osoby a prostredia, ktoré ovplyvňuje začlenenie fyzickej osoby do spoločnosti. Výsledkom sociálnej posudkovej činnosti je sociálny posudok, ktorý obsahuje znevýhodnenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo s nepriaznivým zdravotným stavom v oblasti sebaobslužných úkonov, úkonov starostlivosti o svoju domácnosť.

1.7.3. Služby vzdelávania

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území.

Materská škola

Materská škola je súčasťou Základnej školy s materskou školou Spišské Bystré v okrese Poprad. Poskytuje celodennú výchovnú starostlivosť deťom od 2.5 do 6 rokov a deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou. V tomto školskom roku 2023/2024 máme 6 tried a deti sú rozdelené podľa veku. Materskú školu navštevuje 112 detí a situovaná je na samostatnom poschodí budovy s vlastným vchodom. Súčasťou ZŠ s MŠ je aj školský dvor s vysadenými okrasnými a ovocnými stromami, športovým areálom i s detským ihriskom s preliezačkami a pieskoviskom.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu detí v materskej škole od roku 2012 do roku 2022.

Materská škola											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
MŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MŠ spolu - deti	67	75	74	69	69	76	75	79	87	101	105
MŠ - štátne - triedy	3	4	4	4	4	4	4	4	4	5	6
MŠ - štátne - učitelia	6	7	7	7	7	7	7	8	8	5	10

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Poloha materskej školy ako aj prostredie, v ktorom sa nachádza ponúka bezprostredný kontakt s prírodou a možnosť využívať blízke prírodné prostredie na environmentálne a pohybové aktivity ako turistika, kĺzanie, lyžovanie i plávanie. Bezprostredné spojenie so základnou školou dáva výhodu využívať telocvičňu a športový areál pre pohybové aktivity s deťmi a aj rodičmi. Prostredníctvom ŠKVP s názvom „Bystrí mravčekovia“ deti objavujú a poznávajú ríšu zdravia a ekológie, plnú farieb, tónov, zvukov, vôní, pokoja a zdravého spôsobu života. Škola obohacuje výchovu a vzdelávanie aj o regionálne prvky. Nadaným deťom poskytne možnosť navštevovať rôzne krúžky zamerané na dramatizáciu, tanec, výtvarné a pracovné techniky a výučbu cudzieho jazyka – anglický jazyk. V spolupráci so SZUŠ (výtvarný, hudobný a tanečný odbor) a so širokou verejnosťou dopĺňa edukačné prostredie materskej školy tak, aby boli uspokojené individuálne potreby dieťaťa predškolského veku.

Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania

Východiskom pre tvorbu vlastných cieľov sú všeobecné ciele uvedené v Štátnom vzdelávacom programe pre predprimárne vzdelávanie v materských školách a vlastné zameranie materskej školy. Názov vzdelávacieho programu „Bystrí mravčekovia“ obsahuje hlavnú myšlienku, ktorú sme si zvolili pre výchovno – vzdelávaciu činnosť pre ďalšie roky. Prostredníctvom tejto myšlienky chce škola:

- učiť deti postojom, ktoré vedú k aktívnym zručnostiam chrániacim si vlastné zdravie, k uvedomenému váženiu si zdravia,
- viesť deti k rozvíjaniu predčitateľskej gramotnosti, pohybovej schopnosti a zručnosti s využitím edukačných pomôcok a prostredníctvom realizovania zaujímavých aktivít,
- viesť deti k ochrane okolitej prírody s dôrazom na rozvoj schopnosti prejavovať environmentálne cítenie,
- rozvíjať a podporovať zdravé sebavedomie a sebaistotu detí, rozvíjať a podporovať jedinečnosť detí,
- kvalitne pripraviť deti na vstup do ZŠ – s dôrazom na celostný rozvoj osobnosti dieťaťa,
- krúžkovou činnosťou podporovať u detí tvorivosť, talent a nadanie v oblasti ľudového i moderného tanca, hre na flaute, športu a zvyšovať telesnú zdatnosť a pohybovú vybavenosť detí.

Prostredníctvom plnenia cieľov škola:

- podporuje osobnostný rozvoj detí v oblasti sociálno – emocionálnej, intelektuálnej, telesnej, morálnej, estetickej, rozvíjať schopnosti a zručnosti,
- utvára predpoklady na ďalšie vzdelávanie a pripravuje na život v spoločnosti v súlade s individuálnymi a vekovými osobitosťami detí (<https://msspiskebystre.edupage.org/a/profil-skoly>, 20.12.2023).

Základné školstvo

Areál školy, kde prebieha vyučovanie tvorí hlavná budova: 13 tried, odborná učebňa fyziky, prírodopisu, jazyková a počítačová učebňa, prístavba: školská jedáleň, cvičná kuchynka, priestory materskej školy, 7 tried, multimedialná učebňa, trieda pre školský klub, telocvičňa: veľká telocvičňa, malá telocvičňa, posilňovňa, sauna, dielne: 2 učebne – kovospracujúca a drevoobrábacia učebňa. Ku škole patrí i rozsiahly pozemok, v ktorom je záhrada, ovocný sad i školský dvor s novým viacúčelovým ihriskom s umelým povrchom, asfaltové basketbalové ihrisko.

V škole je celkovo 18 tried. Vyučuje 27 učiteľov. V roku 2022 školu navštevovalo 311 žiakov.

Materská škola											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ZŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ZŠ spolu - deti	285	280	278	275	285	281	274	284	297	291	311
ZŠ - štátne - triedy	17	16	17	17	18	17	16	16	16	16	18
ZŠ - štátne - učitelia	22	21	22	22	23	21	22	23	22	18	27
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023											

Školská jedleň											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ŠJ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kapacita	90	90	90	90	90	90	90	90	160	160	160
Stravníci	241	247	254	251	250	225	246	324	231	237	249
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023											

V školskom roku prešla budova školy rekonštrukciou, ktorá zahŕňala zateplenie budovy, výmenu okien a vchodových dverí a revitalizáciu fasády. Všetky tieto skutočnosti sa pozitívne odrážajú na celkovej klíme školy, ktorá tak prispieva k vytvoreniu estetického a podnetného pracovného prostredia pre žiakov aj učiteľov školy. Okolie školy je esteticky upravené, skrášľuje ho množstvo zelene. Realizované práce majú okrem zlepšenia hygienickej kvality vnútorného prostredia, zvýšenia energetickej hospodárnosti a zlepšenie ich technického stavu nezanedbateľné sociálno-kultúrne efekty. Kultúrne prostredie má silu pôsobiť výchovne a jeho inovatívne technologicky vyspelé riešenia prispievajú k vzdelávaniu žiakov.

Dlhodobé projekty školy

Recyklohry - Projekt s názvom „RECYKLOHRY“ je školský recyklačný program. Cieľom projektu je prehliť znalosť žiakov a študentov v oblasti triedenia a recyklácie odpadov a umožniť im osobnú skúsenosť so spätným odberom batérií a použitých drobných elektrozariadení, v školských zariadeniach na Slovensku (ďalej len „školy“) tak, aby sa správne návyky stali súčasťou životného štýlu nastupujúcej generácie.

Včelí náučný chodník - Náučný chodník s informačnými tabuľami v záhrade školy. Dôraz sa kladie na zážitkovosť a hru, ktorá je pre deti najprirodzenejším a najefektívnejším spôsobom vzdelávania. Včely sú pre život na našej planéte nenahraditeľné, preto je ochrana včiel pre budúcnosť ľudstva nenahraditeľná.

Ekoučebne v školskej záhrade - Projekt ekoučebne bude primárne určená pre outdoorové vyučovanie, bude slúžiť ako exteriérová učebňa. V ekoučebni sa budú deti našej materskej školy a žiaci našej základnej školy hravou formou, autenticky priamo v teréne, zážitkovým učením zasnávať do poznatkov a tajov prírody.

Školská knižnica Hexagón - Cieľom projektu je teda zabezpečiť ovplyvňovanie duševného a mravného vývoja žiakov; rozvíjanie slovnej zásoby žiakov a ich schopnosti porozumenia rôznym textom a rozširovanie všeobecného prehľadu žiakov a vytvorenie predpokladov pre ich budúcu úspešnejšiu socializáciu.

Zdravá duša školy - Projekt venujúci sa téme ako je vytváranie bezpečného prostredia vzájomných vzťahov v škole, vzdelávanie v psychologických technikách, rozvoj emocionálnych a sociálnych zručností, prevencia syndrómu vyhorenia, akútneho stresu a úzkosti, zvládanie náročných krízových situácií u pedagogických pracovníkov a žiakov.

Zádržné jazierko s naučnou tabuľou - Zádržné jazierko na dažďovú vodu, ktoré bude zavlažovať bylinkovú záhradku.

Návrat ku koreňom - Unikátny koncept je založený na láske k životnému prostrediu, súčasťou projektu bolo vybudovanie miesta s chovom zajacov a sliepok, výsadba ovocného sadu a ovocných kríkov.

Kamera do bocianieho hniezda - Oko kamery napojenej na internet sleduje hniezdo rodinky bocianov a živé kamery vám prinášajú zábery priamo z hniezda bocianov.

Vtáčí náučný chodník - Vtáčiky sú spontánne a zvedavé a najlepšie sa cítia vo svojom prirodzenom prostredí, preto je ich pozorovanie na náučnom chodníku také jedinečné. Projekt zahŕňa náučné tabule 4 ks, zádržné jazierka so solárnou fontánou, pocitový chodník, hmyzí domček, bylinková špirála a kamera do bocianieho hniezda.

Vytvorenie pestrofarebnej lúky starých čias - Školský trávnik sa premenil na kvitnúcu lúku, ktorá má potenciál slúžiť ako biocentrum pre miestnu faunu a flóru (<https://zssmsspisskebystre.edupage.org/>, 20.12.2023).

ZUŠ a voľnočasové aktivity

Škola žiakom ponúka množstvo krúžkov, v ktorých si môžu rozvíjať svoj talent.

O umelecké talenty sa v škole stará ZUŠ Rosnička so svojimi odbormi: TANEČNÝ, VÝTVARNÝ A HUDOBNÝ – KLAVÍR, HUSLE, GITARA.

Športovo nadaní žiaci si môžu vybrať zo siedmich športových krúžkov: FUTBALOVÝ, BEDMINTONOVÝ, FLORBALOVÝ, STRELECKÝ, GYMNASTICKÝ, TURISTICKÝ, HASIČSKÝ.

Žiaci, ktorí prahnú hlavne po vedomostiach, majú k dispozícii vedomostné krúžky: SVET MATEMATIKY, SLOVENČINA – RODNÁ REČ MOJA, STAŇ SA SVETOBEŽNÍKOM, LOMIHLAV, FYZIKÁLNY KRÚŽOK, BÁDATEĽ, ANGLIČTINA HROU.

Tvorivosť a šikovnosť si žiaci môžu rozvíjať prostredníctvom krúžkov: ŠIKOVNÍČEK, VÝTVARNÝ, ČASOPIS POHĽAD, TVORIVÉ DIELNE.

Jazykovým talentom sa venujú učiteľia z jazykových škôl HELEN DORON a TARGET.

Získané zručnosti, vedomosti a schopnosti si žiaci overujú v súťažiach, do ktorých sa prostredníctvom školy aktívne zapájajú – umelecké, vedomostné a športové. O jednotlivých výsledkoch z týchto súťaží vás priebežne informuje webová stránka školy.

Okrem záujmových útvarov organizuje škola plavecký, lyžiarsky výcvik, školu v prírode, výlety, exkurzie, návštevy divadelných predstavení, výchovné koncerty, zber papiera...

Škola žiakom poskytuje kvalitné vzdelanie, ponúka im pozitívnu pracovnú atmosféru plnú dôvery, porozumenia, podnetného prostredia, ktoré deti zbavuje strachu a pochybností o sebe. Cieľom školy je pripraviť žiakov po stránke vzdelanostnej, morálnej i emocionálnej čo najlepšie nielen na štúdium na stredných školách, ale aj pre praktický život (<https://zssmsspisskebystre.edupage.org/>, 20.12.2023).

Trendy

Transformácia základného školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať na to, čo je pre žiaka dôležité, netrvať na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici. Rodičia musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátna, súkromná, alebo alternatívna, to znamená, že tu musí existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
0	31	31	31	32	32	32	32	33	33	33	34
1-4	134	136	137	139	141	143	144	146	148	149	151
5-9	156	157	159	161	163	165	166	168	170	172	174
10-14	133	131	130	128	126	124	122	120	119	117	115

1.7.4. Zdravotnícke služby

V obci sa nachádza zdravotné stredisko. V stredisku sa nachádza ordinácia praktického lekára pre dospelých, ordinácia pre deti a dorast, stomatologická ambulancia. V obci sa nachádza lekáreň. Vyššiu zdravotnícku starostlivosť poskytujú zariadenia v Poprade, prípadne v krajskom meste Prešov.

Zdravotnícke služby											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lekárne	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
SAPL pre dospelých	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
SAPL pre deti a dorast	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
SAPL stomatológa	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
SAL špecialistu	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: ŠÚ SR, 2016, DataCubes,

Do budúcnosti chce obec pristupovať k poskytovaniu **zdravotníckej starostlivosti integrovaným spôsobom. Centrum integrovanej zdravotnej starostlivosti (CIZS)** predstavuje koordinovaný súbor služieb, procesov, ľudských zdrojov, technológií a infraštruktúry, prostredníctvom ktorých je poskytovaná integrovaná starostlivosť občanom v definovanej spádovej oblasti. V CIZS je integrovaným spôsobom zabezpečovaná a poskytovaná predovšetkým všeobecná ambulantná zdravotná starostlivosť, špecializovaná zdravotná starostlivosť a prípadne i iná špecializovaná starostlivosť, služby podpory zdravia alebo sociálne služby. Pod integráciou zdravotnej starostlivosti sa na účely CIZS rozumie fyzická koncentrácia poskytovateľov všeobecnej, špecializovanej a inej špecializovanej zdravotnej starostlivosti, ktorí spolu zabezpečia efektívny komplexný manažment pacienta tak, aby sa minimalizovala cesta pacienta medzi jednotlivými poskytovateľmi, zabezpečila sa komplexnosť služieb na komunitnom princípe so súčasným maximalizovaním bezpečnosti pacienta v procese poskytovania zdravotnej starostlivosti a súvisiacich služieb.

Povinné služby

CIZS je povinné integrovať nasledovné zložky všeobecnej a špecializovanej zdravotnej starostlivosti:

- všeobecnú ambulantnú zdravotnú starostlivosť pre dospelých;
- všeobecnú ambulantnú zdravotnú starostlivosť pre deti a dorast;
- špecializovanú gynekologickú ambulantnú zdravotnú starostlivosť.

Minimálne personálne zabezpečenie

Minimálne povinné personálne zabezpečenie poskytovania všeobecnej a špecializovanej zdravotnej starostlivosti v CIZS má nasledovný rozsah:

- 1 lekár poskytujúci všeobecnú ambulantnú starostlivosť pre dospelých dostupný v CIZS v rozsahu ekvivalentu plného pracovného úväzku;
- lekári poskytujúci všeobecnú ambulantnú starostlivosť pre dospelých dostupní v CIZS v rozsahu minimálne v rozsahu ekvivalentu polovičného pracovného úväzku;
- 1 lekár poskytujúci všeobecnú ambulantnú starostlivosť pre deti a dorast dostupný v CIZS v rozsahu minimálne v rozsahu ekvivalentu polovičného pracovného úväzku;
- 1 lekár poskytujúci špecializovanú ambulantnú starostlivosť v odbore gynekológia-pôrodnictvo dostupný v CIZS v rozsahu minimálne v rozsahu ekvivalentu 0,2 pracovného úväzku.

Fakultatívne služby

Poskytovanie fakultatívnych služieb v CIZS je v rámci schvaľovacieho procesu bodovo zvýhodnené a výdavky s nimi spojené sú v zadanom rozsahu oprávnené, ich neprítomnosť však nie je vylučujúcim kritériom realizácie projektu.

Špecializovaná zdravotná starostlivosť

CIZS môže integrovať aj iné druhy ambulantnej zdravotnej starostlivosti, ako tie, ktoré sú vyššie špecifikované ako povinné. V rámci fakultatívnych zložiek môže CIZS integrovať:

- špecializovanú zubno-lekársku ambulantnú zdravotnú starostlivosť;
- inú špecializovanú ambulantnú zdravotnú starostlivosť.

V prípade integrácie aj nepovinných zložiek ambulantnej zdravotnej starostlivosti sa pri vyhodnocovaní projektov bude bodovo zvýhodňovať personálne zabezpečenie nepovinných zložiek, a to od nasledovnej minimálnej dostupnosti personálu:

- 1 lekár poskytujúci špecializovanú zubno-lekársku ambulantnú starostlivosť minimálne v rozsahu ekvivalentu 0,1 pracovného úväzku a/alebo
- 2 lekári poskytujúci špecializovanú inú ambulantnú starostlivosť minimálne v rozsahu ekvivalentu 0,1 pracovného úväzku na lekára.

Ďalšie činnosti poskytovania zdravotnej starostlivosti alebo služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti CIZS môžu byť integrované aj nasledovné druhy zdravotnej starostlivosti alebo služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti:

- agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti (miestnosť, kde sídli alebo miestnosť, ktorú využíva, príp. bez potreby miestnosti; služba je koordinovaná poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, ktorý ju má zazmluvnenú s príslušnou zdravotnou poisťovňou);
- odberové pracovisko (v CIZS môže byť vyčlenený priestor určený na odberové pracovisko pre odbery biologického materiálu s cieľom diagnostiky a liečby s maximálnymi rozmermi neprevyšujúcimi minimálny rozmer ambulancie stanovený v oddiele 1 bode 1 výnosu MZ SR z 10. septembra 2008 č. 09812/2008-OL o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení);

- stacionár (v CIZS môže byť vyčlenený priestor určený pre stacionár v súlade výnosom MZ SR z 10. septembra 2008 č. 09812/2008-OL o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení);
- liečebná rehabilitácia (v CIZS môže byť vyčlenený priestor určený pre rehabilitácie v súlade výnosom MZ SR z 10. septembra 2008 č. 09812/2008-OL o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení);
- zariadenie pre prax sestier a lekárov pripravujúcich sa na špecializačnú skúšku v príslušnom špecializačnom odbore (akreditované i neakreditované špecializované výučbové zariadenie verejnej vysokej školy: pracovisko poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, ktorý má s verejnou vysokou školou uzavretú zmluvu o praktickej výučbe v zmysle § 35 zákona o vysokých školách, a to v odbore ošetrovateľstvo, resp. v klinických špecializačných odboroch pre sestry a lekárov pripravujúcich sa na atestáciu);
- komunitný pracovník v oblasti zdravotnej výchovy (miestnosť, kde sídli komunitný pracovník v oblasti zdravotnej výchovy, príp. bez potreby miestnosti s dokladovaním spolupráce);
- okrem vyššie uvedených v odôvodnených prípadoch i ďalšie súvisiace činnosti alebo služby ako sú napríklad logopéd, resp. psychológ.

Prognóza cieľovej skupiny

Predpokladá sa vyšší dopyt po zdravotníckych službách, nakoľko spotrebiteľmi zdravotníckych služieb sú hlavne deti nižších vekových skupín a prestárlí obyvatelia.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
0	31	31	31	32	32	32	32	33	33	33	34
1-4	134	136	137	139	141	143	144	146	148	149	151
60-64	181	186	191	196	201	206	211	216	221	225	230
65-69	164	172	179	187	195	203	210	218	226	234	241
70-74	86	88	91	93	96	98	100	103	105	107	110
75-79	49	48	47	46	45	44	43	42	42	41	40
80-84	38	37	36	35	35	34	33	32	31	30	29
85-89	30	31	31	32	33	34	35	36	36	37	38
90-94	8	8	9	9	9	9	9	10	10	10	10
95-99	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
100-104	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1
105-109	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1

1.7.5. Voľno - časové aktivity

Šport

V obci je vybudované futbalové ihrisko, ktoré sa však v súčasnosti nevyužíva ako športovisko. Obec však plánuje zrealizovať nové futbalové ihrisko v lokalite pri píle. Ďalšie športové ihriská sú vybované v rámci športového areálu základnej školy. V obci je činných viacero športových organizácií ako Hasičský šport DHZ, Klub slovenských turistov, STO, ŠKM a OFK 1934. Komerčnú ponuku v oblasti športu dopĺňa lyžiarske stredisko Kubašok. Skicentrum KUBAŠOK Spišské Bystré sa nachádza 8 km od mesta Poprad a 18 km od mesta Vysoké Tatry pod úpäťm vrchu Kráľova hoľa. Jeho geografická poloha ho predurčuje k dlhej zime a záruke veľmi kvalitného snehu. Svahy sú denne upravované snežným vozidlom a svojou kvalitou a umelým zasnežovaním uspokojia začiatočníkov, ale aj náročnejších lyžiarov. Pre jeho cenovú dostupnosť je stredisko vhodné pre školy a rodiny s deťmi. V horskom prostredí sa dajú absolvovať rôzne túry na bežkách, konských povozoch, alebo pešie túry. Taktiež je možné navštíviť Aquapark AQUACITY Poprad, vodný park. V stredisku sa nachádza 5 vlekov, snowtubing, požičovňa lyží a výstroja, ski-servis, zdravotná služba, lyžiarska škola (10.6.2016, <http://www.kubasok.sk/>).

KST

Je klub obyvateľov s nadšením pre turistiku s vyše 30 ročnou tradíciou. Má 36 aktívnych členov v klube a mnoho priaznivcov. Na čele klubu je 5 členný výbor. Klub je zameraný na organizovanie túr v každom ročnom období, či už peších túr, cyklotúr, bežeckemu lyžovaniu, splavu a aj vysokohorskej turistike (20.12.2023, <https://turistisp.webnode.sk/kontakt/>).

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovensko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov detí najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávajú voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hraním hier, ako je naháňačka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich			
	ženy	muži	priemer
15-24	52	45	49
25-39	36	43	40
40-54	39	39	39
55-69	38	36	37
70+	18	48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilenejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné sa zamerať hlavne na potreby vekovej skupiny 40 – 44 rokov, ktorá tvorí pomerne početnú skupinu obyvateľov s dobrou prognózou.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
15-19	125	123	120	118	116	113	111	109	106	104	101
20-24	144	141	139	137	135	132	130	128	125	123	121
25-29	171	166	161	155	150	145	140	135	129	124	119
30-34	213	214	214	215	215	216	217	217	218	218	219
35-39	234	240	245	251	256	262	267	272	278	283	289
40-44	177	179	181	182	184	186	188	189	191	193	195

Kultúra

V obci sa zachovali tradície a kultúrny život prekvitá aj vďaka práci učiteľov. Aktívnych je niekoľko spolkov a organizácií, významný podiel pri ich podpore zohráva kultúrny dom – Villa Cubach. Bohatú históriu má aj hasičský zbor, využívajúci modernú požiaru zbrojnicu, v ktorej je uložená aj historická hasičská technika. Ľudová kultúra v podobe zvykov a obyčajov sa zachováva, čo ovplyvňuje aj spoločenský život, živé zostávajú aj remeselná zručnosť, ľudový odev, nárečie a celá oblasť ústnej slovesnosti a hudby (10.6.2016, https://sk.wikipedia.org/wiki/Spi%C5%A1sk%C3%A9_Bystr%C3%A9).

Kultúrne podujatia obce a jej obyvateľov sa realizujú v miestnom kultúrnom dome. Návštevnosť zariadenia kultúry závisí od viacerých faktorov. V obci je vybudovaný moderný kultúrny dom. V návrhu riešenia sa počíta s možnosťami zriadenia klubových foriem využitím kultúrneho zariadenia, s možnosťou využitia ako viacúčelového zariadenia pre kultúrne, zábavné a športové účely. V obci sa organizujú aj kultúrne podujatia.

Kultúrne pamiatky

Kostol svätého Michala

Kostol sa spomína už v roku 1332 a bol zasvätený svätému Michalovi. Pravdepodobné je, že bol postavený už v 13. storočí okolo roku 1294, kedy sa prvýkrát uvádza písomná zmienka o obci. Bol to jednoduchý murovaný kostol, na miernom vyvýšenom mieste. Okolo kostola bol vybudovaný múr, ktorý pravdepodobne mal splniť obranu funkciu pre prípadne plienenie a pochovávanie mŕtvych okolo kostola. Kostol mal jednoduchú jednu loď a svätyňu s gotickým oknami a trámový strop. Pôvodný

gotický portál na južnej strane lodi bol zamurovaný, okolo stien v lodi boli vybudované štyri chóry. Na jednom sa nachádzal registrový orgán. V 15. storočí bol kostol vyplienený a zničený husitmi, ale už v roku 1450 bol aj s vežou znovu opravený a prestavaný. V roku 1676 kúpila obec strieborný kalich od majstra Martina Szolcsanyiho za 36 zlatých. V roku 1693 boli v kostole 4 oltáre (hlavný oltár svätého Michala, bočné oltáre svätého Mikuláša, Panny Márie a svätého Kríža neskôr svätého Jána Nepomuckého). V roku 1705 získali kostol evanjelici a v roku 1706 zhorela celá obec s kostolom. V roku 1710 sa znova vrátil do vlastníctva katolíkov. Po opravách bol znovu vysvätený hlavný oltár (obraz Najsvätejšej Trojice, nad ním je socha svätého Michala a po stranách sochy svätého Petra a Pavla) a dva bočné oltáre so sochami svätého Mikuláša a Panny Márie. Chór bol postavený v roku 1772 a na ňom bol umiestnený registrový orgán. 31. marca 1778 udelil pápež Pius VI. kostolu sedemročné odpustky. V roku 1816 bol kostol veľmi poškodený a v roku 1819 vyhorela obec aj s kostolom. Vežové hodiny a zvony zachránil učiteľ Ján Kolárovič.

Kaplnky

Kaplnka Božieho milosrdenstva bola postavená z iniciatívy manželov MVDr. Pavla a MUDr. Kataríny Šimonovičových v roku 1996. 21. decembra 1997 ju posvätil spišský pomocný biskup Andrej Imrich. V kaplnke je uložená relikvia svätej Faustíny, ktorú im daroval kardinál a krakovský arcibiskup F. Macharski. Kaplnka Panny Márie bola postavená v 19. storočí za dedinou, v súčasnosti na ulici SNP. Kaplnka svätej Barbory bola postavená v 19. storočí, pri ceste k Hranovnici. Kaplnka svätého Jána Nepomuckého bola obnovená v roku 1744 pri kostole v centre obce. Kaplnka svätého Jozefa bola postavená v 19. storočí a kaplnka svätého Kríža sa nachádza pri ceste smerom na Kravany.

Kríže

Kríže sa nachádzajú pri ceste do Hranovnice, ku Kravanom, vedľa futbalového ihriska. Potom na Vysovej a Kamenci (20.12.2023, https://sk.wikipedia.org/wiki/Spi%C5%A1sk%C3%A9_Bystr%C3%A9).

Kultúrne spolky

V obci je viacero neziskových organizácií, ktoré sa zaoberajú kultúrnou činnosťou: Rímskokatolícky farský úrad, Dobrovoľný hasičský zbor, Rovienka, ČK, Klub seniorov – v klube seniorov sa utvárajú podmienky na záujmovú činnosť, kultúrnu činnosť, na udržiavanie fyzickej aktivity, psychickej aktivity občanov, ktorí sú poberateľmi starobného dôchodku alebo občanov s nepriaznivým zdravotným stavom. Klub sa stretáva na nasledných akciách: fašiangové posedenie, guláš v prírode, kubašský jarmok, súťaž gulášová sobota v Kubašku, silvestrovské posedenie pri vianočnej kapustnici. Okrem toho na rôzne stretnutia pripravujú členovia klubu kultúrny program (10.6.2016, <http://kdspisskebystre.webnode.cz/o-nas/>). Ďalším spolkom je Klub vojenskej histórie a Slovenský zväz protifašistických bojovníkov.

Verejná knižnica

Obecná knižnica je verejná knižnica, ktorá poskytuje služby širokej verejnosti. Jej hlavnou úlohou je: utvárať a sprístupňovať univerzálny knižničný fond, poskytovať základné knižnično-informačné služby. Knižný fond tvorilo v roku 2022 viac ako 5000 knižných jednotiek, ktoré sú rozdelené na: odbornú literatúru pre dospelých, krásnu literatúru pre dospelých, odbornú literatúru pre deti, krásnu literatúru pre deti.

Verejná knižnica												
obec Spišské Bystré	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Počet zariadení	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Počet knižných jednotiek	4 174	4 302	4 416	4 534	4 709	4 450	4 646	4 787	4 827	4 892	5 044	
Zdroj: ŠÚ SR, 2023												

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobu

vyrovnaný záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobý stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobý zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
- zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
 - rozšíriť systém permanentiek
 - rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)
 - uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
 - last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
 - zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre seniorov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpodateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné smerovať ponuku kultúrnych statkov hlavne na externých užívateľov. Predpokladá sa pokles v oboch skupinách najväčších užívateľov.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
20-24	144	141	139	137	135	132	130	128	125	123	121
25-29	171	166	161	155	150	145	140	135	129	124	119
45-49	159	159	159	159	159	159	159	159	158	158	158
50-54	145	141	138	135	132	129	126	122	119	116	113
55-59	176	177	178	179	179	180	181	182	183	184	184

1.7.6. Bezpečnosť a aktivity prevencie

Kriminalita v obci je primárne podmienená zlou ekonomickou a sociálnou situáciou niektorých vybraných skupín obyvateľstva. Práve z uvedeného dôvodu najvyššie % trestnej činnosti pripadá na všeobecné trestné činy. Drobné trestné činy (presahujúce hranicu minimálnej mzdy) sú spojené hlavne s vlámaniami do obydlií, poškodzovanie cudzej veci a inými aktivitami.

Medzi všeobecné trestné činy patrí majetková, násilná, mravnostná a tzv. ostatná kriminalita, ktorú reprezentujú trestné činy ako výtržníctvo, ale aj marenie výkonu úradného rozhodnutia.

Pod pojmom zostávajúce trestné činy rozumieme napríklad zanedbanie povinnej výživy, ublíženie na zdraví z nedbanlivosti, dopravné nehody, týranie zvierat a pod (http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/index.htm, 20.7.2015).

Obecná polícia

Legislatívne postavenie obecnej polície vychádza zo zákona SNR č. 564/1991Zb o obecnej polícii v znení neskorších predpisov, ktorý charakterizuje obecnú políciu ako poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní obecných vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia v obci a plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení obce, z uznesení obecného zastupiteľstva a z rozhodnutí starostu obce. V súčasnosti obec nemá zriadenú obecnú políciu a s jej zriadením sa neuvažuje.

Štátna polícia

Policačný zbor Slovenskej republiky spolupôsobí pri ochrane základných práv a slobôd, najmä pri ochrane života, zdravia, osobnej slobody, bezpečnosti osôb a pri ochrane majetku, odhaľuje trestné činy a zisťuje ich páchatel'ov, spolupôsobí pri odhaľovaní daňových únikov, nezákonných finančných operácií a legalizácie príjmov z trestnej činnosti, vykonáva vyšetrovanie o trestných činoch a skrátené vyšetrovanie o trestných činoch. Obec spadá pod OO PZ Hranovnica, Sládkovičova, 059 16 Hranovnica, ktoré má v pôsobnosti nasledujúce samosprávy: obce Hranovnica, Kravany, **Spišské Bystré**, Spišský Štiavnik, Vernár, Vikartovce, Vydrník.

Pri uskutočňovaní svojho poslania plní obvodné oddelenie úlohy najmä na úseku: ochrany verejného poriadku, boja proti trestnej činnosti odhaľovania a objasňovania priestupkov, odhaľovania a objasňovania trestných činov, stálej služby s cieľom zabezpečiť akcieschopnosť a potrebný kontakt s verejnosťou, obchádzkovej služby s cieľom zabezpečiť plnenie základných úloh policajného zboru. Oznamuje sa: narušenie verejného poriadku, spáchanie priestupku na nich alebo ich majetku, skutočnosti nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin na nich alebo na ich majetku, nezvestnosť osoby, krádež dokladov a evidenčných čísel motorových vozidiel, rušenie občianskeho spolužitia.

Monitorovacie a kamerové systémy

V obci v súčasnosti sú inštalované kamerové systémy. Sú nainštalované na problematických miestach a verejných priestranstvách, ktoré sú najviac exponované.

1.8. Bývanie

1.8.1. Bytový fond a jeho štruktúra

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytového fondu podľa obdobia výstavby. Najviac bytov bolo vybudovaných v období 1961 - 1980 a 1981 až 2000. Najmenej bytov bolo vybudovaných medzi 2001 a 2015.

Domový fond podľa obdobia výstavby		
obdobie výstavby	počet	podiel (%)
do roku 1919	45	5,81
1919 - 1945	92	11,87
1946 - 1960	107	13,81
1961 - 1980	207	26,71
1981 - 2000	129	16,65
2001 - 2010	68	8,77
2011 - 2015	58	7,48
2016 a neskôr	16	2,60
nezistené	53	6,84
Domy spolu	775	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Najväčší podiel domového fondu tvorili rodinné domy - 693 (89,42 %) a núdzové objekty určené na bývanie - 51 (6,58 %) v roku 2021.

Domový fond podľa typu budovy		
typ budovy	počet	podiel (%)
rodinný dom	693	89,42
bytový dom	8	1,30
polyfunkčná budova	3	0,39
ostatné budovy na bývanie	5	0,65
neskolaudovaný rodinný dom	0	0,00
núdzový objekt určený na bývanie	51	6,58
inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	1	0,13
ostatné	5	0,65
nezistený	9	1,16

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Z hľadiska počtu obytných miestností boli v obci Spišské Bystré najviac zastúpené byty s počtom obytných miestností 5 a následne so 4 obytnými miestnosťami. Celkovo 14,48 % tvorili byty s 2 a 10,37 % byty 6 + obytnými miestnosťami. Byty s 1 obytňou miestnosťou boli zastúpené v počte 5,67.

Štruktúra bytového fondu		
počet miestností	počet	podiel (%)
1 obytná miestnosť	47	5,67
2 obytné miestnosti	120	14,48
3 obytné miestnosti	151	18,21
4 obytné miestnosti	179	21,59
5 obytných miestností	186	22,44
6 a viac obytných miestností	86	10,37
Nezistené	60	7,24
Byty spolu	829	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Z hľadiska zásobovania pitnou vodou bolo 322 bytov zásobovaných z verejnej vodovodnej siete. Vlastný zdroj pitnej vody mali 4 domy. Bez pripojenia na vodovod sa v obci byty nachádzali v počte 78. Z verejnej siete mimo domu je zásobovaných 358 domov.

Domový fond - vodovod		
typ vodovodu	počet	podiel (%)
v dome - z verejnej siete	322	41,55
v dome - vlastná	4	0,52
mimo domu - z verejnej siete	358	46,19
mimo domu - vlastná	4	0,52
bez prípojky	78	10,60
nezistený	9	1,16
Domy spolu	775	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Až 653 domov bolo napojených na verejnú kanalizačnú sieť. Vybudovaný septik, prípadne žumpu malo 4,39 % domov.

Domový fond - kanalizácia

typ kanalizácie	počet	podiel (%)
septik, žumpa	34	4,39
prípojka na kanalizačnú sieť	653	84,26
domáca čistička odpadových vôd	0	0,00
bez kanalizácie	82	10,58
nezistený	6	0,77
Domy spolu	775	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladiení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 607/2003 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov. Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

1.8.2. Sociálny bytový fond a nájomné bývanie

V súčasnosti sa v obci špeciálny bytový fond pre ohrozené skupiny obyvateľov nenachádza. Nájomný (štandardný) bytový fond obce v súčasnosti existuje. V blízkej budúcnosti plánuje obec investičné aktivity, ktoré by mali vytvoriť ponuku nájomných bytov.

1.8.3. Bývanie marginalizovaných skupín

Bývanie marginalizovaného obyvateľstva možno rozdeliť do 3 kategórií (**V obci Spišské Bystré je uvedená komunita významne zastúpená**). Štandardné bývanie znamená bývanie v bytoch, v murovaných, alebo aj v dobre vybavených drevených domoch. Bývanie nižšieho štandardu znamená bývanie v bytoch alebo domoch, ktoré majú závažné ovplyvňujúce celú budovu, alebo jej časť, napr. nedostatok základných služieb ako voda, elektrina, osvetlenie a pod., budova je preplnená. Sem patrí aj bývanie v unimobunkách (v obci sa toho času nenachádza). Na úrovni chatrče je aj bývanie v nebytových priestoroch ako pivnica, kočíkareň, stan a pod. Pod izolovanou obcou alebo jej časťou rozumieme, keď je toto miesto oddelené od zvyšku obce umelou alebo prirodzenou bariérou, prípadne je na okraji obce (napr. samostatná ulica, kde žijú len marginalizovaní obyvatelia) alebo je v obecnej koncentrácii (viacero obydľí uprostred majoritnej časti obce – staré opustené budovy v centre obce).

Dobré zdravotné podmienky predpokladajú prístup k vodovodu v domácnosti (alebo k vlastnej studni s pitnou vodou), ku kanalizácii/ žumpe, pravidelnému odvozu odpadu, prípadne prítomnosť hygienického centra.

Čo sa však týka samotného bytového fondu obývaného marginalizovanými skupinami (počtu domácností), ten je z väčšej časti tvorený štandardnými bytovými jednotkami. Subštandardné obydľia sú budované v menšej miere. Chatrče sa v obci nenachádzajú. V obci Spišské Bystré sú nevyhovujúce domy zaradené do subštandardných podmienok. Rómovia žijúci v subštandardných podmienkach žijú zároveň vo vyššej obľobnosti, t. j. v jednej bytovej jednotke žije vyšší počet osôb. Výsledok, že značná časť marg. obyvateľov žije v zlých neštandardných podmienkach potvrdzuje aj údaj o priemernom počte obyvateľov v obydliach s nižším štandardom s priemerom na obydlie 6,13 obyvateľov (Popper, Szeghy, Sarkozy, 2009, s.16-18).

V obci Spišské Bystré sa takého obydľia nachádzajú.

1.9. Definovanie zainteresovaných skupín

1.9.1 Zadávateľia

Zadávateľia sociálnych služieb sú tí, ktorým zákon ukladá zabezpečiť sociálne služby pre obyvateľov obce, ktoré spravujú. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (novela zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z.) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z. a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov ukladá obciam a mestám povinnosť vypracovať Komunitný plán sociálnych služieb. Podľa Šiestej časti - Komunitný rozvoj a komunitný plán v oblasti poskytovania sociálnych služieb - § 82 Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia - obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Poslanci obce ako volení reprezentanti občanov majú povinnosť rozhodovať o zákonom určených oblastiach života obce a obecný úrad realizuje prijaté uznesenia. Je veľmi dôležité, aby obec uznesením zastupiteľstva deklarovalo svoju vôľu plánovať a rozvíjať sociálne služby. Takéto politické rozhodnutie, prijaté na začiatku celého procesu, potvrdzuje legitimitu komunitného plánovania a je zárukou pre zapojenie ďalších účastníkov.

Obec ako účastník komunitného plánovania

A) Na základe vlastnej alebo cudzej iniciatívy poslanci rozhodnú:

- o potrebe uskutočniť komunitné plánovanie,
- o tom, kto ho má zabezpečovať (obecný úrad alebo iná poverená organizácia),
- o tom, kto bude poslancov v procese komunitného plánovania zastupovať (menovite),
- o finančnom zabezpečení komunitného plánovania,
- o termíne, v ktorom má byť komunitný plán predložený zastupiteľstvu na schválenie.

B) Poverení pracovníci obecného úradu zabezpečujú:

- pozvanie pre poskytovateľov a prijímateľov služieb, aby sa zapojili do procesu komunitného plánovania,
- priestory pre rokovanie,
- potrebné štatistické údaje a analýzy údajov, najmä o obyvateľoch obce,
- vykonanie prieskumov a analýz potrieb,
- spracovanie priebežných správ a záverov,
- vypracovanie komunitného plánu rozvoja sociálnych služieb.

C) Od začiatku obec Spišské Bystré zverejňovalo zrozumiteľnou a dostupnou formou všetky podstatné informácie o procese a výsledkoch komunitného plánovania.

D) Priebežne rešpektuje pri svojom rozhodovaní o sociálnych službách ciele a priority stanovené v komunitnom pláne.

E) Stanovuje jasné pravidlá financovania sociálnych služieb, ktoré zodpovedajú prioritám komunitného plánovania.

Zúčastnené subjekty v rámci obce:

- starosta a prednosta,
- príslušné komisie obecného zastupiteľstva,
- poslanci obecného zastupiteľstva

1.9.2. Poskytovatelia ako účastníci komunitného plánovania

Poskytovateľom sociálnych služieb je fyzická osoba, podnikateľský subjekt, súkromná nezisková organizácia, organizácia zriadená obcou, organizácia zriadená samosprávnym krajom, organizácia zriadená štátom. Všetci poskytovatelia majú pri komunitnom plánovaní rovnaké postavenie, ich ciele a zámery majú rovnakú váhu.

Poskytovatelia zapojením sa do komunitného plánovania získali možnosť podieľať sa na utváraní celkového systému sociálnych služieb, príležitosť presadzovať vlastné zámery a ciele, príležitosť na nadviazanie novej spolupráce, na získanie informácie o aktivitách, potrebách a trendoch v oblasti sociálnych služieb.

Zúčastnené subjekty v rámci obce:

- zariadenia sociálnych služieb,
- vzdelávacie inštitúcie,
- zdravotnícke zariadenia – všeobecné a špecializované ambulancie v obci Spišské Bystré,
- neziskové organizácie,
- štátna správa,

1.9.3. Užívatelia ako účastníci komunitného plánovania

Užívateľ sociálnych služieb je človek v nepriaznivej sociálnej situácii, pre ktorého sú sociálne služby určené, prípadne špecifické skupiny obyvateľstva so svojimi potrebami. Ciele a zámery užívateľov majú pri komunitnom plánovaní rovnakú váhu ako ciele a zámery zádávateľov a poskytovateľov, ak nechceme rovno povedať, že by mali mať prioritu. Vyhľadávanie, oslovenie a zapájanie užívateľov do práce na komunitnom pláne bola príležitosť ako získať informácie o potrebách jednotlivých sociálnych skupín, o kvalite poskytovaných služieb, ako objaviť existujúce medzery v ich ponuke a ako objaviť nové zdroje na uspokojovanie potrieb.

Užívatelia služieb sa zapojením do komunitného plánovania podieľali na utváraní celkového systému sociálnych služieb.

1.9.4. Verejnosť

Verejnosť bola priebežne zoznamovaná so zámermi, výsledkami a cieľmi komunitného plánu. Verejnosti bol predložený k dispozícii dotazník, v ktorom mali možnosť obyvatelia vyjadriť preferencie v oblasti ďalšieho rozvoja sociálnych služieb. Cieľom vopred pripravenej informačnej stratégie bolo zabezpečiť prístup verejnosti k informáciám. Verejnosť sa od začiatku zúčastňovala procesu komunitného plánovania.

Ďalšie organizácie

Pri príprave komunitného plánu boli oslovené a vyzvané k spolupráci miestne organizácie aj záujmové skupiny, ktorých sa poskytovanie sociálnych služieb dotýka (napr. školy, osobitne špeciálne školy, ...), ale tiež občianske iniciatívy (kultúrne združenia, vzdelávacie spolky...), etnické skupiny, vrátane skupín, s ktorými je obtiažna komunikácia – rómska komunita.

Zúčastnené subjekty v rámci obce:

- neziskové organizácie,

1.10. Definovanie cieľových skupín

Základnými cieľovými sociálnymi skupinami, pre ktoré by sme mali sociálne služby plánovať, sú:

- rodiny s deťmi,
- deti a mládež,

- ženy na materskej dovolenke,
- osoby so zdravotným postihnutím
- seniori
- dlhodobo nezamestnaní obyvatelia,
- sociálne odkázaní obyvatelia,
- seniori, čiže obyvatelia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov),
- občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú,
- osoby v kríze
- týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí,
- neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život.

Do procesu komunitného plánovania by mali byť zapojení predstavitelia všetkých vyššie uvedených skupín, pričom treba dbať aj na bohatú vnútornú štruktúru každej z nich. Napr. u obyvateľov so zdravotným postihnutím pôjde určite o rozdielne potreby podľa druhu a miery postihnutia, ale aj podľa veku. Je potrebné zvážiť, či a ako podrobne je potrebné ďalej štruktúrovať základné sociálne skupiny a či bude efektívnejšie špecializovať alebo vhodne kombinovať potrebné služby.

1.10.1.Seniori

Celosvetovo sa zaznamenáva starnutie populácie, a to nielen vo vyspelých krajinách. Socio-ekonomické štúdie o jeho dopadoch v jednotlivých krajinách pomohli odhaliť a pomenovať negatívne javy sprevádzajúce starobu, ako je feminizácia, oslabenie rodinných vzťahov, zhoršenie ekonomickej situácie, ale hlavne prebudili záujem o riešenie zanedbávania, zneužívania a týrania seniorov. Zdravotná a sociálna závažnosť danej problematiky je vysoká, informovanosť o jej výskyte, konkrétnych prejavoch a typoch je veľmi nízka. Nárast počtu starých ľudí v obci nesie so sebou množstvo ekonomických, sociálnych, psychologických a zdravotníckych problémov, ktoré významne ovplyvňujú nielen život jednotlivcov, ale i celej komunity. Jedným z problémov súčasnosti je neschopnosť zabezpečiť si základné životné potreby, zanedbávanie, zneužívanie a týranie seniorov, znižovanie ich sociálneho statusu, sociálna izolovanosť, ekonomická poddimenzovanosť a ďalšie problémy s tým súvisiace.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
60-64	111	128	137	132	143	159	157	161	170	165	155
65-69	78	77	83	89	98	105	122	135	131	138	148
70-74	63	61	63	62	62	65	70	74	78	81	84
75-79	61	60	60	62	57	52	44	51	52	53	58
80-84	45	52	49	42	44	46	45	44	47	40	35
85-89	16	16	20	27	30	29	27	27	25	24	25
90-94	8	6	7	7	5	4	4	3	9	10	10
95-99	1	0	1	0	1	2	1	1	0	0	0
100-104	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
105-109	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Podiel obyvateľov v dôchodkovom veku v obci narastá. Obec svoje aktivity zameria hlavne na zabezpečenie sociálnej integrácie prestárlych občanov formou organizovania pravidelných akcií, vytváraním priestorov pre stretávanie seniorov, prípadne zriadením zariadení s ambulantnou, prípadne celodennou starostlivosťou.

Veková skupina 60 –

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 60 +											
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
60-64	181	186	191	196	201	206	211	216	221	225	230
65-69	164	172	179	187	195	203	210	218	226	234	241
70-74	86	88	91	93	96	98	100	103	105	107	110

75-79	49	48	47	46	45	44	43	42	42	41	40
80-84	38	37	36	35	35	34	33	32	31	30	29
85-89	30	31	31	32	33	34	35	36	36	37	38
90-94	8	8	9	9	9	9	9	10	10	10	10
95-99	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
100-104	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1
105-109	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1

1.10.2. Deti a mládež

Cieľovú skupinu obyvateľov možno rozdeliť do dvoch skupín. Ide o skupinu detí a mládeže, ktoré sa zúčastňujú povinnej školskej dochádzky. V záujme predchádzania páchania drobnej trestnej činnosti, podpory zdravého životného štýlu a zmysluplného trávenia voľného času, obec zameriava svoje aktivity na výstavbu športovej a záujmovej infraštruktúry, ako aj organizovanie školskej a mimoškolskej záujmovej činnosti.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0	20	25	24	38	30	34	32	29	31	27	24
1-4	121	117	113	104	114	126	133	138	126	132	121
5-9	140	131	128	145	146	146	146	136	143	147	162
10-14	151	151	162	159	147	144	130	130	144	141	145
15-19	186	173	167	160	159	154	156	162	152	133	127

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Zlepšenie pozície mladých ľudí sa sleduje hlavne predchádzaním predčasného ukončenia vzdelávania, budovaním systému odborného školstva a jeho prepojením s praxou v podnikoch, podporou uznávania neformálneho vzdelávania a prispôsobovaním vzdelávacieho systému požiadavkám trhu práce (Vagač, 2011, s.4).

Deti predškolského veku

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 0-4											
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
0	31	31	31	32	32	32	32	33	33	33	34
1-4	134	136	137	139	141	143	144	146	148	149	151
5-9	156	157	159	161	163	165	166	168	170	172	174
10-14	133	131	130	128	126	124	122	120	119	117	115
15-19	125	123	120	118	116	113	111	109	106	104	101

1.10.3. Ženy na materskej dovolenke

Ženy sa stávajú rizikovou skupinou najmä v období tehotenstva a starostlivosti o deti. V severských krajinách sa už dlhšie prejavujú snahy motivovať rodičov k rovnomernejšiemu rozdeleniu starostlivosti o deti a povzbudiť tak matky k návratu do zamestnania (napr. daňový bonus za rodovú rovnosť vo Švédsku). V Slovinsku pomáha matkám k rýchlejšiemu návratu do práce dobre organizovaná sieť verejných predškolských zariadení (Vagač, 2011, s.4). Obec do budúcnosti plánuje uskutočniť investičné akcie na zvýšenie kapacity predškolských zariadení v záujme uľahčenia ženám na materskej dovolenke skorší návrat na trh práce.

1.10.4. Sociálne odkázaní obyvatelia

Predstavujú rizikovú skupinu obyvateľov, ktorí si z objektívnych príčin nemôžu v obci Spišské Bystré, prípadne Prešovskom regióne z objektívnych, prípadne subjektívnych dôvodov nájsť prácu a sú odkázaní na dávky sociálnej pomoci.

Patria sem hlavne ľudia s nízkym vzdelaním. Ide o najťažšie umiestniteľné skupiny na nepodporovanom pracovnom trhu, lebo dopyt po nekvalifikovanej pracovnej sile je nízky a neustále klesá. Viaceré krajiny orientujú aktívne opatrenia skôr na dlhodobo nezamestnaných ako na nízkokvalifikovaných, aj keď sa tieto kategórie značne prekrývajú. K úspešnejším prístupom patria tie, ktoré integrujú viaceré opatrenia (s dôrazom na vzdelávanie), individuálny prístup a poskytujú uchádzačovi dočasnú podporu aj po vstupe do zamestnania. Typickými príkladmi fungujúcich opatrení je prechodný trh (medzitrh) práce a školy druhej šance. Do tejto skupiny spadá pomerne veľká časť tunajších rómov. Zlepšenie postavenia Rómov na trhu práce môžu priniesť najmä štrukturálne reformy ako podpora malého podnikania, zníženie daňovo-odvodového zaťaženia (na ktoré obec Spišské Bystré nemá dosah) alebo reforma sociálnej pomoci smerom k aktivite a zníženiu závislosti na dávkach. Za kľúčové je považované vzdelávanie Rómov od najnižšieho veku (Vagač, 2011, s.4). V obci Spišské Bystré je rómska komunita zastúpená.

1.10.5. Dlhodobo nezamestnaní obyvatelia

Medzi dlhodobo nezamestnanými sa nachádzajú v obci Spišské Bystré najmä nízkokvalifikovaní mladí ľudia bez základného alebo len so stredoškolským vzdelaním alebo naopak obyvatelia nad 50 rokov, ktorí stratili prácu a majú problém sa zamestnať. Pre zníženie dlhodobej nezamestnanosti je tak potrebný zvlášť dôraz na tieto dve skupiny obyvateľov. Kým v prípade nízkokvalifikovaných by mohla pomôcť uplatniť sa na trhu práce najmä vyššia podpora **rekvalifikácie, budovania pracovných návykov**, u starších obyvateľov by čiastočné riešenie mal poskytnúť najmä medzitrh práce. Dlhodobo nezamestnaní v problematických regiónoch strácajú motiváciu aktívne vyhľadávať prácu a sú odkázaní na príjem zo sociálneho systému. Mnoho rodín sa tak ocitá na hranici chudoby (<http://www.etrend.sk>, 11.8.2011).

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Tri najväčšie skupiny tvorili nezamestnaní s dĺžkou evidencie od 0 do 3 mesiacov, 4 až 6 mesiacov. Tretou najpočetnejšou skupinou je skupina od 13 - 18 mesiacov.

Nezamestnaní podľa dĺžky evidencie v októbri 2023

Spišské Bystré	UoZ spolu	v tom											
		do 3 m.	4 - 6 m.	7 - 9 m.	10 - 12 m.	13 - 18 m.	19 - 24 m.	25 - 30 m.	31 - 36 m.	37 - 42 m.	43 - 48 m.	nad 48 m.	
Spolu	71	18	11	5	3	12	1	5	2	2	3	9	
Ženy	23	7	3	4	0	4	0	2	2	0	1	0	

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2023

1.10.6. Zdravotne ťažko postihnutí obyvatelia

Nárast ľudí na nemocenských a invalidných dávkach a nízka zamestnanosť osôb so zdravotným postihnutím núti väčšinu krajín OECD prehodnotiť systémy posudzovania zdravotného stavu, lepšie kontrolovať prитоky do dočasnej a dlhodobej práceneschopnosti a zlepšovať služby zamestnanosti pre zdravotne postihnutých. OECD považuje za najlepší spôsob pomoci zdravotne znevýhodneným osobám posilnenie stimulov k práci úpravou systémov daní a dávok (Vagač, 2011, s.4).

1.10.7. Osoby v kríze (ľudia bez domova, matky s deťmi, po výkone trestu, po závislosti na drogách)

Uvedená cieľová skupina v obci nie je významne zastúpená. V roku 2023 obec neevidovala v rámci katastrálneho územia obyvateľov bez domova. Skupiny obyvateľov po výkone trestu, prípadne po závislosti na drogách sa vracajú späť k svojim rodinám a teda nevyžadujú intervencie v oblasti bývania. Opatrenia by mali smerovať skôr k preventívnym a vzdelávacím aktivitám zameraným na opätovný návrat do spoločnosti, ako aj zvýšenie šancí uplatnenia sa na trhu práce formou rekvalifikačných kurzov, prípadne kurzov v oblasti drobného podnikania.

2. Strategická časť

2.1. SWOT analýzy a definovanie priorít

Nasledujúca SWOT analýza sa zameriava na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v obci, ktoré skrýva potenciál územia a ktoré môžu obci priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. V rámci analýzy SWOT sa obec koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu. Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcich najvyšší úžitok pre obec, preto by sa mal manažment obce sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich obec nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí Pravdepodobnosť úspechu				Matica rizík Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká z 1. kvadrantu môžu obec vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventuality alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať.

Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele obce, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok

vie obec stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry atď.

Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrály faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

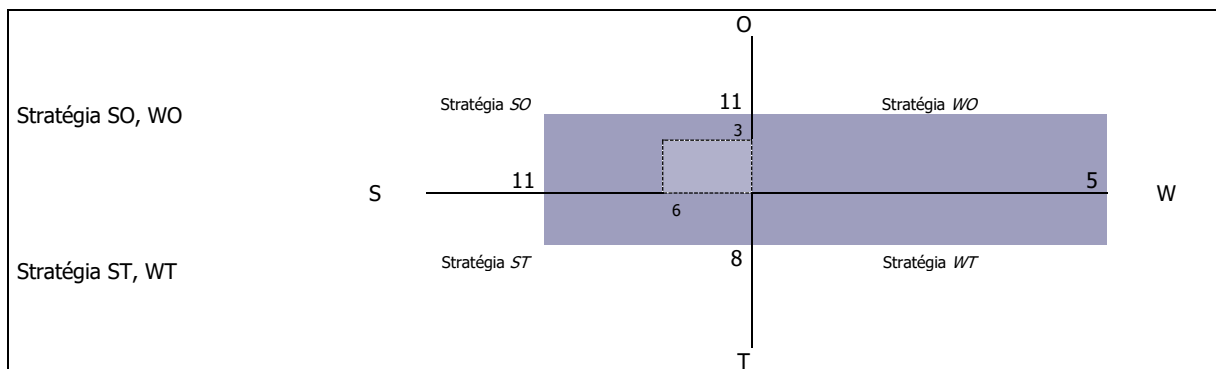
		Matica výkonu a dôležitosti	
		Výkon	
		vysoký	nízky
Dôležitosť	vysoká	1 Sústrediť snahu	2 Udržať snahu
	nízka	3 Nízka priorita	4 Možné nadmerné investovanie

Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých obec momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce obec úspešná, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné.

2.1.1. Sociálne služby

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
- zabezpečená opatrovateľská služba, - funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, - stretnutia seniorov – Klub seniorov, - uvítanie do života novorodencov obce, príspevok obce - pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....), - zariadenie pre seniorov - SENIORPARK n. o., - špecializované zariadenie - SENIORPARK n. o., - poukážky pre dôchodcov,	- absencia denného stacionára, - v súčasnosti stagnujúca bytová výstavba, - obec neposkytuje služby monitoringu starších obyvateľov, - nedostatok nájomnej bytovej výstavby pre mladé rodiny s deťmi, - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života, - nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity - nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia, - zvyšujúci sa počet sociálne odkázaných obyvateľov, - zvyšujúci sa počet neprispôsobivých obyvateľov časti rómskej ale aj nerómskej populácie, - strata pracovných návykov,
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
- možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce na susediace trhy práce, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - pretrvávajúce stereotypy v mobilítom správaní sa pracovnej sily, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehľbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby,

Schéma SWOT analýzy:

Odporúča sa využiť stratégiu SO - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody. Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov (zabezpečujúce nevyhnutné životné podmienky a životné potreby) a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste Poprad, prípade Prešov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Spišské Bystré v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

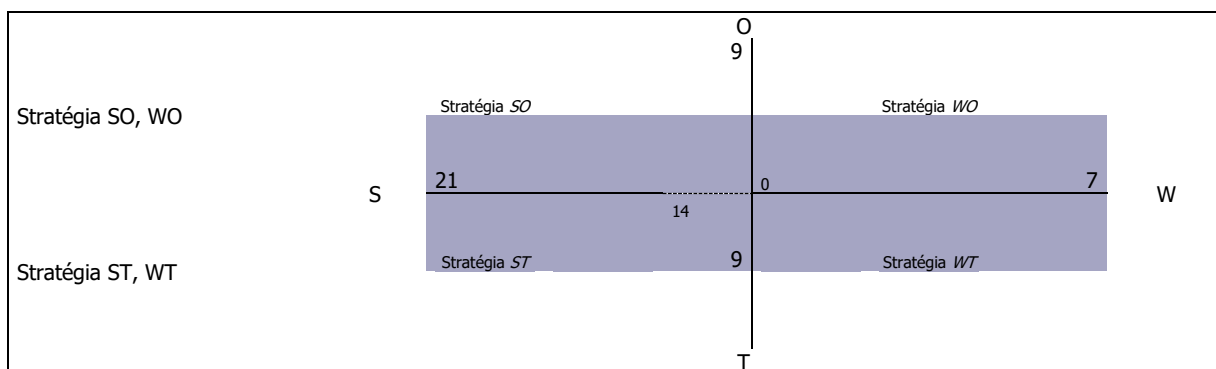
Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ zabezpečená opatrovateľská služba,	1,5	- absencia denného stacionára,	1,5
+ funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok,	1,5	- v súčasnosti stagnujúca bytová výstavba,	1,5
+ stretnutia seniorov – Klub seniorov,	1	- obec neposkytuje služby monitoringu starších obyvateľov,	1,5
+ uvítanie do života novorodencov obce,	1	- nedostatok nájomnej bytovej výstavby pre mladé rodiny s deťmi,	1,5
+ pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia...),	1,5	- nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúlaďovaní pracovného a rodinného života,	1
+ zariadenie pre seniorov - SENIORPARK n. o.,	1,5	- nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity	0,5
+ špecializované zariadenie - SENIORPARK n. o.,	1,5	- nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia,	1,5
+ - poukážky pre dôchodcov,	1,5	- zvyšujúci sa počet sociálne odkázaných obyvateľov,	1,5
		- zvyšujúci sa počet neprispôsobivých obyvateľov časti rómskej ale aj nerómskej populácie,	1,5
		- strata pracovných návykov,	1,5
spolu	11,0	spolu	13,5
		výsledok	- 2,5

2.1.2. Služby vzdelávania

Silné stránky	Slabé stránky
- fungujúca materská škola (112 detí v školskom roku 2023), - existencia plnoorganizovanej základnej školy (311 žiakov v roku 2022), - poskytované záujmové aktivity pre deti a žiakov, - existencia ŠKD, - existencia školskej jedálne s kapacitou 160 stravníkov, - profilácia a špecializácia školy, - odbornosť vyučovacieho procesu, - stabilizovaný pedagogický kolektív, - kvalitne fungujúca tímová práca učiteľov, - dostatok kvalifikovaných učiteľov na cudzí jazyk, - dobrá počítačová gramotnosť pedagogických zamestnancov, - akceptácia vzdelávacích a výchovných zámerov školy zákonnými zástupcami žiakov, - záujem učiteľov o ďalšie vzdelávanie, - výučba detí so špeciálnymi potrebami a integrácia do bežných tried, - dlhodobá úspešnosť v predmetových olympiádach a športových súťažiach, - využívanie školských priestorov pre žiakov v popoludňajších	- potrebné dovybavenie materskej školy, - potrebné dovybavenie základnej školy, - nedostatočné finančné ohodnotenie pedagogických zamestnancov, - nedostatok odborných učební, - nedostatočná vybavenosť tried vhodným zariadením a novým nábytkom, - chýbajúci špeciálny pedagóg, - zapájanie sa do projektov a grantov, - chýbajúci správca počítačovej siete, - nedostatok voľných priestorov na budovanie odborných učební,

- hodinách, - možnosti odborného rastu pedagogických zamestnancov, - záujem učiteľov o mimotriednu a mimoškolskú činnosť, - vybavenosť odborných učební interaktívnou technikou, - dobrá spolupráca školy s materskou školou, - plnenie environmentálnej výchovy v rámci rôznych projektov,	
Príležitosti	Ohrozenia
- dovybavenie materskej a základnej školy, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - vysoký podiel kvalifikovanej pracovnej sily v populácii a rast záujmu podnikateľov o inováciu kvalifikovanosti, - partnerstvá na rozvoj vzdelávania na regionálnej úrovni a možné zlepšenie spolupráce školy a ďalších subjektov v rámci komunity, najmä mládežníckych organizácií, - opatrenia štátu zabezpečujúce rovnosť prístupu k vzdelávaniu, integráciu a reintegráciu, - tendencia využívať moderné formy vzdelávania a diverzifikovať príležitosti na celoživotné vzdelávanie, - záujem škôl, vzdelávacích inštitúcií a tretieho sektora o zapojenie do medzinárodnej spolupráce a do výchovno-vzdelávacích programov a projektov,	- nevyhovujúca štruktúra kvalifikácie pracovnej sily, - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania, - pretrvávajúca rigidita a narastanie izolovanosti systému vzdelávania od potrieb ekonomiky, - deformovaný trh práce, ktorý bude vyžadovať len určitý typ kvalifikácie, - nerealizovanie stratégií, koncepcií a rozvojových impulzov v oblasti formálneho a neformálneho vzdelávania, - úzky vzťah medzi sociálno-ekonomickou situáciou rodiny a dosiahnutou úrovňou vzdelania detí, - skeptické vnímanie hodnoty štúdia obyvateľstvom, - nízky podiel HDP vynakladaný na vzdelávanie, - slabá reflexia príčin znižovania kvality vzdelávania v pripravovaných zámeroch reforiem,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využiť stratégiu SO a ST - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody.

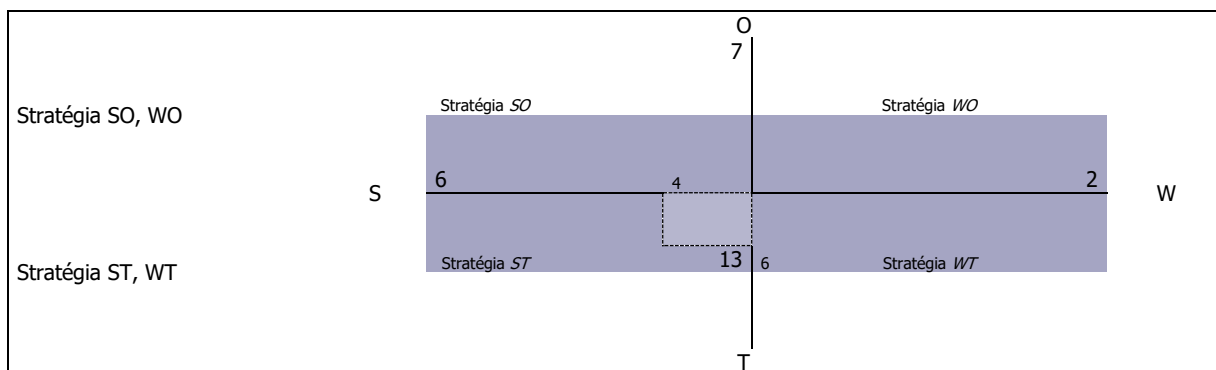
Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Spišské Bystré v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ fungujúca materská škola (112 detí v školskom roku 2023),	1,5	- potrebné dovybavenie materskej školy,	1,5
+ existencia plnoorganizovanej základnej školy (311 žiakov v roku 2022),	1,5	- potrebné dovybavenie základnej školy,	1,5
+ poskytované záujmové aktivity pre deti a žiakov,	1,5	- nedostatočné finančné ohodnotenie pedagogických zamestnancov,	1,5
+ existencia ŠKD,	1	- nedostatok odborných učební,	1,5
+ existencia školskej jedálne s kapacitou 160 stravníkov,	1	- nedostatočná vybavenosť tried vhodným zariadením a novým nábytkom,	1
+ profilácia a špecializácia školy,	1,5	- chýbajúci špeciálny pedagóg,	1,5
+ odbornosť vyučovacieho procesu,	1,5	- zapájanie sa do projektov a grantov,	1,5
+ stabilizovaný pedagogický kolektív,	1	- chýbajúci správca počítačovej siete,	1
+ kvalitne fungujúca tímová práca učiteľov,	1,5	- nedostatok voľných priestorov na budovanie odborných učební,	1,5
+ dostatok kvalifikovaných učiteľov na cudzí jazyk,	1,5		
+ dobrá počítačová gramotnosť pedagogických zamestnancov,	1		
+ akceptácia vzdelávacích a výchovných zámerov školy zákonnými zástupcami žiakov,	1		
spolu	15,5	spolu	14,0
výsledok	1,5		

2.1.3. Zdravotnícke služby

Silné stránky	Slabé stránky
- blízka alokácia mesta Poprad umožňuje využívať zdravotnícke a sociálne služby širšieho rozsahu, - existencia zdravotného strediska, - ambulancia praktického lekára pre dospelých, - ambulancia praktického lekára pre deti a dorast, - existencia stomatologickej ambulancie, - fungujúca prevádzka lekárne,	- nedostatočne riešená základná zdravotná starostlivosť, - vzhľadom na veľkosť obce a jej finančné možnosti nie je v súčasnej dobe možné investovať v tejto oblasti, - zlá finančná situácia obyvateľstva mnohokrát neumožňuje využívať zdravotnícke služby, - nedostatok peňažných prostriedkov negatívne vplyva na kvalitu prijímanej stravy vybranej skupiny obyvateľstva, - nevhodné podmienky na bývanie negatívne vplyvajú na zdravotný stav obyvateľstva, - nedostatočné využívanie viacdrojového financovania - slabá kooperácia aktérov (štát, samospráva, zamestnávateľa)
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - nevhodná lieková politika, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - neadresnosť a absencia individuálneho prístupu ku klientovi, - klesanie kvality poskytovaných služieb a vykonávaných opatrení v dôsledku absencie systému prehlbovania kvalifikácie a ich celková nedostupnosť, - nepriaznivý demografický vývoj,

Schéma SWOT analýzy:

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu *ST* a *WT*. Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné zdravotné služby - základnú ambulantnú zdravotnú starostlivosť – všeobecná, stomatologická, detská.

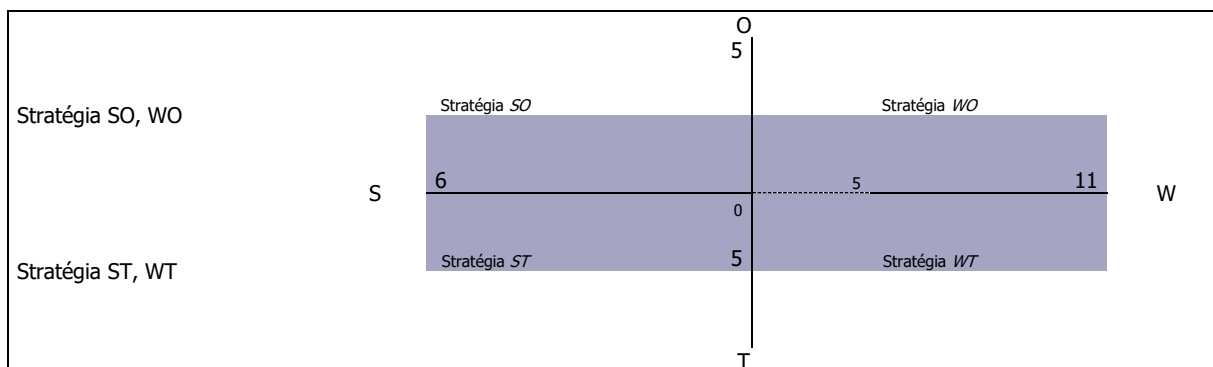
Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Spišské Bystré v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ blízka alokácia mesta Poprad umožňuje využívať zdravotnícke a sociálne služby širšieho rozsahu,	1,5	- nedostatočne riešená základná zdravotná starostlivosť,	1,5
+ existencia zdravotného strediska,	1,5	- vzhľadom na veľkosť obce a jej finančné možnosti nie je v súčasnej dobe možné investovať v tejto oblasti,	1,5
+ ambulancia praktického lekára pre dospelých,	1,5	- nedostatok peňažných prostriedkov negatívne vplyva na kvalitu prijímanej stravy vybranej skupiny obyvateľstva,	1
+ ambulancia praktického lekára pre deti a dorast,	1,5	- nevhodné podmienky na bývanie negatívne vplyvajú na zdravotný stav obyvateľstva,	1
+ existencia stomatologickej ambulancie,	1,5	- nedostatočné využívanie viaczdrojového financovania	1
+ fungujúca prevádzka lekárne,	1,5	- slabá kooperácia aktérov (štát, samospráva, zamestnávateľa)	1
spolu	9,0	spolu	7,0
výsledok	2,0		

2.1.4. Voľno - časové aktivity

Silné stránky	Slabé stránky
- vybudované športové ihriská, - fungujúci dobrovoľný hasičský zbor, - v obci pôsobia športové kluby, - činný Klub slovenských turistov, - vybudovaný lyžiarsky areál Kubašok, - vybudovaná športová infraštruktúra v rámci základnej školy,	- nedobudované ihriská pre mládež, - nedostatočne budované detské ihriská v obci, - nedostatočný záujem detí a mládeže o šport a pohyb, - nedobudované cyklistické cestičky, - potrebná dostavba športovej infraštruktúry,
Príležitosti	Ohrozenia
- dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v obci Spišské Bystré, - skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov obce, najmä so zameraním na deti a mládež, - vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - vybudovať chodníky pre cyklistov, - vytvoriť podmienky pre realizáciu voľnočasových aktivít, najmä pre rodiny s deťmi, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - podpora rozvoja agroturistiky, - dobré predpoklady pre rozvoj rekreačných aktivít, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- vplyv nežiaducich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti športu je situácia pozitívna. Odporúča sa využiť rozvojovú stratégiu WO a WT. V oblasti športu podporovať výstavbu športovej infraštruktúry a organizovanú športovú činnosť. Obec by sa mala zamerať aj na rozvoj oddychovej infraštruktúry, ktorú by mohli využívať hlavne obyvatelia v poproduktívnom veku a rodiny s deťmi.

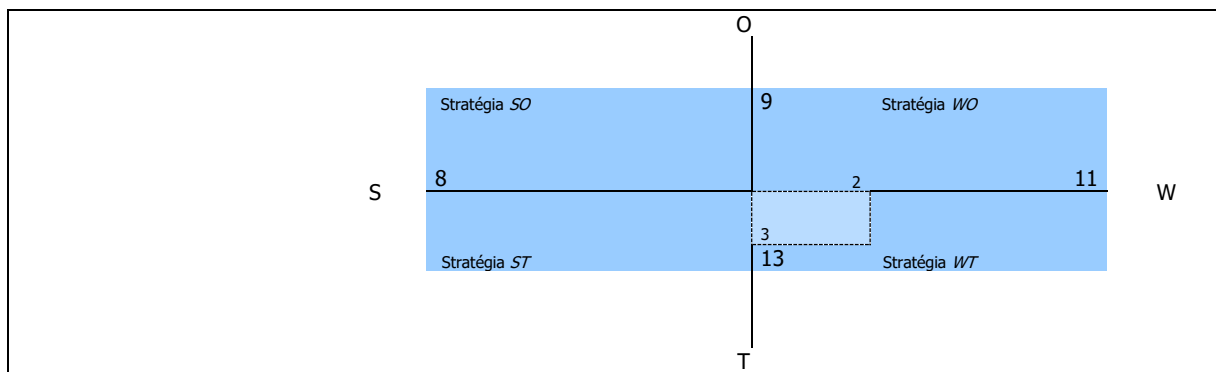
Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Spišské Bystré v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ vybudované športové ihriská,	1,5	- nedobudované ihriská pre mládež,	1,5
+ fungujúci dobrovoľný hasičský zbor,	1,5	- nedostatočne budované detské ihriská v obci,	1,5
+ v obci pôsobia športové kluby,	1,5	- nedostatočný záujem detí a mládeže o šport a pohyb,	1,5
+ činný Klub slovenských turistov,	1,5	- nedobudované cyklistické cestičky,	1,5
+ vybudovaný lyžiarsky areál Kubašok,	1,5	- potrebná dostavba športovej infraštruktúry,	1,5
+ vybudovaná športová infraštruktúra v rámci základnej školy,	1,5		
spolu	9,0	spolu	7,5
výsledok	1,5		

2.1.5. Bývanie

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia priestorov na budovanie objektov hromadnej bytovej výstavby, - existencia plôch IBV. - najvyšší počet bytov 4 a 5 izbových v bytovom fonde, - až 322+358 bytov napojených na spoločný zdroj pitnej vody, - dominantná časť obce vykurovaná plynom – 641 (82,71 %), - cca. 8 bytov v obytných domoch, - 84,26 % napojených bytov na kanalizačnú sieť,	- nedostatok možností nájomného bývania pre mladé rodiny, - 78 bytov bez napojenia na verejný vodovod, - vysoký priemerný vek bytového fondu, - neustále klesajúca hodnota bytového fondu, - vysoká energetická náročnosť bytového fondu, - nedostatočné zabezpečovanie pravidelnej údržby a cyklických opráv bytového fondu, - chýbajú byty pre obyvateľov v sociálnej núdzi, ŤŽP, marginalizované skupiny, - chýbajúce technické vybavenie (inžinierske siete) pre bytovú výstavbu v lokalitách určených na výstavbu bytov, - nízky štandard bývania vybraných menej prispôsobivých skupín z vlastného pričinenia,
Príležitosti	Ohrozenia
- vytvoriť podmienky pre uspokojenie potrieb bývania pre cca 50 % žiadateľov o byt, - vytvárať územné a technické podmienky pre individuálnu bytovú výstavbu a pre výstavbu nájomných bytov, - možnosť výstavby štandardných bytov, - rozvoj stavebného sporenia a hypotekárnych úverov, - rozvoj podnikateľských aktivít v regióne, - čerpanie financií na rozvoj bývania z dotácií a úverových programov zo štátneho rozpočtu (napr. zateplovanie domov, bytov,...), - výstavba nájomnej bytovej výstavby, - zriadenie zariadenia núdzového bývania, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity pri zabezpečení bývania, - začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovňavanie európskych štandardov, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie stavu bytového fondu, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - prehľbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na bývanie, - nepriaznivý demografický vývoj, - pokles pôrodnosti, - rastúce nároky na údržbu a opravu bytového fondu, - zvyšujúci sa rozdiel medzi reálnymi príjmami obyvateľstva a nákladmi na nájom, resp. výstavbu bytových jednotiek, - dopad ekonomickej krízy na hospodárstvo a obyvateľov, - rast cien pozemkov, nestálosť zákonov, časté zmeny zákonov,

Schéma SWOT analýzy:

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu *WT*. Odporúča sa zamerať na rekonštrukciu existujúcej HVB, výstavbu štandardnej bytovej výstavby a v ojedinelých prípadoch zväziť bytovú výstavbu nižšieho štandardu.

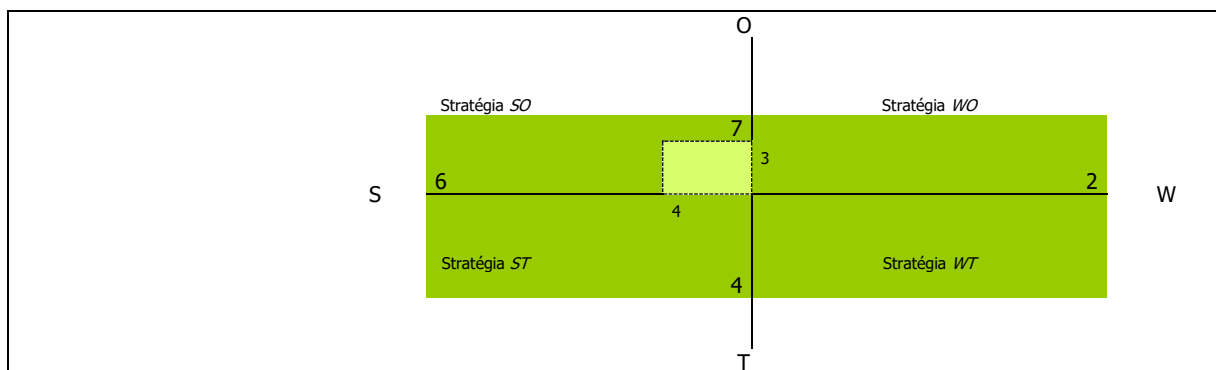
Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Spišské Bystré v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ existencia priestorov na budovanie objektov hromadnej bytovej výstavby,	1,5	- nedostatok možností nájomného bývania pre mladé rodiny,	1,5
+ existencia plôch IBV.	1,5	- 78 bytov bez napojenia na verejný vodovod,	1,5
+ najvyšší počet bytov 4 a 5 izbových v bytovom fonde,	1,5	- vysoký priemerný vek bytového fondu,	1,5
+ až 322+358 bytov napojených na spoločný zdroj pitnej vody,	1,5	- neustále klesajúca hodnota bytového fondu,	1,5
+ dominantná časť obce vykurovaná plynom – 641 (82,71 %),	1	- vysoká energetická náročnosť bytového fondu,	1,5
+ cca. 8 bytov v obytných domoch,	1	- nedostatočné zabezpečovanie pravidelnej údržby a cyklických opráv bytového fondu,	1,5
+ 84,26 % napojených bytov na kanalizačnú sieť,	1	- chýbajú byty pre obyvateľov v sociálnej núdzi, ŤZP, marginalizované skupiny,	1,5
		- chýbajúce technické vybavenie (inžinierske siete) pre bytovú výstavbu v lokalitách určených na výstavbu bytov,	1
		- nízky štandard bývania vybraných menej prispôsobivých skupín z vlastného pričinenia,	1,5
spolu	9,0	spolu	13,0
		výsledok	-3,0

2.1.6. Bezpečnosť

Silné stránky	Slabé stránky
- relatívne dobre zabezpečený obecný úrad, - frekventovaná centrálna časť obce, - existencia verejného osvetlenia obce, - obvodné oddelenie policajného zboru v Hranovnici, - organizované prednášky na školách v rámci návštev polície, - Intervencia a osвета v oblasti diskriminácie na školách, násilia na školách,	- rozširovanie drogovej problematiky v obci, - narastajúci problém s alkoholom u určitých skupín obyvateľov, - nedostatočná prevencia polície, - nedostatočné pokrytie kamerovým systémom, - slabá podpora pracovných návykov rizikových skupín obyvateľstva, - nízka frekvencia policajnej kontroly, - vysoká závislosť od návykových látok obyvateľov v zlej sociálnej situácii,
Príležitosti	Ohrozenia
- rozšírenie monitorovacieho systému v obci – inštalovanie kamier na rizikových miestach v obci, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva pôsobí ako motivátor páchania trestnej činnosti, - zhoršovanie stavu sociálneho statusu niektorých skupín obyvateľstva, - prehľbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti bezpečnosti je situácia takmer vyrovnaná. Odporúča sa využiť stratégiu SO - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody. Obec sa môže zamerať aj na minimalizovanie nákladov súvisiacich s bezpečnosťou a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa zamerať na zvýšenie monitoringu obce.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Spišské Bystré v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ relatívne dobre zabezpečený obecný úrad,	1,5	- rozširovanie drogovej problematiky v obci,	1,5
+ frekventovaná centrálna časť obce,	1	- narastajúci problém s alkoholom u určitých skupín obyvateľov,	1,5
+ existencia verejného osvetlenia obce,	1,5	- nedostatočná prevencia polície,	1,5
+ obvodné oddelenie policajného zboru v Poprade,	1,5	- nedostatočné pokrytie kamerovým systémom,	1,5
+ organizované prednášky na školách v rámci návštev polície,	1,5	- slabá podpora pracovných návykov rizikových skupín obyvateľstva,	1
+ Intervencia a osвета v oblasti diskriminácie na školách, násilia na školách,	1,5	- nízka frekvencia policajnej kontroly,	1
		- vysoká závislosť od návykových látok obyvateľov v zlej sociálnej situácii,	1
spolu	8,5	spolu	9,0
		výsledok	0,5

2.2. Vízia a poslanie

2.2.1. Vízia

Obec Spišské Bystré je miestom, ktoré vyvážene zabezpečuje podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Obec je príjemným sídlom zabezpečujúcim komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov. Vyvážene a ohľaduplne využíva svoj majetok a bohatstvo za účelom jeho ekonomického a sociálneho zvel'ad'ovania. Neustále rozvíja širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbá o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov Obce. **Svoje aktivity zameriava aj na rizikové skupiny obyvateľov z hľadiska trhu práce, sociálneho vylúčenia.**

Obec v rámci existujúcich kompetencií zabezpečuje výchovno-vzdelávací proces vo formálnych vzdelávacích zariadeniach v rámci predškolskej výchovy, v rámci povinnej školskej dochádzky, ako aj v oblasti záujmovej činnosti.

Ponúka rôznorodé záujmové a doplnkové vzdelávacie služby v rámci voľno - časových a záujmových aktivít pre deti a žiakov. Obec zabezpečuje priestory pre uskutočňovanie neformálneho vzdelávania.

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v **oblasti sociálnej politiky** veľmi rozsiahla. Pre **zdravotne ťažko postihnutých a seniorov** obec poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí **opatrovateľská služba**. Obec podporuje nešťátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín.

Obec Spišské Bystré je bezpečná obec chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorila podmienky na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Obec vytvorila dobré podmienky pre bývanie vybraných skupín obyvateľov obce. Bytovú výstavbu zamerala hlavne na **mladé rodiny s deťmi**. Okrem **štandardnej bytovej výstavby** obec uskutočnila v obmedzenej miere aj **bytovú výstavbu nižšieho štandardu** pre sociálne odkázaných obyvateľov obce.

2.2.2. Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Spišské Bystré v sociálnej oblasti. Poslanie opisuje a prezentuje základné sociálne služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Spišské Bystré a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných sociálnych služieb obyvateľom obce. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie obce pri súdnych sporoch až po aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom obce. Samospráva obce Spišské Bystré disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktivít takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu obce a poslancom obecného zastupiteľstva. Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel obecnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov. V súlade s poslaním obce Spišské Bystré všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarmi.

Sociálne služby

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbať o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce. Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi obec **môže** poskytovať jednorazové dávky v hmotnej núdzi a jednorazovú dávku v HN, príspevok v náhlej núdzi a príspevok pri narodení dieťaťa (dve a viac detí). Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov obec poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba. Obec podporuje nešťátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci môže byť jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (v zmysle 297/2005 Z.z., 615/2006 Z.z. - nález Ústavného súdu SR 201/2008 Z.z., 217/2010 Z.z., 290/2011 Z.z. - nález Ústavného súdu SR, 125/2013 Z.z.), zákonom č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 376/2014 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z.,

66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z.) a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (330/2007 Z. z. v znení zákona 643/2007 Z. z., zákona 215/2008 Z. z., zákona 448/2008 Z. z., zákona 466/2008 Z. z., zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z., zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z. a zákona 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z., 331/2020 Z. z., 310/2021 Z. z., 418/2021 Z. z.)), (a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.), zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (183/2014 Z. z., 308/2014 Z. z., 140/2015 Z. z., 140/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 81/2017 Z. z., 42/2019 Z. z., 223/2019 Z. z., 231/2019 Z. z., 221/2019 Z. z.) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z.), zákonom č.305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac ((v znení č. 330/2007 Z. z., 643/2007 Z. z., 215/2008 Z. z., 448/2008 Z. z.(nepriamo), 466/2008 Z. z., 317/2009 Z. z., 180/2011 Z. z., 417/2013 Z. z. (nepriamo), 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 310/2014 Z. z., 131/2015 Z. z., 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z., 331/2020 Z. z., 310/2021 Z. z., 418/2021 Z. z.)), Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami obce. Obec považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít. Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu. Zabezpečiť vysokú kvalitu sociálnych služieb pre obyvateľov obce, ako aj prerozdelenie dávok sociálnej pomoci v rámci prenesených kompetencií.

Služby vzdelávania

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy, ako aj školskej jedálne a mimoškolských záujmových zariadení. Obec v rámci existujúcich kompetencií zabezpečí výchovno-vzdelávací proces vo formálnych vzdelávacích zariadeniach v rámci predškolskej výchovy, ako aj v oblasti záujmovej činnosti. Ponúkať rôznorodé záujmové a doplnkové vzdelávacie služby v rámci voľno - časových a záujmových aktivít pre deti a žiakov.

Zdravotnícke služby

Zabezpečiť širokú paletu základných zdravotníckych služieb, ktoré obyvatelia najčastejšie využívajú. Obec pripravuje priestorové podmienky pre poskytovanie základných zdravotníckych služieb v spolupráci s VÚC Prešov.

Voľno – časové aktivity

V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu. Podporiť služby a činnosť obecnej knižnice.

Bývanie

Vytvoriť podmienky pre nájomné bývanie obyvateľom obce bežného, ako aj nižšieho štandardu. Zabezpečiť dostatok bytových jednotiek pre súčasných ako aj budúcich obyvateľov obce.

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladiení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových

domov, zo schváleného zákona NR SR č. 150/2013 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov.

Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

Bezpečnosť

Bezpečná obec chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

2.3. Definovanie priorít, cieľov, zámerov

Priority KPSS sú definované v súlade s Národnými prioritami:

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030

NP1: Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb

Zdôvodnenie (legitimita):

Ide o národnú prioritu, ktorá nadväzuje na národné priority z predchádzajúceho obdobia, ktoré neboli dostatočne systémovo riešené a účinne naplnené. Aj keď sa pri niektorých druhoch sociálnych služieb pôvodne vymedzených ako komunitné (viď príloha 1 NPRSS 2015- 2020) dosiahlo zvýšenie ich dostupnosti (zvýšený počet prijímateľov, poskytovateľov i vynaložených prostriedkov), vývoj v jednotlivých sektoroch sociálnych služieb bol nerovnomerný. V prípade, že niektoré druhy sociálnych služieb alebo odborných činností podporujúcich komunitný charakter intervencií, nebol podporený z európskych zdrojov, ani z finančného príspevku MPSVR SR, v priebehu rokov sa ich dostupnosť znižovala. Prioritné je preto naďalej podporovať rozvoj nových, ale aj existujúcich sociálnych služieb a odborných činností komunitného charakteru s prihliadnutím na ich miestnu, druhovú a finančnú dostupnosť aj s využitím moderných technológií. V súlade so zameraním NP1 je potrebné explicitne zákonom zakotviť sociálne služby komunitného charakteru do celkového systému financovania sociálnych služieb. Rovnako je potrebné nastaviť mechanizmy financovania samosprávy pre naplnenie jej originálnych pôsobností v oblasti sociálnych služieb a podporiť samosprávu k vytváraniu funkčných zoskupení samospráv za týmto účelom. Súčasťou NP1 je aj systémové uchopenie a realizácia transformácie a deinštitucionalizácie sociálnych služieb. Tieto sú doposiaľ v povedomí verejnosti (laickej i časti odbornej) spravidla chápané len ako „projektový produkt“, vzťahujú sa prakticky výlučne na veľkokapacitné zariadenia sociálnych služieb podmienené odkázanosťou, ktoré sa zapojili do národných projektov. K transformácii a deinštitucionalizácii sa pristupuje najmä v optike „opúšťania domovov sociálnych služieb a prechodu do domčekov“, bez ich dôslednejšieho vzťahovania k potrebe štrukturálnych zmien v celom systéme sociálnych služieb, dokonca v celom systéme verejných služieb poskytovaných najmä na úrovni komunity (zdravotníckej, prepravné, vzdelávacie, iné sociálne, komunikačné, stavebné a iné verejné služby). Transformácia, deinštitucionalizácia a prístupnosť nie sú dlhodobo dôsledne interpretované ako ľudsko-právna otázka, ktorej riešenie si vyžaduje systémové riešenia na rozličných úrovniach (národná, regionálna, miestna, organizačná, profesijná, na úrovni rodiny, atď.). Naplnenie NP1 nebude preto možné bez realizácie národnej kampane zameranej na presadzovanie rovnosti príležitostí pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením (z akýchkoľvek dôvodov a na akomkoľvek základe). Vychádzajúc z takehoto poňatia sa bude NP1 vzťahovať ku všetkým cieľovým skupinám sociálnych služieb a ich sektorom, vrátane sektora sociálnych služieb krízovej intervencie, najmä pre ľudí bez domova a marginalizované komunity a osobitne rozvoja komplexných (pobytových aj poradenských) sociálnych služieb krízovej intervencie pre obete domáceho násillia.

NP2: Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti

Zdôvodnenie (legitimita):

Uvedená priorita nadväzuje na nenaplnenú prioritu z obdobia 2015-2020 a bezprostredne vychádza z Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2020-2024 (záväzok vlády SR vytvoriť novým zákonom o sociálnych službách upravený systém dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti, vrátane jeho financovania). Priorita odráža pretrvávajúce problémy so zabezpečovaním, financovaním a dostupnosťou ošetrovateľskej starostlivosti v relevantných druhoch sociálnych služieb, a to nielen sociálnych služieb podmienených odkázanosťou organizovaných pobytovou formou, ale aj ošetrovateľskej starostlivosti v rámci ambulantnej a terénnej formy sociálnych služieb. Pokračujúcou výzvou je poskytovanie integrovanej sociálno-ošetrovateľskej starostlivosti u osobitných cieľových skupín – napr. u starších osôb s pridruženými duševnými poruchami či u osôb s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom podmieneným kombináciou rozličných funkčných porúch. Osobitnou výzvou sa stáva zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti u cieľových skupín krízovej intervencie, napr. u osôb bez domova, s ohľadom na ich starnutie a zvyšujúcu sa incidenciu zdravotného postihnutia. V súlade so zameraním NP2 je potrebné explicitne zákonom zakotviť sociálne služby dlhodobej starostlivosti, vrátane zdrojov jej financovania.

NP3: Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasti systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby

Zdôvodnenie (legitimita):

Priorita vychádza z konceptu tzv. zdieľanej starostlivosti, teda takej, kde sa jednotlivé formy a sektory/subjekty starostlivosti vzájomne nevyklučujú (buď formálna – alebo neformálna; buď domáca – alebo pobytová, atď.), ale skôr dopĺňajú. Doterajšia prax ukazuje, že kvalitná starostlivosť o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby si vyžaduje komplementaritu jednotlivých segmentov starostlivosti (rodiny, širšieho podporného kruhu v komunite, komunitného dobrovoľníctva, formálnych služieb, atď.). Zároveň, že každý z týchto segmentov potrebuje osobitnú verejnú podporu a posudzovanie špecifických „potrieb“ pre poskytovanie takejto podpory. Osobitne to platí v prípade neformálnej starostlivosti poskytovanej neformálne opatrovujúcimi osobami (najmä z okruhu blízkych), kde sa podpora doposiaľ realizovala takmer výlučne nástrojmi náhrady za stratu príjmu z dôvodu intenzívnej starostlivosti (peňažný príspevok na opatrovanie) a základného sociálneho a zdravotného poistenia zo strany štátu. Nenapĺňala sa potreba podporovať túto cieľovú skupinu v oblasti podporných a odľahčovacích programov (služieb), zosúladovania starostlivosti a práce, ochrany v oblasti pracovno-právnej, dodatkového zdravotnej starostlivosti, v oblasti zvyšovania kompetencií v oblasti neformálnej starostlivosti (vzdelávania, tréningov, kurzov), technickej vybavenosti a podobne, pre jej kvalitné zabezpečovanie. Súčasťou napĺňania tejto NP je aj posilnenie reálnych podmienok pre uplatňovanie práva osôb odkázaných na pomoc inej fyzickej osoby vybrať si druh a formu podpory/pomoci, prostredie a poskytovateľa starostlivosti/sociálnej služby prostredníctvom zavedenia príspevku na starostlivosť podľa stupňa odkázanosti.

NP4: Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb

Zdôvodnenie (legitimita):

Zvyšovanie kvality sociálnych služieb je jedným z dôležitých nástrojov pre zvyšovanie úrovne bezpečnosti a stability poskytovaných sociálnych služieb, ako aj dôležitým nástrojom pre zabezpečenie kvalitných komunitných služieb v rámci transformácie inštitucionálnej starostlivosti smerom ku sociálnym službám komunitného charakteru. Dôležitú úlohu v podpore zvyšovania kvality sociálnych služieb má výkon hodnotenia kvality poskytovaných sociálnych služieb (ďalej len „hodnotenie kvality“). Predmetom a účelom hodnotenia kvality je poskytnúť u hodnotených subjektov (poskytovateľov sociálnych služieb), čo najobjektívnejší nezávislý obraz o skutkovom stave miery plnenia podmienok kvality v čase hodnotenia a tým ich podporovať pri systematickom zabezpečovaní, udržiavaní a zvyšovaní kvality poskytovaných sociálnych služieb. V oblasti sociálnych služieb bude MPSVR SR naďalej pristupovať k zvyšovaniu kvality v sociálnych službách podporou a modernizáciou dodržiavania kvality poskytovanej sociálnej služby, hodnotenia kvality poskytovanej sociálnej služby a stimuláciou previazanosti a účinnosti kontrolných a dohliadacích pôsobností príslušných orgánov vo veciach sociálnych služieb.

Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Spišské Bystré nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Spišské Bystré, po sociálnej a kultúrnej stránke. Sociálny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie sociálnej činnosti bude obec smerovať do oblasti sociálnych služieb, vzdelávania, zdravotníctva, športu, bývania a bezpečnosti.“

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti sociálnej aktivity na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast zamestnanosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na: aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore sociálneho rozvoja obce, rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva a aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Na základe výsledkov dotazníkového prieskumu možno stanoviť ako dve hlavné cieľové skupiny seniorov a rodiny s deťmi.

2.3.1. Sociálne služby

Podľa prieskumu medzi obyvateľmi získali prioritu sociálne služby, stravovanie, domov sociálnych služieb, zariadenia pre seniorov a opatrovateľská služba. Obyvatelia preferujú aj klubovú činnosť.

2.3.2. Služby vzdelávania

Z výsledkov výskumu vyplýva, že najvyššiu prioritu medzi obyvateľmi majú materská škola, základná škola, s ňou súvisiace verejné služby, záujmové vzdelávanie. V prípade dospelých obyvateľov sú uprednostňované možnosti na celoživotné vzdelávanie.

2.3.3. Zdravotnícke služby

V obci jednoznačne treba zachovať a podporovať poskytovanie základných primárnych zdravotníckych služieb. Spolu so všeobecnou ambulanciou preferujú obyvatelia aj detskú ambulanciu a stomatologickú.

2.3.4. Voľno - časové aktivity

Najvyššiu prioritu obyvatelia prikladajú kultúrnym aktivitám, detským ihriskám a voľne prístupným športoviskám.

2.3.5. Bývanie

V oblasti bývania uprednostňujú obyvatelia bývanie v rodinnom dome.

2.3.6. Bezpečnosť

V oblasti bezpečnosti a prevencie obyvatelia uprednostňujú hlavne zvýšený monitoring štátnej polície a monitorovacie systémy na kritických miestach v obci.

Definovanie hlavných zámerov jednotlivých priorít.

Hlavné priority komunitného plánu					
Priorita 1	Priorita 2	Priorita 3	Priorita 4	Priorita 5	Priorita 6
Sociálne služby	Služby vzdelávania	Zdravotnícke služby	Voľno-časové aktivity	Bývanie	Bezpečnosť
Zámer	Zámer	Zámer	Zámer	Zámer	Zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.	Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť poskytovanie predškolskej výchovy v zariadeniach s vyhovujúcimi priestormi, zariadením a kvalifikovanou pracovnou silou. Zabezpečiť všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí predškolského veku, ako aj žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky.	Neustále rozvíjať širokú paletu zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.	Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce.	Výstavba a modernizácia bytového fondu v obci. Vytváranie podmienok pre rozvoj nájomnej bytovej výstavby, ako aj podmienok pre rozvoj IBV.	Bezpečná obec chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znížovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.
c i e ľ o v é s k u p i n y					
- deti a mládež, - ženy na materskej dovolenke, - dlhodobo nezamestnaní obyvateľia, - sociálne odkázaní obyvateľia, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život.	- deti a mládež, - dlhodobo nezamestnaní obyvateľia, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život. - všetci obyvateľia obce	- deti a mládež, - ženy na materskej dovolenke, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania, - ľudia závislí od návykových látok,	- deti a mládež, - ženy na materskej dovolenke, - sociálne odkázaní obyvateľia, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život	- sociálne odkázaní obyvateľia, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život	- deti a mládež, - dlhodobo nezamestnaní obyvateľia, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život. - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania - všetci obyvateľia obce

2.3.1. Sociálne služby

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce. Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Obec podporuje nešťátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci

môže byť jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce. Obec považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít. Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu. Zabezpečiť vysokú kvalitu sociálnych služieb pre obyvateľov obce, ako aj prerozdelenie dávok sociálnej pomoci v rámci prenesených kompetencií.

Komentár k programu

Program Sociálne služby predstavuje starostlivosť o obyvateľov obce odkázaných na sociálnu pomoc - pomoc obyvateľom v náhlej sociálnej a hmotnej núdzi, pre handicapovaných obyvateľov, starostlivosť o seniorov a podpora nezamestnaných obyvateľov obce. V rámci financovania predmetného programu sa financujú opatrovateľská služba a rozvoz obedov, starostlivosť o seniorov, aktivačné práce, dávky v hmotnej a sociálnej núdzi prípadne starostlivosť o deti prostredníctvom ÚPSVaR.

Priestorové a vecné vymedzenie

Zariadenia sociálnych služieb je potrebné alokovať tak, aby žiadnym spôsobom nenarúšali kultúrno – historický ráz obce. V prípade absencie vhodných plôch a objektov v centre obce bude možné alokovať tieto zariadenia aj do okrajových častí. Tým bude zabezpečená dostupnosť zariadení. Uvedené platí hlavne v prípade zariadení ako útulky, nocľahárne, zariadenia núdzového bývania. Tie by nemali kolidovať ani s existujúcimi a plánovanými rozvojovými aktivitami a infraštruktúrou voľného času, športu a rekreácie.

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobé udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovanie podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitného plánu a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopností a možností aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb. Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálno technickej vybavenosti.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným so základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.

Cieľ 1.1.	Zabezpečiť rozvoj služieb pre uspokojenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb rizikových skupín obyvateľov. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a dočasného ubytovania. Poskytovanie sociálnej služby osobe, na ktorej je páchané násilie.
-----------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.1.1	Zriadenia zariadenia núdzového bývania.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba priestorov núdzového bývania.

Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.

Cieľ 1.2.	Zabezpečiť rozvoj služieb pre pomoc pri starostlivosti o dieťa.
-----------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.2.1	Výstavba komunitného centra pre rodiny s deťmi v obci.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba zariadenia.

Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia seniorského veku.

Cieľ 1.3.	Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektívnych dôvodov nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne seniorského veku.
-----------	--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.3.1 Aktivity	Zriadenie a rozšírenie terénnej opatrovateľskej služby. Finančné a personálne zabezpečenie.
Opatrenie 1.3.2 Aktivity	Výstavba priestorov pre zariadenie DSS / DD. Spracovanie technickej dokumentácie. Zriadenie priestorov pre klub dôchodcov. Výstavba DD a DSS. Výstavba denného stacionára.
Opatrenie 1.3.3 Aktivity	Zriadenie služby sociálneho taxíka pre starších obyvateľov - prepravná služba. Obstaranie vozidla. Personálne a finančné zabezpečenie.

Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.

Cieľ 1.4.	Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimočných situácií, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie.
-----------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.4.1 Aktivity	Elektronický strážca – GPS monitoring. Technické vybavenie.
-----------------------------	--

Podprogram 1.5 Podporné služby.

Cieľ 1.5.	Umožniť obyvateľovi, ktorý opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jeho fyzického zdravia a duševného zdravia a prevenciu jeho zhoršenia. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a predchádzať sociálnemu vylúčeniu.
-----------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.5.1 Aktivity	Poskytovanie sociálnej služby v jedálni. Poskytovanie služieb stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku. Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.
-----------------------------	---

Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.

Cieľ 1.6	Zisťovanie príčin vzniku, charakteru problémov komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci. Osvojenie pracovných návykov a zručností pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením na účel obnovy, udržania alebo rozvoja jej fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti.
----------	--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.6.1 Aktivity	Zabezpečenie sociálneho poradenstva a komunitného pracovníka pre marginalizované skupiny. Zriadenie priestorov pre poradenstvo a školenia.
-----------------------------	---

Podprogram 1.7 Služby zamestnanosti

Cieľ 1.7	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.
----------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.7.1 Aktivity	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania. Finančné a personálne zabezpečenie.
Opatrenie 1.7.2 Aktivity	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva. Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.
Opatrenie 1.7.3 Aktivity	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie. Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.

2.3.2. Služby vzdelávania

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť poskytovanie predškolskej výchovy v zariadeniach s vyhovujúcimi priestormi, zariadením a kvalifikovanou pracovnou silou. Zabezpečiť všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí predškolského veku, ako aj žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky. V rámci originálnych kompetencií zabezpečiť stravovanie v jedálňach v základných školách, v zmysle racionálnej výživy. Obec zabezpečí priestory a personálne zdroje na záujmovú činnosť v školských kluboch a mimoškolských zariadeniach.

Komentár k programu

V rámci starostlivosti o najmenších – deti v predškolskom a školskom veku obec zabezpečuje činnosť a prevádzku materskej školy, základnej školy, školskej jedálne. V nadväznosti na politiku rozvoja obce počíta s pokračovaním trendu pozitívneho vývoja obyvateľov predproduktívneho veku. Finančné prostriedky na realizáciu programu Služby vzdelávania predstavujú výdavky na financovanie projektov v rámci predškolskej výchovy, ako aj mimoškolskej činnosti. Program zahŕňa kapitálové výdavky spojené s rekonštrukciou budov prípadne obstaraním technického vybavenia potrebného k prevádzke budovy, prípadne pre vzdelávaciu činnosť.

Priestorové a vecné vymedzenie

Rozvoj vzdelávacích služieb je potrebné riešiť v rámci existujúcej infraštruktúry so zohľadnením princípu hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti. Výdavky budú plynúť hlavne do obnovy a rekonštrukcie škôl a školských zariadení.

Trendy

Transformácia školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať na to, čo je pre žiaka dôležité, netrvať na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici.

Program 2 Služby vzdelávania

Cieľ 2	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.
---------------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.1.1 Aktivita	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy. Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba priestorov a kapacít materskej školy.
Opatrenie 2.1.2 Aktivita	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky. Vypracovanie technickej dokumentácie. Modernizácia vybavenia ZŠ. Revitalizácia areálu základnej školy (výstavba triedy v prírode, vyvýšených záhonov pre potreby pestovateľských prác, ...). Dostavba hracích prvkov v areáli školskej záhrady. Dostavba kapacít budovy základnej školy. Výstavba školského holubníka.
Opatrenie 2.1.3 Aktivita	Podpora záujmovej činnosti. Dostavba priestorov pre záujmové aktivity - priestory pod jedálňou ZŠ.
Opatrenie 2.1.4 Aktivita	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií. Spracovanie technickej dokumentácie. Modernizácia školskej jedálne.
Opatrenie 2.1.5 Aktivita	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry. Dostavba športových ihrísk v areáli školy.

2.3.3. Zdravotnícke služby

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbieť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Komentár k programu

Program zahŕňa výdavky obce na zabezpečenie podmienok poskytovania primárnej zdravotnej starostlivosti v zdravotnom stredisku (v prípade obecných priestorov zahŕňa bežné výdavky na údržbu priestorov).

Priestorové a vecné vymedzenie

Rozvoj zdravotníckych služieb je potrebné alokovať do existujúcej priestorovej základne s ohľadom na zvyky a tradíciu poskytovania týchto druhov služieb. Zároveň je potrebné zohľadniť aj dostupnosť týchto služieb. V prípade tejto oblasti je treba rešpektovať skutočnosť, že tieto služby podliehajú podnikateľskému motívu, ako aj politike zdravotných poisťovní v zmysle rozvoja siete zdravotníckych zariadení. Z dotazníkového prieskumu vyplynula potreba určitých špecializovaných zdravotníckych služieb, ktoré obec podporí, avšak ich poskytovanie bude závislé od rozhodnutí externých subjektov.

Program 3 Zdravotnícke služby

Cieľ 3	Zlepšiť úroveň a ponuku poskytovania zdravotníckych služieb.
--------	--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 3.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.
Aktivita	Zvýšenie kvality poskytovaných služieb. Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.
Opatrenie 3.2	Podpora poradenskej činnosti.
Aktivita	Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie priestorov.
Opatrenie 3.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.
Aktivita	Výstavba prístrešku pred ambulanciou praktického lekára pediatra. Podpora zriaďovania špecializovaných ambulancií - dermatologická. Podpora zriaďovania špecializovaných ambulancií - oftalmologická ambulancia. Podpora zriaďovania špecializovaných ambulancií - gynekologická ambulancia.

2.3.4. Voľno - časové aktivity

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými a internými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch. Program predstavuje organizáciu a podporu širokospektrálnej kultúry v obci. Podpora kultúrnych aktivít poskytnutím priestorov v kultúrnom dome, prezentácia múzeí, knižničné služby s bohatým knižným fondom, podpora subjektov pôsobiacich v oblasti kultúry a folklórnych súborov, atď.. Obec v súlade so svojím zámerom každoročne zorganizuje kultúrne podujatia, zabezpečí kultúrne programy profesionálnych scén pre obyvateľov, prevádzku knižnice, zabezpečí opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území obce. Zámerom kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou obce je udržiavať kultúru v obci. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy obce je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

Komentár k programu

Program zahŕňa podporu rozvoja športu a kultúry v obci, ako voľnočasových aktivít. Výdavky sú rozpočtované na prevádzku športového areálu, výstavbu nových športových ihrísk, na športové aktivity a na činnosť športových oddielov a športovú infraštruktúru pre nižšie vekové ročníky detí.

Program predstavuje aj organizáciu a podporu širokospektrálnej kultúry v obci. Podpora kultúrnych aktivít poskytnutím priestorov v kultúrnom dome, prezentácia múzeí, knižničné služby s bohatým knižným fondom, podpora subjektov pôsobiacich v oblasti kultúry v obci. Finančné prostriedky určené

na kultúru v obci v programe Kultúra zahŕňajú výdavky múzeá, obecnú knižnicu, príspevky na kultúrne podujatia a činnosti.

Program 4. Voľno - časové aktivity

Cieľ 4. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu, voľnočasových aktivít a kultúry.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 4.1 Aktivity	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia a revitalizácia šatní pre futbalové tímy. Výstavba detského ihriska v Hornej časti obce (Kubašok, Pila). Výstavba oddychovej zóny v lokalite Kubašok. Realizácia priestorov pre aktivity záujmových združení. Výstavba oddychovej zóny v lokalite Majer - Ugovské. Výstavba cyklotrasy s prepojením na Slovenský raj. Výstavba cyklotrasy s prepojením na Vysoké Tatry. Výstavba cyklotrasy smerom na mesto Poprad. Výstavba multifunkčného ihriska. Revitalizácia detského ihriska v lokalite Kamenec.
Opatrenie 4.2 Aktivity	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj rekreačného športu v obci. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 4.3 Aktivity	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu. Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 4.4 Aktivity	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov a seniorov. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 4.5 Aktivity	Podporovať talentovanú mládež. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 4.6 Aktivity	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry. Zabezpečenie personálnych kapacít.
Opatrenie 4.7 Aktivity	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky. Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.
Opatrenie 4.8 Aktivity	Výstavba a revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia a revitalizácia interiérov starého kina. Zriadenie priestorov pre kultúrne spolky. Modernizácia obecnej knižnice - priestory, vybavenie.
Opatrenie 4.9 Aktivity	Podpora kultúrnych podujatí v obci. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba otvoreného amfiteátra pre kultúrne akcie v obci. Podpora kultúrnych akcií. Zriadenie izby ľudových tradícií. Zriadenie letného kina. Rekonštrukcia bunkra z II. svetovej vojny.

2.3.5. Bývanie

Strategický zámer

Výstavba a modernizácia bytového fondu v obci. Vytváranie podmienok pre rozvoj nájomnej bytovej výstavby, ako aj podmienok pre rozvoj IBV.

Komentár k programu

Program bývanie zahŕňa komplexný rozvoj bytového fondu na území obce. Obec zabezpečuje spracovanie projektovej dokumentácie na výstavbu bytov, ich správu ako aj administratívne činnosti spojené s ich existenciou. Výdavky sú rozpočtované na nákup a prípravu pozemkov na výstavbu IBV a HBV.

Program 5 Bývanie

Cieľ 5 Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Obec zabezpečí podmienky na výstavbu bytov bežného štandardu, ako aj nižšieho štandardu v prípade potreby pre cieľovú skupinu obyvateľov sociálne odkázaných.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.1. Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.

Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba plôch IBV v lokalite ul. Vodárenská. Výstavba plôch IBV v lokalite ul. Kukučínova. Výstavba plôch HBV v lokalite bývalého futbalového ihriska. Výstavba plôch IBV v lokalite ul. Školská. Výstavba plôch IBV v lokalite ul. J. Lačeka.
Opatrenie 5.2. Aktivity	Štandardná nájomná bytová výstavba. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba nájomných bytov 2 x 6 b.j.
Opatrenie 5.3. Aktivity	Rekonštrukcia a zateplenie existujúceho bytového fondu. Vypracovanie technickej dokumentácie. Zateplenie budov.

2.3.6. Bezpečnosť

Strategický zámer

Bezpečná obec chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Komentár k programu

V rámci bezpečnostnej politiky obec realizuje nasledujúce základné činnosti - zabezpečenie maximálnej ochrany života občanov obce a majetku a pripravenosť obce riešiť krízové situácie a mimoriadne udalosti. V rámci programu Bezpečnosť sa financujú aktivity na úseku ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany, zabezpečenie ochrany majetku a obyvateľov prostredníctvom polície, ako aj zabezpečenie funkčnosti verejného osvetlenia.

Priestorové a vecné vymedzenie

Väčšina aktivít v oblasti bezpečnosti bude smerovať do oblasti ochrany obyvateľov obce a ich majetku. Obec zabezpečí frekventovanejší monitoring jednotlivých častí obce v zmysle požiadaviek obyvateľov. V tejto súvislosti je potrebné rešpektovať aj historický kontext obce. Dôležitú úlohu bude zohrávať aj kamerový monitorovací systém, ktorý okrem priestupkovo najfrekventovanejších oblastí bude naďalej sledovať významné objekty s príslušnou infraštruktúrou.

Program 6 Bezpečnosť

Cieľ 6	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.
---------------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.1. Aktivity	Zabezpečenie pravidelného monitorovania majetku obyvateľov obce. Realizácia preventívnych akcií štátnej polície. Zvýšenie monitoringu v nočných hodinách.
Opatrenie 6.2. Aktivity	Obecný rozhlas. Rozšírenie obecného rozhlasu do nových IBV.
Opatrenie 6.3. Aktivity	Modernizácia vybavenia DHZ. Modernizácia vybavenia.
Opatrenie 6.4. Aktivity	Rozšírenie verejného osvetlenia. Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Rekonštrukcia verejného osvetlenia - zníženie energetickej náročnosti.
Opatrenie 6.5. Aktivity	Rozšírenie kamerového systému. Výstavba kamerového systému v lokalite zástavky SAD - dolná časť obce. Výstavba kamerového systému v obci. Osadenie kamerového systému v lokalite cintorína. Osadenie kamerového systému v lokalite materskej a základnej školy. Osadenie kamerového systému v centrálnej zóne obce.
Opatrenie 6.6. Aktivity	Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách. Osadenie spomaľovačov pri ZŠ a MŠ.

2.4. Merateľné indikátory

Monitorovanie Komunitného plánu Spišské Bystré sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a programom (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé podprogramy a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

2.4.1. Sociálne služby

Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.

Cieľ 1.1. Zabezpečiť rozvoj služieb pre uspokojenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb rizikových skupín obyvateľov. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a dočasného ubytovania. Poskytovanie sociálnej služby osobe, na ktorej je páchané násilie.

Opatrenie		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.1.1	Zriadenie zariadenia núdzového bývania.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejnú službu	výstupu	počet	o. Spišské Bystré	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	o. Spišské Bystré	5

Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.

Cieľ 1.2. Zabezpečiť rozvoj služieb pre pomoc pri starostlivosti o dieťa.

Opatrenie		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.2.1	Výstavba komunitného centra pre rodiny s deťmi v obci.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejnú službu	výstupu	počet	o. Spišské Bystré	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	o. Spišské Bystré	100

Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia seniorského veku.

Cieľ 1.3. Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektívnych dôvodov nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne seniorského veku.

Opatrenie		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.3.1	Zriadenie a rozšírenie terénnej opatrovateľskej služby.	Počet nových verejných služieb	výstupu	počet	o. Spišské Bystré	1
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	o. Spišské Bystré	20
Opatrenie 1.3.2	Výstavba priestorov pre zariadenie DSS / DD.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	o. Spišské Bystré	2
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	o. Spišské Bystré	200
Opatrenie 1.3.3	Zriadenie služby sociálneho taxíka pre starších obyvateľov - prepravná služba.	Počet sociálnych služieb.	výstupu	počet	o. Spišské Bystré	1
		Počet užívateľov služby.	výsledku	počet	o. Spišské Bystré	50

Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.

Cieľ 1.4. Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimočných situácií, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie.

Opatrenie		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.4.1	Elektronický strážca – GPS monitoring.	Počet poskytovaných sociálnych služieb.	výstupu	počet	o. Spišské Bystré	1
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	o. Spišské Bystré	20

Podprogram 1.5. Podporné služby.

Cieľ 1.5. Umožniť obyvateľovi, ktorý opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jeho fyzického zdravia a duševného zdravia a prevenciu jeho zhoršenia. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a predchádzať sociálnemu vylúčeniu.

Opatrenie		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.5.1	Poskytovanie sociálnej služby v	Počet zriadených zariadení	výstupu	počet	o. Spišské	1

	jedálni.	poskytujúcich verejné služby			Bystré	
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	o. Spišské Bystré	100

Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.

Cieľ 1.6	Zisťovanie príčin vzniku, charakteru problémov komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci. Osvojenie pracovných návykov a zručností pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením na účel obnovy, udržania alebo rozvoja jej fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti.
----------	--

Opatrenie		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.6.1	Zabezpečenie sociálneho poradenstva a komunitného pracovníka pre marginalizované skupiny.	Počet poskytovaných sociálnych služieb.	výstupu	počet	o. Spišské Bystré	2
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	o. Spišské Bystré	30

Podprogram 1.7 Služby zamestnanosti

Cieľ 1.7	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.
----------	---

Opatrenie		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.7.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov ČZV podporených z Projektov OPV	výstup	absolútny počet	o. Spišské Bystré	-
		produktivity práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	o. Spišské Bystré	-
Opatrenie 1.7.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	o. Spišské Bystré	-
		Počet podporených Projektov	výstupu	počet	o. Spišské Bystré	-
Opatrenie 1.7.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	o. Spišské Bystré	-
		Počet podporených Projektov	výstupu	počet	o. Spišské Bystré	-
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	o. Spišské Bystré	-
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	o. Spišské Bystré	-

2.4.2. Služby vzdelávania

Program 2 Služby vzdelávania

Cieľ 2	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.
--------	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.1	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Spišské Bystré	0	0
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Spišské Bystré	0	200
		Počet vzdelávacích miestností	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	0	120
Opatrenie 2.2	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.	Plocha zrekonštruovaných externých priestorov	výsledku	ha	obec Spišské Bystré	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	0	350
Opatrenie 2.3	Podpora záujmovej činnosti.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Spišské Bystré	0	0
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	0	470
Opatrenie 2.4	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Spišské Bystré	0	1
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Spišské Bystré	0	200
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	690	470

					Bystré		
Opatrenie 2.6	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Spišské Bystré	0	3000
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Spišské Bystré	0	500
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	0	470

2.4.3. Zdravotnícke služby

Program 3 Zdravotnícke služby

Cieľ 3 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.						
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.	Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Spišské Bystré	1
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	10
Opatrenie 3.2	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	10
		Počet podporených Projektov	výstupu	počet	obec Spišské Bystré	1
Opatrenie 3.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Spišské Bystré	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	2470

2.4.4. Voľno - časové aktivity

Program 4 Voľno - časové aktivity

Cieľ 4 Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.						
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 4.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	10
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	20
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	500
Opatrenie 4.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj rekreačného športu v obci.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	50
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	500
Opatrenie 4.3	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	200
Opatrenie 4.4	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov a seniorov.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	25
Opatrenie 4.5	Podporovať talentovanú mládež.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	50
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	25
Opatrenie 4.6	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	25
		Počet uzavretých zmlúv a partnerstiev	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	5
Opatrenie 4.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	55
Opatrenie 4.8	Výstavba a revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Spišské Bystré	1000
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	obec Spišské Bystré	30
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m ²	obec Spišské Bystré	0
Opatrenie 4.9	Podpora kultúrnych podujatí v	Počet nových objektov na organizovanie	výsledok	počet	obec Spišské Bystré	1

	obci.	kultúrnych akcií			Bystré	
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Spišské Bystré	1500
		Počet organizovaných kultúrnych podujatí	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	10

2.4.5. Bývanie

Program 5 Bývanie

Cieľ 5 Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Obec zabezpečí podmienky na výstavbu bytov bežného štandardu, ako aj nižšieho štandardu v prípade potreby pre cieľovú skupinu obyvateľov sociálne odkázaných.

Opatrenie		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	obec Spišské Bystré	10
		Počet nových obyvateľov obce	dopad	osoby	obec Spišské Bystré	300
Opatrenie 5.2	Štandardná nájomná bytová výstavba.	Počet podporených Projektov	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Spišské Bystré	50
Opatrenie 5.3	Rekonštrukcia a zateplenie existujúceho bytového fondu.	Počet zateplených objektov	výsledku	počet	o. Spišské Bystré	50
		Celková zateplená plocha	výsledku	m ²	o. Spišské Bystré	10000
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	o. Spišské Bystré	300

2.4.6. Bezpečnosť

Program 6 Bezpečnosť

Cieľ 6 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenie		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.1	Zabezpečenie pravidelného monitorovania majetku obyvateľov obce.	Počet hliadok za deň	výsledok	počet	o. Spišské Bystré	2
		Zníženie kriminality	dopad	%	o. Spišské Bystré	25
Opatrenie 6.2	Obecný rozhlas.	Pokrytie územia rozhlasom a televíziou	dopad	%	o. Spišské Bystré	100
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	o. Spišské Bystré	2470
		Počet novonainštalovaných reprosústav,	výstup	počet	o. Spišské Bystré	50
Opatrenie 6.3	Modernizácia vybavenia DHZ.	Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	o. Spišské Bystré	1
		Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	o. Spišské Bystré	200
Opatrenie 6.4	Rozšírenie verejného osvetlenia.	Počet zrekonštruovaných svietidiel	výsledku	počet	o. Spišské Bystré	100
		Zníženie spotreby el. energie	dopadu	%	o. Spišské Bystré	60
Opatrenie 6.5	Rozšírenie kamerového systému.	Počet inštalovaných kamier	výsledok	počet	o. Spišské Bystré	8
		Zníženie kriminality	dopad	%	o. Spišské Bystré	30
		Pokrytie územia	dopad	%	o. Spišské Bystré	50
Opatrenie 6.6	Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách.	Počet realizovaných Projektov	výsledok	m	o. Spišské Bystré	5
		Počet užívateľov projektov	dopad	%	o. Spišské Bystré	2470

2.5. Akčné plánovanie

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálneho rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako

aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram a riziková analýza. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

2.5.1. Sociálne služby

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce. Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla.						
Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.						
Cieľ 1.1.	Zabezpečiť rozvoj služieb pre uspokojenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb rizikových skupín obyvateľov. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a dočasného ubytovania. Poskytovanie sociálnej služby osobe, na ktorej je páchané násilie.					
Opatrenie 1.1.1	Zriadenie zariadenia núdzového bývania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Spišské Bystré
	Výstavba priestorov núdzového bývania.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.						
Cieľ 1.2.	Zabezpečiť rozvoj služieb pre pomoc pri starostlivosti o dieťa.					
Opatrenie 1.2.1	Výstavba komunitného centra pre rodiny s deťmi v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	stredný	obec Spišské Bystré
	Výstavba zariadenia.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriazniveho zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia seniorského veku.						
Cieľ 1.3	Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektívnych dôvodov nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne seniorského veku.					
Opatrenie 1.3.1	Zriadenie a rozšírenie terénnej opatrovateľskej služby.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
Opatrenie 1.3.2	Výstavba priestorov pre zariadenie DSS / DD.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Zriadenie priestorov pre klub dôchodcov.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Výstavba DD a DSS.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Výstavba denného stacionára.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
Opatrenie 1.3.3	Zriadenie služby sociálneho taxíka pre starších obyvateľov - prepravná služba.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Obstaranie vozidla.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	stredný	obec Spišské Bystré
	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	stredný	obec Spišské Bystré
Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.						
Cieľ 1.4	Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimočných situácií, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie.					
Opatrenie 1.4.1	Elektronický strážca – GPS monitoring.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické vybavenie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
Podprogram 1.5. Podporné služby.						
Cieľ 1.5	Umožniť obyvateľovi, ktorý opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jeho fyzického zdravia a duševného zdravia a prevenciu jeho zhoršenia. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a predchádzať sociálnemu vylúčeniu.					
Opatrenie 1.5.1	Poskytovanie sociálnej služby v jedálni.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Poskytovanie služieb stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Spišské Bystré
	Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.						
Cieľ 1.6	Zisťovanie príčin vzniku, charakteru problémov komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci. Osvojenie pracovných návykov a zručností pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením na účel obnovy, udržania alebo rozvoja jej fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti.					
Opatrenie 1.6.1	Zabezpečenie sociálneho poradenstva a komunitného pracovníka pre marginalizované skupiny.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zriadenie priestorov pre poradenstvo a školenia.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Spišské Bystré
Podprogram 1.7 Služby zamestnanosti						
Cieľ 1.7	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.					
Opatrenie 1.7.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Spišské Bystré
Opatrenie 1.7.1	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Spišské Bystré
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
Opatrenie 1.7.1	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Spišské Bystré
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6		0,5		0,3
2.	Personálna náročnosť		0,3				0,75	0,225
3.	Náročnosť spracovania projektu	0,1				0,5		0,05
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1				0,5		0,05
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3			0,5		0,15
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6			0,75	0,45

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v personálnej náročnosti a vysokej prevádzkovej náročnosti. Vysoký vplyv má aj nedostatok finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2024	2025	2026	2027	2028
Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.					
Cieľ 1.1.					
Opatrenie 1.1.1					
Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.					
Cieľ 1.2.					
Opatrenie 1.2.1					
Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia seniorského veku.					
Cieľ 1.3					
Opatrenie 1.3.1					
Opatrenie 1.3.2					
Opatrenie 1.3.3					
Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.					
Cieľ 1.4					
Opatrenie 1.4.1					
Podprogram 1.5. Podporné služby.					
Cieľ 1.5					
Opatrenie 1.5.1					
Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.					

Cieľ 1.6					
Opatrenie 1.6.1					
Podprogram 1.7 Služby zamestnanosti					
Cieľ 1.7					
Opatrenie 1.7.1					
Opatrenie 1.7.2					
Opatrenie 1.7.3					

2.5.2. Služby vzdelávania

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť poskytovanie predškolskej výchovy, povinnej školskej dochádzky, v zariadeniach s vyhovujúcimi priestormi, zariadením a kvalifikovanou pracovnou silou. Zabezpečiť všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí predškolského veku, ako aj žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky. V rámci originálnych kompetencií zabezpečiť stravovanie v jedálňach pri školách v zmysle racionálnej výživy. Obec zabezpečí priestory a personálne zdroje na záujmovú činnosť v školských kluboch.						
Program 2 Služby vzdelávania						
Cieľ 2.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.					
Opatrenie 2.1	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Dostavba priestorov a kapacít materskej školy.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
Opatrenie 2.2	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Spišské Bystré
	Modernizácia vybavenia ZŠ.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Revitalizácia areálu základnej školy (výstavba triedy v prírode, vyvýšených záhonov pre potreby pestovateľských prác, ...).	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Dostavba hracích prvkov v areáli školskej záhrady.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Dostavba kapacít budovy základnej školy.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Výstavba školského holubníka.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
Opatrenie 2.3	Podpora záujmovej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Dostavba priestorov pre záujmové aktivity - priestory pod jedálňou ZŠ.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	obec Spišské Bystré
Opatrenie 2.4	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	obec Spišské Bystré
	Modernizácia školskej jedálne.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
Opatrenie 2.5	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Dostavba športových ihrísk v areáli školy.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		malá	stredná	vysoká	malá	stredná	vysoká	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6			0,75	0,45
2.	Personálna náročnosť	0,1				0,5		0,05
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3			0,5		0,15
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3			0,5		0,15
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6	0,25			0,15

Z výsledkov súčinu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2024	2025	2026	2027	2028
Program 2 Služby vzdelávania					
Cieľ 2.					
Opatrenie 2.1					
Opatrenie 2.2					
Opatrenie 2.3					
Opatrenie 2.4					
Opatrenie 2.5					

2.5.3. Zdravotnícke služby

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbieť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.						
Program 3 Zdravotnícke služby						
Cieľ 3	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 3.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšenie kvality poskytovaných služieb.	podľa potreby	ZP	verejný sektor	žiadny	súkromné subjekty
	Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.	podľa potreby	ZP	verejný sektor	žiadny	súkromné subjekty
Opatrenie 3.2	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Spišské Bystré
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Spišské Bystré
Opatrenie 3.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba prístrešku pred ambulanciou praktického lekára pediatra.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré

	Podpora zriaďovania špecializovaných ambulancií - dermatologická.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Podpora zriaďovania špecializovaných ambulancií - oftalmologická ambulancia.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Podpora zriaďovania špecializovaných ambulancií - gynekologická ambulancia.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		malá	stredná	vysoká	malá	stredná	vysoká	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6		0,5		0,3
2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3			0,5		0,15
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3		0,25			0,075
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6		0,5		0,3

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2024	2025	2026	2027	2028
Program 3 Zdravotnícke služby					
Cieľ 3					
Opatrenie 3.1					
Opatrenie 3.2					
Opatrenie 3.3					

2.5.4. Voľno - časové aktivity

Strategický zámer							
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.							
Program 4. Voľno - časové aktivity							
Cieľ 4	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.						
Opatrenie 4.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia	

Komunitný plán sociálnych služieb obce Spišské Bystré

Programovacie obdobie 2024 - 2028

Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	50	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Spišské Bystré
	Rekonštrukcia a revitalizácia šatní pre futbalové tímy.	100	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Výstavba detského ihriska v Hornej časti obce (Kubašok, Pila).	40	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Výstavba oddychovej zóny v lokalite Kubašok.	30	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Realizácia priestorov pre aktivity záujmových združení.	50	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Výstavba oddychovej zóny v lokalite Majer - Ugovské.	30	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Výstavba cyklotrasy s prepojením na Slovenský raj.	350	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Výstavba cyklotrasy s prepojením na Vysoké Tatry.	550	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Výstavba cyklotrasy smerom na mesto Poprad.	420	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Výstavba multifunkčného ihriska.	300	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Revitalizácia detského ihriska v lokalite Kamenec.	20	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
Opatrenie 4.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 4.3	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 4.4	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 4.5	Podporovať talentovanú mládež.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 4.6	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiace v oblasti kultúry - knižnica.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa možností	rozpočet obce	verejný, tretí sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
Opatrenie 4.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	obec Spišské Bystré
Opatrenie 4.8	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Spišské Bystré
	Zriadenie priestorov pre kultúrne spolky.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Modernizácia obecnej knižnice - priestory, vybavenie.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
Opatrenie 4.9	Podpora kultúrnych podujatí v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	nízky	obec Spišské Bystré
	Výstavba otvoreného amfiteátra pre kultúrne akcie v obci.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Podpora kultúrnych akcií.	Podľa potreby	rozpočet obce,	verejný	vysoký	obec Spišské

			ŠF EÚ, MK SR	sektor		Bystré
	Zriadenie izby ľudových tradícií.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Zriadenie letného kina.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Rekonštrukcia bunkra z II. svetovej vojny.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		malá	stredná	vysoká	malá	stredná	vysoká	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6			0,75	0,45
2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3			0,5		0,15
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru	0,1			0,25			0,025
6.	Vysoká prevádzková náročnosť	0,1			0,25			0,025

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2024	2025	2026	2027	2028
Program 4. Voľno - časové aktivity					
Cieľ 4					
Opatrenie 4.1					
Opatrenie 4.2					
Opatrenie 4.3					
Opatrenie 4.4					
Opatrenie 4.5					
Opatrenie 4.6					
Opatrenie 4.7					
Opatrenie 4.8					

2.5.5. Bývanie

Strategický zámer	
Výstavba a modernizácia bytového fondu v obci. Vytváranie podmienok pre rozvoj nájomnej bytovej výstavby, ako aj podmienok pre rozvoj IBV.	
Program 5 Bývanie	
Cieľ 5	Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Obec zabezpečí podmienky na výstavbu bytov bežného štandardu, ako aj nižšieho štandardu v prípade potreby pre cieľovú skupinu obyvateľov sociálne odkázaných.
Opatrenie 5.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Výstavba plôch IBV v lokalite Kamenec.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Výstavba plôch IBV v lokalite ul. Vodárenská.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Výstavba plôch IBV v lokalite ul. Kukučínova.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Výstavba plôch HBV v lokalite bývalého futbalového ihriska.	podľa potreby	vlastník	súkromný sektor	žiadny	vlastník
	Výstavba plôch IBV v lokalite ul. Školská.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Výstavba plôch IBV v lokalite ul. J. Lačeka.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
Opatrenie 5.2	Štandardná nájomná bytová výstavba.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Spišské Bystré
	Výstavba nájomných bytov 2 x 6 b.j.	3000	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
Opatrenie 5.3	Rekonštrukcia a zateplenie existujúceho bytového fondu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje vlastníkov	verejný sektor	stredný	obec Spišské Bystré
	Zateplenie budov.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje vlastníkov	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		malá	stredná	vysoká	malá	stredná	vysoká	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6			0,75	0,45
2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu			0,6			0,75	0,45
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1				0,3		0,03
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3				0,75	0,225
6.	Vysoká prevádzková náročnosť		0,3			0,5		0,15

Z výsledkov súčiny jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov náročnosti a spracovanie projektov.

Časový rámec

	2024	2025	2026	2027	2028
Program 5 Bývanie					

Opatrenie 5.1					
Opatrenie 5.2					
Opatrenie 5.3					

2.5.6. Bezpečnosť

Strategický zámer						
Bezpečná obec chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.						
Program 6 Bezpečnosť						
Cieľ 6	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.					
Opatrenie 6.1	Zabezpečenie pravidelného monitorovania majetku obyvateľov obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia preventívnych akcií štátnej polície.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Spišské Bystré
	Zvýšenie monitoringu v nočných hodinách.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Spišské Bystré
Opatrenie 6.2	Obecný rozhlas.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rozšírenie obecného rozhlasu do nových IBV.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
Opatrenie 6.3	Modernizácia vybavenia DHZ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia vybavenia.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
Opatrenie 6.4	Rozšírenie verejného osvetlenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Spišské Bystré
	Rekonštrukcia verejného osvetlenia - zníženie energetickej náročnosti.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
Opatrenie 6.5	Rozšírenie kamerového systému.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba kamerového systému v lokalite zástavky SAD - dolná časť obce.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Výstavba kamerového systému v obci.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Osadenie kamerového systému v lokalite cintorína.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Osadenie kamerového systému v lokalite materskej a základnej školy.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
	Osadenie kamerového systému v centrálnej zóne obce.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Spišské Bystré
Opatrenie 6.6	Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Osadenie spomaľovačov pri ZŠ a MŠ.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Spišské Bystré

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		malá	stredná	vysoká	malá	stredná	vysoká	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov		0,3				0,75	0,225
2.	Personálna náročnosť		0,3				0,75	0,225
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3		0,25			0,075
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru	0,1			0,25			0,025
6.	Vysoká prevádzková náročnosť	0,1			0,25			0,025

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov náročnosti a personálnu náročnosť.

Časový rámec

	2024	2025	2026	2027	2028
Program 6 Bezpečnosť					
Cieľ 6					
Opatrenie 6.1					
Opatrenie 6.2					
Opatrenie 6.3					
Opatrenie 6.4					
Opatrenie 6.5					
Opatrenie 6.6					

2.6. Finančné plánovanie

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu KPSS je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď.

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v rézii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať, kto by mal byť žiadateľom, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

PRÁVIDLÁ FINANCOVANIA CIEĽA INVESTOVANIE DO ZAMESTNANOSTI A RASTU – PRE PRIJÍMATEĽOV V RÁMCI MENEJ ROZVINUTÝCH REGIÓNOV (VŠETKY KRAJE SR S VÝNIMKOU BRATISLAVSKÉHO KRAJA) A PRE PRIJÍMATEĽOV KOHÉZNEHO FONDU

K podielu EFRR, ESF+, FST a KFVo výške 85,00 % (70,00 % pre technickú pomoc) z celkových oprávnených výdavkov je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v závislosti od kategórie

prijímateľa a miesta realizácie/implementácie operácií (platí len pre základné pravidlá financovania pre KF).

Prehľad pravidiel financovania v rámci menej rozvinutých regiónov a KF podľa jednotlivých zdrojov financovania a kategórie prijímateľov sú v nasledujúcich tabuľkách.

Tabuľka Základné pravidlá financovania pre EFRR, ESF+ a FST

Kategória prijímateľa Zdroj financovania		1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	15,00 %	7,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Základné pravidlá financovania pre KF

Zdroj financovania Kategória prijímateľa		1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis celé územie SR s výnimkou okresu Bratislava	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	KF	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵	Štátny rozpočet	15,00 %	7,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		100,00 %	100,00 %	100,00 %

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ v platnom znení bez ohľadu na právny status, v rámci schém pomoci de minimis/štátnej pomoci resp. podľa pravidiel pomoci de minimis/štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 1 písm. c)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme resp. pravidlách pomoci de minimis/štátnej pomoci. V prípade, ak intenzita pomoci presahuje maximálnu výšku finančného príspevku z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

Národné verejné zdroje zahŕňajú zdroje štátneho rozpočtu a zdroje prijímateľa zo sektora verejnej správy.

Prijímateľ, ktorý je podľa § 3 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. zapísaný a zaradený v registri organizácií, alebo v zozname subjektov verejnej správy vedenom Štatistickým úradom SR medzi subjekty verejnej správy v súlade s jednotnou metodikou platnou pre EÚ (ESA 2010), vykazuje vlastné zdroje na spolufinancovanie ako verejné zdroje. Ostatní prijímatelia vykazujú vlastné zdroje na spolufinancovanie ako súkromné zdroje.

Tabuľka Pravidlá financovania pre podporu pre najodkázanejšie osoby z ESF+ (čl. 10 nariadenia (EÚ) 2021/1057)

Zdroj financovania Kategória prijímateľa		1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ⁴
Zdroje EÚ	ESF+	90,00 %	90,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵	Štátny rozpočet	10,00 %	2,00 %	y,yy %
	Prijímateľ ⁶	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Pravidlá financovania pre podporu oblasti sociálnej inovácie z ESF+ (čl. 14 nariadenia (EÚ) 2021/1057)

Zdroj financovania		Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ⁴
Zdroje EÚ		ESF+	95,00 %	95,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵		Štátny rozpočet	5,00 %	0,00 %	y,yy %
		Prijímateľ ⁶	0,00 %	5,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Pravidlá financovania technickej pomoci v rámci menej rozvinutých regiónov (všetky kraje SR s výnimkou Bratislavského kraja) a KF

Zdroj financovania		Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis ⁴
Zdroje EÚ		EFRR ESF+ FST KF	70,00 %	70,00 %
Národné zdroje		Štátny rozpočet	30,00 %	22,00 %
		Prijímateľ	0,00 %	8,00 %
Celkové oprávnené výdavky		Spolu	100,00 %	100,00 %

V rámci projektov vybraných prijímateľov kategórie 1b) sa aplikujú špecifické pravidlá financovania (nasledujúca tabuľka). Ide o :

- verejné vysoké školy/univerzity a verejné výskumné inštitúcie, ktoré realizujú operácie národného významu, t. j. projekty implementované v rámci špecifického cieľa RSO1.1 Rozvoj a rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívanie pokročilých technológií a špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko zameraných na podporu vedy, výskumu a inovácií, ktoré budú špecifikované a doplnené do tohto materiálu na základe finálnej verzie Programu Slovensko;
- **prijímateľov územnej samosprávy – obce/mestá, ktoré sú identifikované v aktuálnom vydaní Atlasu rómskych komunít s prítomnosťou rómskych osídlení, pričom konkrétny zoznam oprávnených žiadateľov, zostavený na základe vybraných objektívnych kritérií zaostávania a marginalizácie, bude určený výzvou/vyzvaním vyhlásenou/vyhláseným poskytovateľom. Kritéria budú určené v závislosti od obsahového zamerania výzvy/vyzvania. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko, v rámci vyčlenenej indikatívnej alokácie pre marginalizované rómske komunity, bude špecifikovaný a do tohto materiálu doplnený na základe finálnej verzie Programu Slovensko;**
- prijímateľov projektov zameraných na financovanie aktivít so 100 % koeficientom na výpočet podpory poskytovanej na ciele v oblasti zmeny klímy. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko bude špecifikovaný a do tohto materiálu doplnený na základe finálnej verzie Programu Slovensko;
- prijímateľov v rámci projektov ESF+, ktorí sú registrovaní ako poskytovatelia sociálnych služieb podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Ide o projekty v rámci cieľa politiky 4/priorita 5 Programu Slovensko;
- prijímateľov, školy a školské zariadenia zaradené do siete škôl a školských zariadení SR, ktoré majú oprávnenie uskutočňovať výchovu a vzdelávanie podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v rámci projektov ESF+.

Tabuľka Špecifické pravidlá financovania pre EFRR, ESF+, FST a KF

Zdroj financovania		Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ		EFRR ESF+ FST KF	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje		Štátny rozpočet	15,00 %	15,00 %	y,yy %
		Prijímateľ	0,00 %	0,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Pravidlá financovania v rámci projektov cieľa politiky 4/priority 5/špecifického cieľa k) zlepšovanie rovného a včasného prístupu ku kvalitným, udržateľným a cenovo dostupným službám vrátane zdravotnej starostlivosti; modernizácia systémov sociálnej ochrany, vrátane podpory prístupu k sociálnej ochrane, s osobitným zameraním na deti a znevýhodnené skupiny; zlepšovanie prístupnosti, a to aj pre osoby so zdravotným postihnutím, účinnosti a odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti a služieb dlhodobej starostlivosti Programu Slovensko pre subjekty vykonávajúce opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Zdroj financovania		Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ		ESF+	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje		Štátny rozpočet	15,00 %	10,00 %	y,yy %
		Prijímateľ	0,00 %	5,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Integrovaný územný rozvoj bude podporovaný z fondov Európskej únie v súlade s článkom 22 Návrhu nariadenia o EFRR, ESF+, KF a ENFR. Podpora bude:

- určená pre rozvoj jasne zadefinovaného územia (bez obmedzenia od lokálnej, cez sub-regionálnu až po regionálnu úroveň),
- vychádzať z integrovanej stratégie jeho rozvoja, tzv. Integrovanej územnej stratégie,
- založená na integrácii rôznorodých operácií v rámci investičných balíkov.

Komplementarita s vnútroštátnymi nástrojmi podpory

K napĺňaniu cieľov jednotlivých priorít SPR budú komplementárne prispievať aj zdroje z rôznych vnútroštátnych nástrojov. V súčasnosti existujúce vnútroštátne nástroje podpory majú obmedzenú platnosť, tzn. nie je možné potvrdiť, že budú využívané počas celého obdobia 2021 – 2027. Ide napr. o nasledovné komplementárne zdroje:

CP 3 – dotácie na podporu cyklo dopravy a cykloturistiky (zákon č. 151/2019 Z. z. o podpore **rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky**, trvalý finančný mechanizmus na implementáciu Národnej stratégie **rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky**, zákon č. 300/2008 Z. z. o organizácii a podpore športu, zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, ako aj zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja.

CP 4 – programy realizované Ústredím práce sociálnych vecí a rodiny alebo úradom práce (prístup k zamestnaniu), dotácia v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, dotácie a programy Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (dotácie na rozvoj, sociálna podpora žiakov, vedecké činnosti, **regionálne školstvo**), dotácia na podporu rozvoja **sociálnych služieb a v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately**, dotácia na obstaranie nájomných bytov, určených na sociálne bývanie, dotácia na podporu **rozvoja sociálnych služieb** a pod..

CP 5 – zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, Fond na podporu športu a **príspevky a dotácie na rozvoj športu** v zmysle Zákona o športe č. 440/2015 Z. z., program **Ministerstva kultúry SR „Obnovme si svoj dom“**, **Fond na podporu umenia**. Dotácie MIRRI SR v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

Komplementárnosť a synergie medzi fondmi, na ktoré sa vzťahuje Partnerská dohoda, AMIF, ISF, BMVI, a inými nástrojmi Únie

V rámci **Cieľa politiky 3** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Plán obnovy a odolnosti SR v oblasti železničnej infraštruktúry (TEN-T, ako aj regionálne trate), synergie budú nastavené na úrovni projektov.

Horizont Európa v oblasti udržateľnej a inteligentnej mobility.

Nástroj na prepájanie Európy v oblasti financovania dopravnej infraštruktúry a v oblasti nízkoúhlíkovej mobility.

Ciele v oblasti modernizácie a výstavby infraštruktúry vnútrozemskej vodnej dopravy sa budú realizovať prostredníctvom tohto nástroja.

V rámci **Cieľa politiky 4** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Plán obnovy a odolnosti SR v oblasti zdravotnej starostlivosti (dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť a starostlivosť o duševné zdravie) a zároveň v oblasti vzdelávania (inkluzívne vzdelávanie na všetkých stupňoch, zmena kurikula, dobudovanie školskej infraštruktúry).

Erasmus+ v oblasti investícií do vzdelávania a odbornej prípravy, vrátane inklúzie a celoživotného vzdelávania.

EU4Health v oblasti zlepšenia kvality a dostupnosti zdravotnej starostlivosti.

Fond pre azyl, migráciu a **integráciu v oblasti zvyšovania sociálno-ekonomickej integrácie marginalizovaných skupín** a štátnych príslušníkov tretích krajín.

Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblasti predchádzania a boja proti drogovej kriminalite, ale aj predchádzania a boja proti radikalizácii.

V rámci **Cieľa politiky 5** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Horizont Európa v oblasti zvýšenia bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov miest a obcí, a to v oblastiach ochrany zdravia, života a majetku občanov a prevencie kriminality.

Kreatívna Európa v oblasti rozvoja kultúrneho dedičstva.

Erasmus+ v oblasti podpory rozvoja menej rozvinutých regiónov prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy.

Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblasti zabezpečenia bezpečnosti pre občanov

2.6.1. Sociálne služby

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 1.1									
Projekt 1.1.1	255	255	217	38	18	0	20	0	0
Cieľ 1.2.									
Projekt 1.2.1	510	510	434	77	36	0	41	0	0
Cieľ 1.3									
Projekt 1.3.1	20	20	17	3	1	0	2	0	0
Projekt 1.3.2	1 790	1 790	1 522	269	125	0	143	0	0
Projekt 1.3.3	15	15	13	2	1	0	1	0	0
Cieľ 1.4									
Projekt 1.4.1	5	5	4	1	1	0	0	0	0
Spolu	2 595	2 595	2 206	389	182	0	208	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2024	454	454	386	68	32	0	36	0	0
2025	649	649	551	97	45	0	52	0	0

2026	649	649	551	97	45	0	52	0	0
2027	649	649	551	97	45	0	52	0	0
2028	195	195	166	29	14	0	16	0	0
Spolu	2 595	2 595	2 206	389	182	0	208	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce
	Kvalitné inkluzívne vzdelanie
	Záruka pre mladých
	Aktívne začlenenie a dostupné služby
	Potravinová a materiálna deprivácia
5. Európa bližšie k občanom	Sociálne inovácie a experimenty
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy
	a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

2.6.2. Služby vzdelávania

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 2									
Projekt 2.1	310	310	264	47	22	0	25	0	0
Projekt 2.2	755	755	642	113	53	0	60	0	0
Projekt 2.4	260	260	221	39	18	0	21	0	0
Projekt 2.5	500	500	425	75	35	0	40	0	0
Spolu	1 825	1 825	1 551	274	128	0	146	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2024	456	456	388	68	32	0	37	0	0
2025	456	456	388	68	32	0	37	0	0
2026	456	456	388	68	32	0	37	0	0

2027	456	456	388	68	32	0	37	0	0
2028	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1 825	1 825	1 551	274	128	0	146	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravínová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

2.6.3. Zdravotnícke služby

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 3	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.								
Projekt 3.4	100	100	85	15	7	0	8	0	0
Spolu	100	100	85	15	7	0	8	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)						
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje			Súkromné zdroje	EIB
		Verejné	Fond EÚ	Národné verejné zdroje		

		zdroje spolu		Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2024	25	25	21	4	2	0	2	0	0
2025	25	25	21	4	2	0	2	0	0
2026	25	25	21	4	2	0	2	0	0
2027	25	25	21	4	2	0	2	0	0
2028	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	100	100	85	15	7	0	8	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

2.6.4. Voľno - časové aktivity

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 4									
Projekt 4.1	1 940	1 940	1 649	291	136	0	155	0	0
Projekt 4.8	72	72	61	11	5	0	6	0	0
Projekt 4.9	121	121	103	18	8	0	10	0	0
Spolu	2133	2133	1813	320	149	0	171	0	

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2024	533	533	453	80	37	0	43	0	0
2025	533	533	453	80	37	0	43	0	0
2026	533	533	453	80	37	0	43	0	0
2027	533	533	453	80	37	0	43	0	0
2028	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2133	2133	1813	320	149	0	171	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh
4. Sociálnejšia Európa	Digitálne a podnikateľské zručnosti Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravínová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Únie v oblasti klímy

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

2.6.5. Bývanie

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 5									
Projekt 5.2	3 000	3 000	2 550	450	210	0	240	0	0
Projekt 5.3	1 500	1 500	1 275	225	105	0	120	0	0
Spolu	4 500	4 500	3 825	675	315	0	360	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2024	750	750	638	113	53	0	60	0	0
2025	1125	1125	956	169	79	0	90	0	0
2026	1125	1125	956	169	79	0	90	0	0
2027	1125	1125	956	169	79	0	90	0	0

2028	375	375	319	56	26	0	30	0	0
Spolu	4 500	4 500	3 825	675	315	0	360	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy
ŠFRB

...

2.6.6. Bezpečnosť

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 6									
Projekt 6.2	100	100	85	15	7	0	8	0	0
Projekt 6.3	300	300	255	45	21	0	24	0	0
Projekt 6.4	250	250	213	38	18	0	20	0	0
Projekt 6.5	50	50	43	8	4	0	4	0	0
Spolu	700	700	595	105	49	0	56	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2024	75	75	64	11	5	0	6	0	0
2025	175	175	149	26	12	0	14	0	0
2026	175	175	149	26	12	0	14	0	0
2027	175	175	149	26	12	0	14	0	0
2028	100	100	85	15	7	0	8	0	0
Spolu	700	700	595	105	49	0	56	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

2.7. Hodnotenie

Hlavným hodnotiacim dokumentom Komunitného plánu sociálnych služieb bude Správa o realizácii KP.

Spôsob modifikovania KP

Predkladať návrhy na modifikovanie KP bude v právomoci starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Sociálna komisia môže tiež predkladať obecnému zastupiteľstvu návrhy na doplnenie KP. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť Komisii návrh na modifikovanie KP. Na zasadnutia OZ v termíne schvaľovania obecného rozpočtu predloží Komisia Dopadovú analýzu plnenia KP.

Doplnenie KP sa uskutoční formou vypracovania Návrhu na doplnenie KP, ktorý bude obsahovať konkrétne nové špecifické ciele, podprogramy, aktivity a úlohy. Návrh sa predloží na schválenie obecnému zastupiteľstvu. Ak doplnenie KP bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie obecného zastupiteľstva.

2.8. Monitorovanie

Monitorovanie plnenia KP bude vykonávať príslušná komisia. Koordinátorovi pre stratégiu pracovníci Komisie budú pravidelne predkladať správy o postupe realizácie a príprave projektov, o vlastnej činnosti a o iných aktivitách súvisiace s plnením KP. Koordinátor pre stratégiu bude predkladať na zasadnutia Komisie Správy o realizácii KP, pre posúdenie súladu aktivít s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Komisia vydá k realizácii stanovisko, ktoré sa predloží poslancom na Obecné zastupiteľstvo pri schvaľovaní ročného rozpočtu. Počas roka sa môže každý poslanec obecného zastupiteľstva oboznámiť s priebehom plnenia KP na obecnej úrade alebo u Koordinátora pre stratégiu.

3. Použitá literatúra

1. Národná stratégia rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 - 2030
2. Komunitné plánovanie sociálnych služieb, Woleková, Mezianová, SOCIA – nadácia na podporu sociálnych zmien, 2004
3. Zákon č.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení,
4. Zákon č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi,

5. Zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime,
6. Zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine
7. Zákon č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele.
8. Zákon č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách (novela zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., ...)
9. Novela zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele
10. Petrvalská, 2010
11. Šed'ová, M., 2010
12. Popper, Szeghy, Šarkozy, 2009, s.16-18
13. Vagač, 2011, s.4
14. <http://www.etrend.sk>, 11.8.2011
15. Atlas krajiny SR, 2002
16. Popper, Szeghy, Šarkozy, 2009, s.16-18
17. Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni mesta.
18. Partnerská dohoda 2021 - 2027
19. Zmluva o fungovaní Európskej únie
20. Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
21. Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene o zmene klímy (1997)
22. Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
23. Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
24. Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
25. Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
26. Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
27. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
28. Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
29. Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
30. Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
31. Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
32. <http://www.upsvar.sk>
33. http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx
34. <http://www.nrozp.sk/>
35. <http://www.sodbtn.sk/>
36. <http://datacube.statistics.sk>
37. <https://www.scitanie.sk/>
38. PHRSR
39. <https://sk.wikipedia.org/wiki>
40. <https://www.meteoblue.com/sk>
41. <https://www.slovensko.sk/sk/lokality/>
42. [https://www.obecSpišské Bystré.sk](https://www.obecSpišskéBystré.sk)
43. ÚPN Spišské Bystré,
44. https://sk.wikipedia.org/wiki/Spi%C5%A1sk%C3%A9_Bystr%C3%A9
45. <https://www.uzemneplany.sk/upn/spisske-bystre/uzemny-plan-obce/navrh/text/sprievodna-sprava>
46. https://sk.wikipedia.org/wiki/Spi%C5%A1sk%C3%A9_Bystr%C3%A9
47. <https://sk.wikipedia.org/wiki/Horn%C3%A1d>
48. [https://sk.wikipedia.org/wiki/Bystr%C3%A1_\(pr%C3%ADtok_Horn%C3%A1du,_Spi%C5%A1sk%C3%A9_Bystr%C3%A9\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Bystr%C3%A1_(pr%C3%ADtok_Horn%C3%A1du,_Spi%C5%A1sk%C3%A9_Bystr%C3%A9))
49. Základné informácie o súčasnom stave ŽP, 2016
50. https://sk.wikipedia.org/wiki/Kozie_chrbty
51. <http://www.senior-park.sk/zariadenie>
52. <https://msspisskebystre.edupage.org/a/profil-skoly>
53. <https://zssmsspisskebystre.edupage.org>
54. <http://www.kubasok.sk>
55. <https://turistisp.webnode.sk/o-nas>
56. https://sk.wikipedia.org/wiki/Spi%C5%A1sk%C3%A9_Bystr%C3%A9

Obsah

0.	Komunitné plánovanie – ciele, princípy a zásady	2
0.1.	Princípy, zásady a ciele	3
0.2.	Definovanie skupín sociálnych služieb	4
0.3.	Legislatívne súvislosti	6
0.4.	Východiská	6
0.5.	Fázy komunitného plánovania a definovanie zodpovednosti	11
1.	Sociálno – ekonomická analýza	12
1.1.	Základná charakteristika obce	12
1.2.	Popis lokality	21
1.3.	Demografický vývoj	21
1.4.	Vzdelanie a zamestnanosť	32
1.5.	Nezamestnanosť, príčiny, dôsledky, prognózy	34
1.6.	Sociálna charakteristika obyvateľstva	36
1.7.	Analýza verejných sociálnych služieb	39
1.8.	Bývanie	52
1.9.	Definovanie zainteresovaných skupín	55
1.10.	Definovanie cieľových skupín	56
2.	Strategická časť	60
2.1.	SWOT analýzy a definovanie priorít	60
2.2.	Vízia a poslanie	68
2.3.	Definovanie priorít, cieľov, zámerov	71
2.4.	Merateľné indikátory	82
2.5.	Akčné plánovanie	85
2.6.	Finančné plánovanie	96
2.7.	Hodnotenie	106
2.8.	Monitorovanie	106
3.	Použitá literatúra	106

 SCARABEO-SK, s.r.o.

doc. Ing. Štefan Hronec, PhD.

Adresa:
P.O.Box. č. 8
Banská Bystrica
974 09

tel: 0907 439 224
0911 439 224
e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com
scarabeo.sk@gmail.com

Sídlo:
Povstalecká cesta 16
Banská Bystrica
974 09